

LA ÎNCEPUTUL LUI 1993

— Ion HALMAGHI —

Noi cei dela "Cuvântul Românesc" intrăm în anul 1993 cu sacul încărcat de speranțe, certitudini și bucurii anticipate. Căci trăim pe dimensiunea spirituală și credem în valorile și virtuțile creștine. Adică, ne integrăm suvoilui de tradiții în cuprinsul cărora s'a desfășurat existența istorică a poporului român. Avem speranțe mari, că se vor împlini, la sorocul lor, marile idealuri ale neamului românesc. Am trăit din tăria speranțelor, în vâltoarele de viață ale diasporei și nu ne-am înșelat, pentru că speranța este o grație cerească, și ea nu poate fi amăgitoare.

Certitudinile noastre și ele vin din îndepărtarea veacurilor, din faptul originar al existenței noastre, căci nu ne-am rupt din rânduiala lui, niciodată; nu ne-am lăsat smulși din rădăcinile spirituale ale firii noastre; am verificat de-a lungul anilor legitimitatea morală, juridică și națională a orientărilor noastre. Si nu am fost niciodată deziși de împrejurări și de realități. În viziunea noastră, în formulările noastre, în visurile și idealurile noastre am fost întotdeauna

parte din pornirile spre bine și dreptate; cugetul ne-a fost totdeauna curat și împăcat cu dorințele de bine, cu lupta pentru adevăr și dreptate și cu măreția idealurilor frumoase în care am crezut și credem.

Certitudinile noastre sunt certitudini de generație, adică de înlănțuite credințe, pe parcursul multor ani și veacuri, în care elementul fundamental l-a constituit conștiința de comunitate morală, strădania spre bine și disponibilitatea de jertfă, fără teama de moarte sau de nevolniciile vremii și ale oamenilor fără credință și legământ.

Astăzi, când poporul român este încercat de noua iobăgie a rămășițelor putrede ale dictaturii comuniste și când amărăciunea cuprinde sufletele și mințile tuturor, cu o tonalitate de profund scepticism, noi, venim cu încrederea noastră, că se va ieși din scandalosă condiție de viață pe care o trăiește poporul român, că soarele va lumina și peste pământul țării și că întregul popor va ieși din letargie, din starea de amorțeală în care este ținut astăzi. Aceasta, în realitate, este o certitudine pentru noi, nu o simplă con-

vingere logică sau o presupunere. Certitudine care descinde din rânduiala lui Dumnezeu, prin care popoarele nu pier și nu se descompun după vreea oamenilor. Popoarele trăiesc în ordinea pe care a stabilit-o Dumnezeu, și după perioade de declin și amărăciuni, se ridică din nou pe treptele de lumină și înfăptuiri majore, pe linia destinului lor, ca să-și îndeplinească misiunea care le-a fost încredințată de Dumnezeu. Poporul român se va ridica iarăși pe culmile de realizări istorice, în conformitate cu cugetul său moral și cu idealurile sale.

Așa putem spune că avem dreptul să avem bucurii anticipate. Să ne bucurăm de cele ce vor fi și vor veni în viitor. Căci pe dimensiunea noastră spirituală, de credință creștină, nu putem întrevedea decât o biruință a dreptății, a moralei, a binelui. Nu există altfel de biruințe în lume. De aceea avem bucuriile noastre anticipate, pentru că noi credem nelimitat în puterea spiritului care ne ajută și ne călăuzește, în zi și în noapte, în tot ceasul și pretutindena.

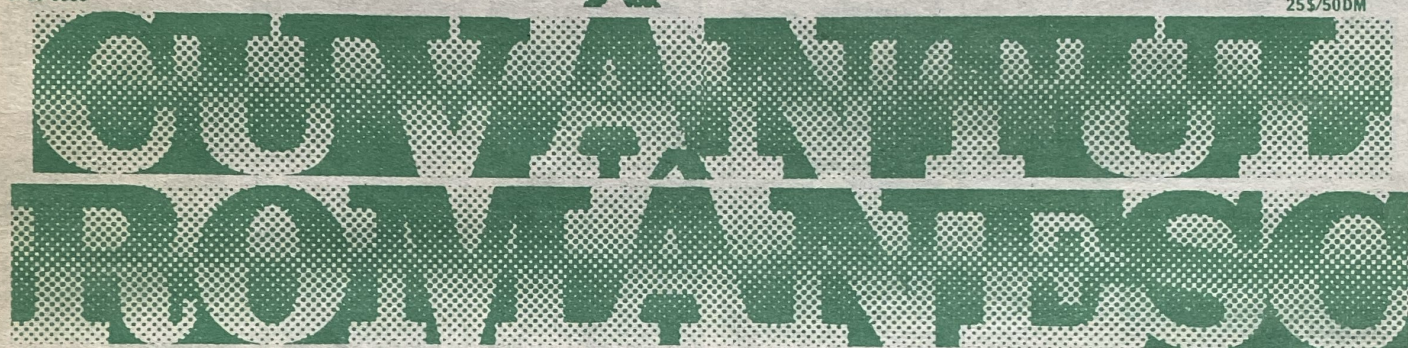
Dacă facem o retrospectivă și ne uităm

să citim bine în cartea istoriei românești, vom vedea ce prăpăstioase au fost unele momente, care anunțau finalul vieții naționale, sub strânsoarea invaziilor străine și a pângăririlor de tot felul care s'au abătut peste neamul românesc. Si, Dumnezeu strămoșilor i-a ajutat să-și regăsească identitatea și puterea de înfăptuire, prin care să mărturisească credințele și vreele lor de bine, dreptate și adevăr. Biruințele românești au fost biruințe ale credințelor creștine și ale cugetului românesc care poartă în el tăriele invulnerabile ale firii care s'a călit în decursul veacurilor de obidă și involburare, prin speranță și, apoi, prin certitudinile care au ajuns până la noi, cei de azi, de aici din cetatea noastră spirituală a "Cuvântului Românesc". Si, pe acestea toate, speranțe, certitudini și bucurii anticipate, vi le trimitem și vouă celor îndrăgostiți de tot ce este românesc și curat în cugetul acestui neam, ca semn de bună prietenie și ca legământ de bune înfăptuiri, în viitor.

La Mulți Ani, tuturor, de peste tot pământul, la începutul lui 1993!

ISSN
0705-8365

Prețul unui abonament anual
25 \$/50DM

— THE ROMANIAN VOICE —

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 19 Nr. 201 -IANUARIE 1993-

PUBlicație LUNARĂ

EDITOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULAȚIE ÎN AFARA CANADEI: AFRIKA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVEȚIA, GERMANIA, GRECIA, FRANȚA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUECIA, TURCIA, NOUA ZEELANDĂ

GUVERNUL VĂCĂROIU

Eugen BÂRSAN

1993. Un an nou cu un guvern nou. Ce înseamnă acest guvern pentru țară? Iată o întrebare care depinde de alte întrebări și de lucruri legate de ele, pe care până una alta trebuie să le luăm cum se văd.

Cine este Nicolae Văcăroiu? Poate că n'ar mai fi cazul să se pună o asemenea întrebare cu privire la identitatea politică a unei persoane care a lucrat timp de 18 ani în Comitetul de Stat al Planificării comuniste, care, ca un înverșunat dogmatic comunist a bătut cu pumnul în masă pentru înfăptuirea politicii partidului; căruia drept apreciere i s'a încredințat misiunea de Secretar de partid pe tot CSP-ul și care n'a renegat niciodată devotamentul pentru partid și dedicarea pentru comunism.

Cum s'a ajuns la Văcăroiu? Simplu. S'a votat Iliescu și s'a căpătat Văcăroiu. De ce dânsul a fost opțiunea ideală a D-lui Iliescu? Pentru că a fost găsit ca omul cel mai potrivit pentru funcția de gestionar al intereselor fiului puterii nomenclaturiste. Interese care, fără îndoială, au undeva o legătură cu perdanul tras în Parlament, de poetul, senator de Dolj, Adrian Păunescu, Domnilor Roman și Stolovan că ei ar fi risipit "moștenirea epocii socialiste" deo-
ceauste.

Nici nu s'au răcit vorbele poetului și dela aceeași tribună parlamentară au urmat declarații indirect concordante. În vederea validării guvernului, Dl. Văcăroiu a avut obligația să supună Parlamentului un program de guvernare pe următorii patru ani. Dar, reducându-și obligația, a venit doar cu o schiță de program pe o perioadă imediată de trei luni, promițând că pe cel mai lung îl va anunța după aceea. Este de remarcă și chiar de subliniat că în "orientările strategice" expuse, cu această ocazie, de Dl. Văcăroiu, ideea principală este o întoarcere pe linie de "ajustări", "restructurări" și de "redimensionări" la sistemul de control de dinainte de 1989. Astfel, în loc de o politică de înlăturare a monopolurilor de stat și de statuare a proprietății private, se cotește spre o economie de tip socialist

Continuare în pag. 3

UITE CINE VORBEȘTE!

— Valeriu C. NEȘTIAN —

Să plecăm dela analogia făcută undeva de un cărturar reductibil: măgarul este un animal blând, simpatice, fidel, câtă vreme îi dai tainul care să-i delecteze cerul gurii. Dar cum i-ai tăiat din porție sau l-ai scos din eterna-i letargie, începe a-ți purta pică. Si, la prima ocazie, te cadorește cu o lovitură de copită, ca să-și arate nemulțumirea și marea lui forță de caracter... În lumea necuvântătoarelor, gestul trece drept ceva natural; el dă satisfacție asinului cu pricina, eventual și altora, de aceeași speță, privitori dela distanță. Transpus în univers uman însă, tabloul de mai sus devine act de necuviință, de însinurare perfidă, de grosolanerie ordinară și de voință a facerii de rău cu orice preț. Așa se întâmplă, bunăoară, în conflictele politice și ideologice de aici din țară.

Iată, în perioada post-electorală - dar și înainte - anumiți intelectuali rasați tind, pe calea scrisului ori a retoricii, să evolueze în negativ, până la proporții grotestice, transformându-se în veritabile broaște ale lacului proverbial ajuns la o dilatare bovină.

Nu, nu e cazul bine-

cunoscuților inși mercenari dela publicații rău famate, ca "Dimineața", "Adevărul", "Azi", "Europa", "România Mare", "Săptămâna", "Totuși iubirea" (sic!), "Spionaj și contraspionaj", "Politica", "Vremea", "Opinia" ieșeană (Doamne, că multe otrăvite ciuperci roșii au mai apărut!), dela radioteleviziunea oficială, din parlamentul stângist, edituri, instituții "de cultură" gen "România" (!) etc. Ei se află în "misia" lor specifică; și nici nu i-am putea vedea altfel decât improprie cu noroi - aidoma urecheatului patruped ce judecă cu coada și se afirmă cu copita - în cei ce-și continuă lupta pentru libertate și adevăr.

Ne referim, în schimb, la o seamă de intelectuali-anexă care se lansează acum în atacuri violente, zefemele și insulte ce depășesc adeseori impudoria celor mai neînduplecați bolșevici. Cine sunt unii ca aceștia? Foști colaboraționiști ce-au îmbrățișat, într'un anume fel, ideologia secerii și ciocanului, nu doar în sens doctrinar, ci și bugetar! Astăzi, când "victoria" le e asigurată (!?) își închipuie

că la umbra trandafirilor totul le este îngăduit, totul trecut cu vederea, totul necesarmente util relansării proprii.

În concret, acești combatanți ai dezonorei for-

mează a V-a coloană a marxist - ateismului post-revoluționar, care (vail!) domină în continuare, dezbina, demolează oameni și valori. Sunt indivizi

Continuare în pag. 4

CITIȚI ÎN ACEST NUMĂR

articole semnate de următorii
colaboratori din România

Prof. Valeriu NEȘTIAN	pagina 1
Dr. Petru DAVID	pagina 4
Andrei CIURUNGA	pagina 5
Gh. IONESCU OLBOJAN	pagina 6
Adrian GRIGOROPOL	pagina 7
Mihai GRIAD	pagina 8
Dan Emilian ROȘCA	pagina 8
Petre PASCU	pagina 13
Prof. Dr. N. CHIACHIR	pagina 19
Anca VORONEȚ	pagina 19
Prof. Dr. Anton MOISIN	pagina 23
Mircea DODI	pagina 23
Cristina STĂNESCU	pagina 24
Nicoleta BUZNER	pagina 25

EDITORIAL

FRENEZIA LUI ILIESCU PENTRU CLAUZĂ

Alegerile din toamnă au trecut, speranța s'a transformat în dezamăgire și clică lui Iliescu se menține la putere prin fraudă politică.

Iliescu menține, fără rușine principiile marxiste, aburite, doar, de un iz de falsă democrație, și mentalitatea formată de-a lungul unei jumătăți de secol de dictatură comunistă - mentalitate ce nu se poate schimba peste noapte. Este nevoie de timp, iar "Iliescu și ai lui" prelungesc această perioadă, în mod conștient, înfruptând o crimă națională. În acest fel, el frânează dezvoltarea societății, întârziind intrarea României în rândul țărilor europene, dovedindu-se în esență un anti-Român, chiar un diabolic, am putea spune.

Mai nou, ultima preocupare a conducerii dela București este obținerea Clauzei Națiunii celei mai Favorizate. Nu contează cum și în ce fel. Se fac promisiuni peste promisiuni, care n'au nici o bază reală, minciuni binecunoscute ale propagandei comuniste dintotdeauna. Adică variațiuni pe aceeași temă...

În efortul lor de a obține Clauza, conducerea politică a lui Iliescu și a lui Văcăroiu, comuniști pur-sânge, a fost cuprinsă de o adevărată frenezie. Au fost mobilizate, în acest scop, toate forțele și energiile pentru a putea intra în posesia avantajelor ce le oferă această Clauză.

Atât guvernul actual, cât și altele care-i vor urma, nu pot supraviețui fără beneficiile Clauzei, motivul fiind dezastrul economic.

Soluția ar fi simplă: accelerarea reformelor adevărate economice în România ar înlesni și acordarea Clauzei, care ar permite și promovarea economică a țării.

De ce se pretind numai beneficiile Clauzei și se întârzie cu introducerea adevăratei democrații politice în România?

Răspunsul este simplu. Pentru că ideologia marxistă nu prevede acest lucru.

Campania comunistă se desfășoară în toate direcțiile, pe toate planurile cu o intensitate violentă.

De unde vine această dorință acerbă de a obține Clauza dela Americani? Este ușor de înțeles că datorită haosului economic, a lipsei de materii prime, combustibil, hrană, evoluția societății și ridicarea nivelului de trai este aproape imposibilă. În aceste condiții, este limpede că Iliescu și guvernul actual dela București nu se pot menține la putere fără Clauza Națiunii celei mai Favorizate.

Administrația lui Bush a propus, în toamna anului trecut, acordarea Clauzei României, dar opoziția Congresului American a respins această propunere, motivând că reformele democratice nu sunt reale. Într-un timp, administrația Bush va fi înlocuită, luna aceasta, cu cea a lui Clinton, a cărei atitudine față de România este încă necunoscută.

Așadar, au fost pregătiți "trimiși" speciali pentru a stabili legături în toate sectoarele care ar putea ajuta la diminuarea opoziției din Congresul American, față de Clauză. Există o armată întreagă de emisari ai noii conduceri din România, care fac propagandă și luptă pe toate fronturile. Una din misiunile lor este și câștigarea exilului românesc, al cărui cuvânt atarnă greu și poate influența opinia liderilor americani.

Exilul românesc s'a luptat întotdeauna pentru a prezenta realitatea din România, și a demasca fătăria guvernărilor. Exilul trebuie să fie conștient că războiul împotriva hidrei comuniste nu s'a încheiat, deși am fi dorit-o cu toții și nu trebuie să cadă în capcana intensă de "lupii îmbrăcați în blană de oaie" ce ne curtează și ne ademenesc cu promisiuni deșarte. Atitudinea exilului românesc, conștient, este fără echivoc.

Nu mai când poporul va spune "NU" comunismului și guvernului ce-l slujește, atunci Exilul va spune "DA" Clauzei de care să beneficieze numai și numai poporul român.

George BĂLAȘU

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOȘTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că Redacția acestui ziar nu împărtășește întotdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

TOT DESPRE TRANZIȚIE

— Camilian DEMETRESCU —

Dezvoltării multilaterale de ieri i-a urmat, drept consecință inevitabilă, dezagregarea multilaterală a societății românești. Pentru a o situa istoric s'a dat acestei noi perioade un nume tehnic: tranziție. Un nume destinat să liniștească opinia publică internațională dar nu și poporul român, aflat în cauză. Ce se înțelege în mod obișnuit prin tranziție? Trecerea dela economia planificată la o economie liberă. Adică o schimbare radicală a sistemului de producție a bunurilor și de punere a lor în circulație, prin voința guvernului și capacitatea operatorilor săi. Natural, cu dificultăți inerente. Tranziția este considerată, așadar, o operație de ordin tehnic, iar reușita ei ar depinde de competența și ingeniozitatea specialiștilor. Aceasta pare să fie logica actualilor conducători politici dela București.

Pentru a complica simplitatea acestei logici, cei care nu gândesc doar cu calculatorul consideră că schimbarea sistemului economic nu înseamnă tranziție ci doar una din consecințele ei. Ce este atunci tranziția? Care este obiectul ei? Cu un cuvânt deloc tehnic, dar foarte cuprinzător, tranziția înseamnă DESCĂZĂRMARE. Descăzărmară societății românești din cazarma colectivismului, în nesfârșitele ei aspecte politice, economice, culturale și sociale.

Trecerea dela partidul unic la mai multe partide liber constituite reprezintă prima garanție a tranziției pe plan politic dela dictatură spre democrație. La rândul său, pentru ca un partid să fie cu adevărat democratic el trebuie să reprezinte comunitatea socială, corporativă, culturală care i-a dat naștere, dar care nu poate fi întreaga națiune (riscând întoarcerea la partidul unic).

Acest caracter reprezentativ al partidelor e ilustrat de sistemul britanic: Partidul Conservator a reprezentat dela început aristocrația marilor proprietari de pământ care, prin sistemul fiscal

proporțional asigurau o bună parte a veniturilor național. Partidul Liberal era susținut de burghezia medie favorizată de industrializare, în timp ce Partidul Laburist apăra interesele muncitorimii asociate în sindicate (Trade Unions). Statul democratic era garantat de aceste structuri organice diferențiate, prezente în parlament, în timp ce statul totalitar, pulverizând orice formă de organizare parțială, transformă poporul în masă. Poporul organizat, cu conștiința identității sale sociale, a devenit masă amorfă, nediferențiată. O imensă "clasă muncitoare" unică asigură prosperitatea statului centralizat în detrimentul categoriilor sociale reduse la tăcere. În România, trecerea societății dela condiția de popor-masă la aceea de popor organizat constituie primul pas al tranziției.

Existența mai multor partide nu înseamnă neapărat organizare democratică. Pentru a se înscrie în această ordine un partid trebuie să reprezinte mai mult decât un curent de opinie sau interesele unui grup restrâns. Fosta nomenclatură nu poate fi considerată o structură socială organică cu drept de a constitui un partid, și chiar dacă-l are, acesta este nedemocratic, fiind doar o reminiscență a partidului unic. E drept, structurile organice ale națiunii abia au început să se infiripeze ieșind din letargia monolitismului.

Tărănimea, prima victimă a masificării, dă încă slabe semne de trezire la o identitate. Nu este încă în măsură a susține un partid propriu riscând a fi supusă în parlament intereselor altor categorii sociale mai bine reprezentate. Ne fiind o entitate socială organizată, țărănimea a votat împotriva intereselor ei susținând un partid și un președinte care promovează democrația de masă, și pentru care tranziția a însemnat trecerea dela un grup de putere la altul: dela Ceaușescu la Iliescu.

Puzderia de partide existente în România

demonstrează lipsa de legătură între politică și societate, ele fiind doar expresia veleităților carieriste ale constituenților, mijloace de diversiune și de pulverizare a electoratului necontrolabil etc. Coloratura mesianică a unor partide ca România Mare se înscrie în aceeași categorie a ideologilor de masă care au dat loviturile mortale democrației. Ele se adresează omului - masă, poporului amorf în care sunt trezite și exaltate orgoliul colectiv, instinctele de barbară vecinătate tribală, naționalismul intolerant. Mașina electorală moștenită dela Partidul unic produce majoritatea numerică. Dar cantitatea sufragiului, numărul în sine, nu conferă automat caracterul democratic al alegerilor. O demonstrează covârșitoarea majoritate a sufragiului popular care l-a adus pe Hitler la putere. Așadar nu cantitatea determină sensul democratic sau antidemocratic al voinței populare, ci altceva.

Emil Brunner observa recent: "Esența masei nu constă în marea ei număr (de indivizi), în ceva care ține de cantitate, ci (care ține) de calitate, adică de lipsa de structură". Masificarea s'a operat prin distrugerea structurilor sociale în România, ca și în celelalte țări comuniste. În analiza lui Brunner două sunt cauzele acestui fenomen: "dezrădăcinarea religioasă și dogma egalitarismului - fruct al apoloidiei spirituale... Dogma egalitarismului smulge omul din structura socială căreia îi aparține". Iliescu a fost ales președinte cu marea majoritate a voturilor rurale, preferat de pătura cea mai destructuralizată a țării. Se poate spune, în lumina precedentei analize, că el a fost ales în mod democratic? Iliescu a invocat preemtoriu "voința națiunii exprimată prin alegeri".

Întrebarea este: dacă această categorie socială nu ar fi fost anihilată în identitatea sa de comunism, dacă și-ar fi conservat conștiința ponderei sale în societatea românească, într-

un cuvânt dacă s'ar fi putut organiza politic iar mai fi votat, de frică, pe Iliescu? Evident, nu. Rezultă că tranziția în România trebuie să se opereze în primul rând în pătura majoritară a țării, țărănimea. Dar cum? Părghile informației sunt în mâinile celor ce nu doresc în nici un fel constituirea țărănimii ca forță politică. O preferă așa cum este acum, subalternă docilă a statului conservator de tip comunist. În condițiile actuale țărănimea va rămâne mult timp majoritară numeric și atât timp cât va putea fi utilizată ca masă de manevră electorală, opoziția democratică concentrată în deosebi la orașe, inferioară numeric, nu va putea avea un acces determinant la putere pentru a pune în mișcare adevărată tranziție.

În logica populistă votul este o categorie cantitativă. Cine poate vorbi de calitatea votului fără a fi imediat taxat de elitism politic, antidemocratic? Votul exprimat din teamă, fără o reală opțiune politică, votul vândut sau votul analfabet (în sensul conștiinței politice), votul determinat prin dezinformare și propagandă mincinoasă etc., pot fi acestea considerate expresie a voinței populare, sunt ele un act cu adevărat democratic? În cazul alegerilor recente din România, se poate vorbi, așadar, de o consultare pseudodemocratică, întrucât, repet, cantitatea nu este atributul fundamental al democrației. Democrația este expresia structurilor sociale și acolo unde ele lipsesc decide numărul, cantitatea fără acoperire.

Când și cum va putea demara adevărată tranziție? Pentru ca structurile sociale să renască în autonomie economică față de puterea centrală, pentru ca deetățizarea să înceapă cu adevărat și viața politică a țării să intre pe făgașul firesc al democrației, e necesar ca puterea actuală să fie absolut convinsă de necesitatea acestor schimbări profunde. Mai este oare cazul să ne întrebăm ce gândește puterea recent constituită în România?

FACEȚI ABONAMENTE NOI

ABONAȚI-VĂ LA ZIARUL CUVÂNTUL ROMÂNESC

Abonamentele și reinnoirea lor, se pot face după cum, urmează:

Din Canada și U.S.A., se pot face "Cec Poștal" (Money Order) sau "Cec Personal".
Din Europa și alte continente, prin "Mandat Poștal" sau "Cec Internațional" pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC

P.O.Box 78010

Westcliffe Postal Outlet

Hamilton, Ontario, Canada L9C 7N5

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL

PRECIZĂRI

REDAȚIONALE

• Nu garantăm apariția articolelor mai lungi de 4 pagini dactilografiate la 2 rânduri. Redacția nu dorește să intervină cenzurând prin forța împrejurărilor, texte supradimensionate.

• Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

• Reproducerea articolelor este interzisă fără menționarea sursei.

AM ALES PENTRU LINIȘTEA NOASTRĂ

—Mihaela MOISIN—

Am ales pentru liniștea noastră!

DL. Iliescu și clica lui își țin promisiunea: au grijă să fie cât mai multă liniște posibilă în țară, fiind atenți la orice eveniment care ar putea da naștere la perturbări.

Astfel, guvernul neocomunist dela București a luat toate măsurile de rigoare pentru a asigura cea mai mare liniște în luna Decembrie, luna comemorării Revoluției din 1989.

În primul rând i-a liniștit pe studenți.

În urma discuțiilor purtate între reprezentanții Ligii Studenților și ai Poliției - ce au avut loc la sediul Primăriei Capitalei, s'a hotărât că finalizarea marșului de comemorare a Eroilor Revoluției din Decembrie 1989, în zona Palatului Cotroceni, este interzisă, conform legii 60/1991, aceasta fiind declarată "zonă rezidențială".

Organizatorii au anulat marșul comemorativ, considerând că "interzicerea accesului în zona Palatului Cotroceni constituie o impetate adusă memoriei tinerilor uciși în acele zile, când aceștia au fost chemați să-și apere cu mâinile goale pe actualii deținători ai puterii, printre care Președintele Iliescu, ei neavând nevoie de aprobări speciale pentru a muri" (din comunicatul semnat de Liga Studenților din IPB, Sindicatul studenților Facultății TCM).

În ziua de 16 Decembrie, ora 6.00 a.m., a început greva tipografilor din București, pentru o săptămână (ce coincidență!), punând în imposibilitate apariția presei, în majoritate, exact în perioada comemorării Revoluției. Astfel, în aceste zile au apărut doar "Cotidianul", "Meridian" - ziare cu tipografii proprii. "România liberă", luptător pe baricade chiar și în timpul Revoluției, a fost scos Joi, 17 Decembrie, la tipografia Tiporex, în număr de numai 4 pagini și în tiraj redus; iar "Evenimentul zilei" își suspendă activitatea, în semn de protest pentru declanșarea grevei generale a tipografilor exact în perioada de comemorare a Revoluției.

Deci, s'a închis gura presei, pentru "liniștea mult dorită".

În Senat, DL. C.V. Tudor cere suspendarea Societății Timișoara. Se încearcă, deci și liniștirea Timișoarei.

Regelui Mihai nu i se dă viză de intrare în România în luna Decembrie, sau i se impun condiții greu de acceptat pentru orice om cu bun simț, dar mai ales pentru un Rege.

Totul, sau aproape totul, este conform planului pentru liniștea noastră. Nu sunt, oare, studenții, presa liberă, timișorenii și Regele, cauzele neliniștilor din România?

Prin ceea ce ar fi spus, și arătat, ar fi putut incita populația la o neliniște generală. Așa, doar cu Televiziunea, sub papucul Puterii, liniștea ne este asigurată.

Doar la Timișoara, nestingherită, "Săptămâna Durerii" marchează comemorarea Revoluției din Decembrie 1989.

Există însă o speranță, pe care ne-o trimit, tuturor, acești minunați timișoreni, prin mitingul din Piața Victoriei, sub genericul: "Comunismul s'a născut pe Neva și va muri pe Bega".

GUVERNUL VĂCĂROIU

—Urmare din pag.1—

dirijată de stat. Cu alte cuvinte, dela planificarea lui Ceaușescu se trece la planificarea lui Iliescu, prin cel uns de unsurosul lui zâmbet.

Deci, mesajul "strategiei", confirmat de DL. Văcăroiu și în declarațiile făcute cu ocazia depunerii jurământului, este cu iz socialist. Nu trebuie să ne mirăm de acest lucru atâta timp cât nici unul dintre cei care au construit comunismul nu renegă opera nefastă. Cine s'o facă? Iliescu? Văcăroiu? Ei se fereșc de așa ceva, ca dracul de tămăie. De aici faptul că, noul guvern vrea să stea solid în centralismul comunist. Printre altele, luându-și misiunea de a corecta societatea românească în îndrăzneala ei de a gândi democrat-occidental. Bineînțeles dacă nu se va întâmpla ce zic unele guri: că ar fi posibil ca programul cel scurt să-l elimine pe cel lung.

Ce-i cu miniștrii și cine sunt ei? Cu puține excepții, ei sunt persoane cu autobiografii obscure. Persoane alese dintre cei mai aleși ai lui Ceaușescu, pe care l-au servit fie ca miniștri, fie ca directori, ori membri de seamă în importante comitete de stat. Cel mai bătrân la ochi dintre ei pare a fi Doctorul Iulian Mincu, care, ca medic de familie, l-a injectat pe Ceaușescu și a rămas de neuitat cu programul lui de "alimentație rațională" și cu propunerea ca Profesorul Paulescu, omul recunoscut universal ca savant, să fie reconsiderat ca autor al descoperirii insulinei pe motivul că ar fi fost legionar. Noii miniștri sunt oameni care au contribuit, pe lângă falimentul economic al țării, mai cu seamă la falimentul ei moral, care este cel mai grav pentru societatea românească.

Deși Revoluția s'a ridicat pentru "Jos comunismul!", Guvernul Văcăroiu este al treilea guvern de nomenclaturisti, alcătuit din 22 de miniștri. Cu jumătate mai mult, ca de pildă în "țărișoara" Statele Unite ale Americii. Desigur că mai puțin din necesitatea țării cât de cea de a împăca veleitățile din fieful puterii.

Încă dela constituirea lui, Guvernul Văcăroiu a luat-o cu un pas înapoi prin revenirea la funcția de viceprim-ministru din timpul ceaușist. Si pentru că un singur viceprim-ministru ar arăta cam a sărăcie, au fost numiți patru. Ei sunt: Mișu Negrițoiu, Dan Mircea Popescu, Florin Georgescu și Theodor Viorel Meleşcanu. Că se merge înapoi, mai este probat și de faptul că nici nu s'a constituit bine guvernul și s'a auzit de eliberarea lui Nicu Ceaușescu.

Alteceva de remarcat: pentru a muta gândurile poporului dela tragicul vieții lui, regimul Ceaușescu o ținea tot în sărbători. Si cu cât țara se scufunda tot mai mult, tot mai mari erau și festivitățile. Regimul Iliescu-Văcăroiu arată că e pus să facă și el la fel. Căci cum s'ar putea vedea altcumva festivitatea de sărbătorire a 1890 de ani dela primul război daco-roman, ținută la 22 Noiembrie, la Adamclisi. O manifestare de o amploare deosebită în frunte cu Iliescu, Văcăroiu, mulți miniștri, deputați, senatori, atașai militari și salve de tunuri.

Pe de altă parte, se mai pare că această manifestare ar fi fost făcută și în contra Zilei Naționale Românești, 1 Decembrie, sărbătorită la Alba Iulia, la care nici Iliescu, nici Văcăroiu și nici mulți miniștri, deputați și senatori n'au luat parte.

De ce nu? Pentru că Președintele Iliescu și guvernul nomenclaturisto-prezidențial numit Văcăroiu - la fel ca și Ceaușescu-, se împacă mult mai bine cu istoria daco-romană decât cu cea românească simbolizată de Alba Iulia. Acolo la Alba Iulia s'ar fi putut întâlni cu spiritele înfăptuitorilor marii uniri românești pe care ei, nomenclaturistii, i-au sfârșit în închisori. Faptul că Românii-Români se duc la Alba Iulia, iar cei nomenclaturisti la Adamclisi, ilustrează aspectul diviziunii naționale.

Dar să revenim la Guvernul Văcăroiu. Este pur și simplu stupid să se creadă că el va construi o democrație capitalistă. Să nu se piardă din vedere că nu se construiește capitalismul. El crește organic. Cât privesc reformele, de care se vorbește atâta, și Iliescu și Văcăroiu o spun destul de clar că ele vor fi o chestiune de lungă durată. De batere a pasului pe loc.

Existând îngrijorarea că acest guvern va pava drumul spre iad, poporul român e pe vârf de derută și disperare. Si nimeni nu se mai revoltă. Totul a intrat în banal.

Eugen BÂRSAN

Trei cărți de vizită:

CEAUȘESCU E MORT TRĂIASCĂ CEAUȘESCU!

Tovii cameleonizați în democrați nu și-au tăiat buricul și-au rămas legați de teoriile lui Karl Marx.

N'am întâlnit printre cei care au cules roadele revoluției un nou Panait Istrati, povestitorul care după ideile socialiste din tinerețe a devenit un comunist internațional temut; dar același Panait Istrati, după o vizită în raiul proletarilor, văzând la fața locului realitățile atroce din Rusia Sovietică, s'a întors în țară lăcuit de socialism, lăcuit de comunism și având curajul omului de caracter, a mărturisit: am crezut într'o himeră!

Liderii de ieri, care-s și cei de azi, au avut un avantaj: ei n'au trebuit să meargă în Rusia ca să vadă atrocitățile, ci le-au văzut la ei acasă; dar n'au ridicat un deget de acuzare. Procesul comunismului n'a început, iar urmașii "Epocii de Aur" sunt "adrenalizați" sub masca democrației originale.

După succesul electoral, DL. Președinte a înșărcinat pe amicul-tov. Nicolae Văcăroiu să formeze guvernul; iar amicul-tov. Văcăroiu a format guvernul cu amici-tovi ai D-lui Iliescu și ai "odiosului".

Prezentăm cărțile de vizită a trei specimene ministeriale:

PETRE NINOSU

Ministru de Justiție

(Fost deputat FSN, ales în 1990)

D.P.N. este ginerele lui Corneliu Mănescu - cel care obișnuia să-i pupe mâna lui Ceaușescu - și avocatul particular al D-lui Iliescu. (A pledat la "Curtea Supremă de Justiție", dreptul Președintelui de a fi candidat în două luni: președinte și senator). DL. Ninosu ne garantează o justiție cel puțin tot atât de originală, ca și democrația D-lui

Iliescu. Celor care se tem că va începe Procesul comunismului le spunem să doarmă sfârșind.

A doua carte de vizită:

GEORGE IOAN DĂNESCU

Ministru de Interne

(Fost de toate)

D.I.D. este prietenul de familie al lui Tudor Postelnicu, fosta mână dreaptă a răposatului supraiubit. Dosarul său personal poate face subiectul unui film: "Mistere politice nerezolvate".

Un om imoral, a lucrat la miliția din Prahova, a fost mutat disciplinar la Constanța, dar datorită intervențiilor (Via Postelnicu) s'a întors la Ploiești; în timpul revoluției a tulit-o etc. Alte calități care-l îndreptătesc la postul de ministru sunt aprecierile celor care-l cunosc: "semidict și chefliu". Pentru menținerea ordinii DL. ministru va organiza măsuri și mai originale decât bagatela cu minierii. Noul ministru și-a asigurat prietenia "patriotului de toate extremele" - Corneliu Vadim Tudor.

A treia carte de vizită:

DOCTORUL IULIAN MINCU

Ministru Sănătății

A avut ca "pacient" onorabilul diabet al "Celui mai Dulce Fiu", Nicolae Ceaușescu. Dr. I.M. se bucură de o frumoasă reputație; el e autorul "Programului național de alimentație rațională" și l-a ajutat pe Ceaușescu la întocmirea alimentării științifice, precizând câte boabe de fasole să înghită un miner, un țăran sau o fată cu picior cambat.

Alte cărți de vizită cu altă ocazie.

Stroe MOLDOVANU

PLĂNUIȚI DE ACUM VIITOAREA VACANȚĂ DIN 1993!

Aranjați să fiți la

"CÂMPUL ROMÂNESC"
-HAMILTON ONTARIO CANADA-
În săptămâna

TABEREI DE VARĂ

ASOCIAȚIA CULTURALĂ ROMÂNĂ
HAMILTON, ONTARIO, CANADA

Vă invită să petreceți anul acesta vacanța de vară la

CÂMPUL ROMÂNESC
1 AUGUST - 8 AUGUST

O SĂPTĂMÂNĂ DE ZILE
PETRECEȚI VACANȚA
ÎNTR'O ATMOSFERĂ ROMÂNEASCĂ

Lăsați totul deoparte

Vă oferim ceva pentru fiecare, tânăr sau bătrân

Aduceți cu Dvs. corturi sau treiere pentru dormit și cele necesare gătitului

Pentru informații scrieți la adresa:

Asociația Culturală Română
Box 4217, Station D., Hamilton, Ont., Canada

SPLENDORILE ȘI MIZERIILE PARTIDELOR POLITICE

—Dr. Petru DAVID—

"Atât F.D.S.N., cât și guvernul actual, se găsesc într-o poziție șubredă și contează pe susținerea extremiștilor". CORNELIU COPOȘU

Primăvara anului 1990, prima primăvară după carnagiul inutil din Decembrie 1989, se anunța, încă, plină de speranță pentru neamul românesc și aceasta pentru că tineretul din cele două mari centre ale Revoluției Române, București și Timișoara, nu abandonase lupta. La București se născuse fenomenul "Piața Universității", cea splendidă "GOLANIE - ZONA LIBERĂ DE NEOCOMUNISM", iar la Timișoara lua ființă "Alianța Națională pentru PROCLAMATIA DELA TIMISOARA". Unde sunt acei minunați tineri care, cu miile, strigau atunci într'un glas: "Libertate te iubim! Ori învingem ori murim!"? Cine i-a urmat, cine i-a susținut, cine i-a încurajat? Căci, cine i-a terminat, cunoaștem!

Partidele politice de atunci, deși se multiplicau cu rapiditate, încă nu ajunseseră atât de "diversificate" ca astăzi. Opinia publică se confunda cu opinia politică și se împărțea în două: pro - FSN și anti - FSN. Fesenistii, mai ales în capitală și în Moldova erau mulți și își permiteau să organizeze mari mitinguri la care "I.M.G.M. făcea ordine", iar ILIESCU era îndemnat "să fie tare, cum a fost Ștefan cel Mare"! etc. Opoziția, încă timidă, abia pătrunsese în C.P.U.N. (atunci când D-lui Iliescu "i se pusese sula'n coasta") și spera ca pe cale parlamentară să învingă. Singurul partid politic de sorginte istorică și care se bucura de o audiență mai largă la populație, pentru că tineretul studios se îndrepta spre el, era Partidul Național Liberal. De altfel, ciudat, acest partid nu era contrararat de alte partide satelite FSN-ului și care să pretindă că înlocuiesc o formațiune politică "istoricește depășită." Pentru că, vis-à-vis de P.N.T.-c.d. se crease,

din foștii activiști ai satelor, Partidul Democrat Agrar al lui Victor Surdu, iar față de Partidul Social Democrat al D-lui Sergiu Cunesco, apăruse, parcă din senin, partidulețul Socialist Democratic Român, al lui Ion Căciuraru, cel care slujește, azi, în partidul lui Vadim Tudor, ce-și zice, cu nerușinare, "România Mare"! De altfel, "migrațiile" strategice ale unor așa ziși politicieni, cu trecut dubios, dela un partid la altul, reprezintă un fenomen caracteristic "democrației originale".

La 20 Mai 1990, în trista "Duminică a Orbului", Frontul Salvării Naționale, cu Iliescu și Roman la timonă, obține 66,45% din voturile unui electorat, total imatur sub raport politic. Disparerea tinerilor bucureșteni erupe în acel strigăt sfâșietor: "PACAT, PACAT, DE SANGELE VARSAT!" și în protestul suprem, al grevei foamei. Proaspăt legitimat de aceste catastrofale alegeri, eșalonul II al nomenclaturii comuniste, pregătea deja evacuarea Pieții Universității. În puterea nopții de 12/13 Iunie 1990, noaptea Puterii calcă în picioare trupurile sleite de vlagă ale celor care se martirizau în piață și îi imbarcă în dube, cu destinația Măgurele. Ce a urmat, se cunoaște. Bucureștenii, revoltați, au recapat în ziua de 13 Iunie 1990 această piață, iar trupele lui Chițac și Diamandescu s'au "retras strategic". Strategic, pentru că Puterea perfectă o nouă "strategie", aceea a bandelor securisto-mineresti care în dimineța zilei următoare au inundat străzile Capitalei, lovind, zdrobind, măcelărind tot ce purta vreun însemn universitar ori de partid istoric. Cine le-a mulțumit public acestor bande de criminali, se cunoaște. Nu se cunoaște

incă, pe deplin, apartenența crucilor fără nume, apărute după aceea în cimitirul Străulești.

Să nu-l uităm pe premierul de atunci, Petre Roman, cel care abia după demiterea sa, în Septembrie 1991, dela conducerea guvernului fesenist, a început să facă opoziție D-lui Ion Iliescu, să se "delimiteze" de acesta. De ce n'a făcut-o atunci, în Iunie 1990? Care a fost "contribuția" de atunci a dănsului? Ministerul de Interne și cel al Transporturilor, de cine așteptau? Oare, episodul "mineriadei" din 14-15 Iunie 1990 este tratat de Dl. Petre Roman, în recenta sa carte, publicată în străinătate, atât de frumos intitulată: "Le devoir de la liberté? Care libertate, stimabile?"

Oricum, după tragicele evenimente din Iunie 1990, tineretul începe să se retragă din viața politică, iar aceasta își pierde din suflul înnoitor.

Si totuși, evenimentele din Iunie 1990, n'au rămas fără urmări. Protestul prelungit al intelectualilor și studenților, mai ales până la eliberarea din detenție a lui Marian Munteanu, au condus la constituirea "Solidarității Universitare" și apoi, în Noembrie 1990, apelul la reconstrucția morală a societății românești se concretizează prin apariția Alianței Civice. De acum înainte, viața politică din România va cuprinde un sector parlamentar, dominat de ipocrizie și declarații demagogice (vezi ședința din 22 Decembrie 1990, când a fost defăimată Timișoara) și un sector civic-popular, dominat de proteste, greve și mitinguri pro-monarhistice.

Eșecul electoral al Opoziției democratice din 20 Mai 1990 va determina căutarea unor noi

modalități de educare și atragere a electoratului. În Iulie 1991, Alianța Civică se decide ca o parte a ei să intre efectiv în politică și astfel ia ființă PARTIDUL ALIANTEI CIVICE DIN ROMANIA, condus de Nicolae Manolescu, Alexandru Popovici, Stelian Tănase, Ioan Păun Otman, în vreme ce Ana Blandiana, Octavian Paler, Dumitru Luga, George Serban, Gabriel Andreescu și alte personalități ale vieții intelectuale rămăneau pe mai departe susținătorii direcți ai Alianței.

Conștientă de necesitatea unirii tuturor forțelor sale, Opoziția democratică, inclusiv Partidul Național Liberal, se decide să meargă pe liste comune în alegerile ce se prefigurau, pentru administrația locală. Astfel, în Noembrie 1991 se constituie Convenția Democratică, cea mai eficientă manieră de colaborare a formațiunilor politice care doreau cu adevărat schimbarea socio-politică în România. Sub semnul electoral al "Cheii", în Februarie 1992, Convenția Democratică câștigă în majoritatea orașelor mari ale țării (București, Constanța, Ploiești, Brașov, Sibiu, Arad și -bine-nțele-

Timișoara) funcțiile de primari și, în bună măsură pe cele de consilieri.

Se părea că societatea românească pășea cu hotărâre spre înfăptuirea ideilor revoluționare din Decembrie 1989, mai ales că deasupra FSN-ului, scindat și învrăbit, plutea deruta.

Dacă în Septembrie 1991, Ion Iliescu reușise (din nou cu ajutorul minerilor) să-l îndepărteze pe Petre Roman din fruntea guvernului fesenist, în Martie 1992 acesta din urmă își ia revanșa și-l îndepărtează pe președinte, ca și pe apropiații lui, dela conducerea frontului. Fesenistii cei mai retrograzi (așa numiți "conservatori") îl urmează însă pe Ion Iliescu și decid (Petre Ninosu, Gh. Angelescu, Ion Solcanu, Gh. Dumitrașcu, Petre Turlea și alții) înființarea Partidului F.S.N. - 22 Decembrie ce va deveni, în scurt timp, Frontul Democrat al Salvării Naționale.

În loc să profite de degingolada fesenistă, Convenția Democratică se culcă pe fragilii lauri dobândiți în alegerile locale, iar partidele politice componente încep să-și dispute meritele și pretențiile.

Cea mai catastrofală politică o promovează liberalii D-lui Cămpănu. Veleitarismul acestuia și demagogia de factură naționalistă îi determină pe liberali să părăsească Convenția și chiar să încerce sabotarea ei. Surogatul politic oferit Convenției de așa-ziși "tineri liberali" (care își încercaseră norocul cu și FSN-ul lui Roman!) nu a putut umple golul lăsat de retragerea "bătrânilor". Eforturile destul de solitare ale D-lui Corneliu COPOȘU, un mare caracter și politician clarvăzător, reușesc totuși să consacre Convenția Democratică, după alegerile parlamentare din 27 Septembrie 1992, ca a doua forță politică din România. În schimb, vechiul și prestigiosul Partid Național Liberal, rămas singur și dezavuat de electorat (vezi manevra lamentabilă prin care Cămpănu a încercat să o determine pe Majestatea Sa Mihai I să "candideze" la funcția de președinte al României!) nu a reușit să obțină nici măcar baremul de 3% din voturile electoratului, pentru a fi admis în Parlament.

Iliescu și partidul său câștigă din nou, dar victoria acestuia este à la Pyrrhos!

UITE CINE VORBEȘTE!

Urmare din pag. 1

"cumini" și "disciplinați" - "legaliști" 100% - ai îndoctrinării materiale din ultimele decenii sau ai anilor din urmă: activiști ai naționalizărilor și colectivizării, foști cenzozi și inchiizitori, securiști mascați și "ideologi" hârșăți, femei azi "cuvioase" și "înțelepte", preoți cu carnet de partid sub sutană, ofițeri cu voci pităgăiate, universitari impostori cu doctorate luate pentru "merite de partid", profesori de "socialism științific", fitilii profesioniști, judecatori corupți, economiști "de piață", ingineri (citadini ori rurali) "societari", odrasle ale nomenclaturii vechi și noi, plus o droaie de scârta-scârta pe hârtie de pe la independente fiteuci pregauchiste, ca "Literaturul" sau "Curierul românesc".

Ce voiesc asemenea fantome vii ieșite de sub manta peceristo-fedenistă? Să inducă în profitabilă eroare publicul larg și să submineze misiunea mișcării anticomuniste din România. Agenți direcți ai regimului cryptocomunist dela București nu mai prididesc a stabili puncte de impact între stângiștii de pe Dâmbovița și cei dela Paris, Roma și Madrid; falsifică adevăruri îngrozitoare (ori le atenuază) despre trecut și prezent, ca și cum suferința și calvarul Neamului n'ar fi decât niște consecințe banale și efemere; ascund cu grijă ori neagă crime și

erori, punând în evidență "realizările materiale" ale socialismului; caută să dezamorseze acțiunile exilului combatant, încercând racolarea unor nume cu rezonanță, care, deoarece li se publică ceva opere în Tară sau primesc născuiva recunoașteri oficiale, sunt gata să coopereze cu stăpânitorii cu blana doar decolorată, pe motiv că "democrați" cum vor să pară - "vremurile s'au schimbat"...

Zvârcolirile disperate ale pecereului revigorat în alegeri îi anunță o moarte anevoioasă. Greoaie și stingerea Cominternului și a altor "internationale". Legile mafiotice se țin tare... Apun cu mare dificultate neobositele forțe oculte. Iar stafiile istoriei, cu nedemne apucături chinezo-cubano-vietnameze, se topecs cu și mai apăsătoare greutate. Dramă. Tragedie. Farsă. Sau o comedie burlescă cu actori ridaiți de ură oarbă și dușmănie viscerală și cu o recuzită ruginită și scârțâietoare.

Cu oricâte necazuri, primejdii și sacrificii, lupta anticomunistă activă este în prezent o necesitate vitală pentru salvarea morală și viitorul Națiunii române. Altcumva, dreptul de renaștere și ridicare în istorie a poporului nostru rămâne o himeră. Neamurile se perpetuează prin multimele anonime, dar se impun prin oamenii de elită. Fără prezența vie a acestora, deznădejdea și descompunerea se aștern

peste ființe și comunități. Cum scria cineva, "națiunile care nu-și improspătează eroii sunt supuse pieririi".

Dar, actualmente, este încă trebuință de acest eroism moral de durată (aproape singurul cu adevărat roditor)? Ori, să ne întrebăm mai abrupt: mai pot exista azi eroi - în sensul sublim al termenului - în Tară aceasta minată de egoisme, materialisme și irresponsabilitate? Să riscăm un răspuns: aurul este o valoare ce merită toate preocupările omenești, putând scuza chiar și exagerările, pe când tinicheaua vopsită, oricât de scilpitoare ar fi, nu poate egala metalul cel nobil. Cu nevoia - dar și răsplata - căutătorului de neprețuite comori, cuvine-se a discosa cu mare luare aminte tinicheaua de aur sau sticla de diamant. Nici lucirea unuia, nici strălucirea diafană a celui alt nu pot să ne facă a pune semnul egalității cu reflexul tinichelei ori cu scilpurile înșelătoare ale sticlei cioplite. Eroii au fost, eroii se nasc mereu! Dar trebuie puși în valoare și mereu cultivați pe linia destinului național. Altfel ne paște primejdia sinuciderii lașe.

Minunata treabă - pe cât de dificilă și de rară astăzi - este să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși. Dar mai este (minunată) nevoie să poți și deveni un altul!

Valeriu NEȘTIAN

Desen de Nicolae LENGHER

AM FOST INSTRUCȚOR SUB CEAUȘESCU,
ACUM M'AM PRIVATIZAT!

LA 24 IANUARIE 1993 SE ÎMPLINESC ȘASE ANI DE CÂND ARHIEPISCOPIUL VALERIAN D. TRIFA NE-A PĂRȘIT.
DUMNEZEU SĂ-L ODIHNEASCĂ N PACE!

ARHIEPISCOPIUL VALERIAN D. TRIFA, SCRIITOR DE LIMBĂ ROMÂNĂ

—Alex. NEMOIANU—

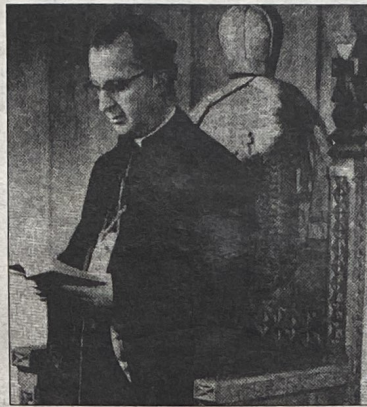
Realizările Arhiepiscopului Valerian D. Trifa, pe parcursul unei păstoriri de peste trei decenii, au fost multe și semnificative: ca Vlădică al drept-credincioșilor români din America, ctitor de biserici și de așezăminte, editor de carte etc. Totuși, una din laturile activității sale, aceea de scriitor, a fost până acum, destul de puțin analizată.

În acest domeniu, al scrisului, la fel ca și în celelalte sfere ale activității ce a dus-o, Arhiepiscopul a fost mai puțin preocupat de scoaterea în evidență a stărilor rele sau a cauzelor ce le-au generat, ci mai mult s'a străduit să afle modalitățile de îndreptare ale acestora. Ca scriitor, Arhiepiscopul Valerian a fost consecvent cu sine și cu activitatea lui, în totalitate, fiind un îndrumător și un exemplu de urmat.

În marea lor majoritate scrierile Arhiepiscopului Valerian D. Trifa au fost publicate în oficialul Episcopiei Române Ortodoxe din America, (având sediul la "Vatra Românească", din Michigan)

"Solia". Talentul și pasiunea cu care a scris Arhiepiscopul Valerian au fost egale, poate, doar de modestia lui. Puțini sunt cei care știu că timp îndelungat Arhiepiscopul Valerian a fost autorul articolelor și studiilor scrise în limba română și publicate în "Solia" sau în Calendarul "Solia".

După subiectul abordat, scrierile Arhiepiscopului Valerian pot fi împărțite în trei mari categorii: învățătură de credință ortodoxă, pastorală și scrieri educaționale. În scrierile de învățătură - ortodoxă, Arhiepiscopul Valerian a fost un infocat și competent apărător al dogmelor și tradițiilor Bisericii Răsăritului și, deasemenea, un neobosit promotor al acestor valori. Pentru a promova credința și învățăturile ortodoxe, a utilizat cu măiestrie și dar, scrierile Sfinților Părinți și ale teologilor moderni. A promovat și apărut Ortodoxia cu o exemplară modestie, într-o manieră directă, fără complicații inutile și întotdeauna convingător. Scopul principal a fost mereu promovarea intereselor Bisericii și

† Arhiepiscopul VALERIAN

luminarea turmei drept-credincioase și nicideată etalarea propriei erudicii. Articolele pastorale au adresat și lămurit probleme concrete de practică și administrație bisericească. În aceste articole, Arhiepiscopul a fost întotdeauna deschis și pregătit să întărească demonstrația teoretică prin exemple luate din viață.

Dar măsura deplină a talentului de scriitor a vădit-o în scrierile cu carac-

ter educațional.

Aceste articole s'au adresat, rând pe rând, bătrânilor, celor maturi și celor tineri.

Pe cei mai vârstnici i-a îndrumat spre observarea bunurilor duhovnicești; pe cei maturi spre răvna unei vieți trăită cu rost și folos, iar pe cei tineri i-a îndrumat numai spre bine și cu osebire spre dragostea de Biserica și tradiție, cu o iubire ce nu a avut egal.

De fapt dragostea și grija

pentru cei tineri, în care vedea viitorul și promisiunea vieții, la Arhiepiscopul Valerian a luat forma unei pasiuni sfinte. Arhiepiscopul Valerian i-a iubit pe tineri atât de mult încât întotdeauna i-a înțeles și i-a acceptat, chiar și cu lipsurile caracteristice ale vârstei mai crude.

Conținutul și mesajul scrierilor Arhiepiscopului Valerian au fost mereu precise, la obiect, pe înțelesul tuturor, nicideată sentențioase ori plictisitoare. Adesea în cuprinsul articolelor erau prezente și dojeni, dar spuse cu blândețe, părintește, de multe ori cu haz și întotdeauna cu dorința de a îndrepta.

Limba românească folosită de Arhiepiscopul Valerian a fost limba scriitorilor ardeleni așa cum s'a cristalizat ea la finele veacului al XIX-lea și în primele decenii ale veacului al douăzecilea. O limbă românească autentică, nesusus de frumoasă și egal accesibilă celor învățați și celor mai puțin cărturari.

O limbă literară ce are în Transilvania tradiții ce se coboară în timp la "Cazania" lui Varlaam care, pentru românimea ardelenă a fost "cartea" despre care Nicolae Iorga zicea... "Nu odată, când vine... un preot teolog și

vrea să introducă în mintea sâtenilor lui elemente de cărturărie, așa cum de multe ori nu le înțelege nici el singur... se ridică din mulțime un glas care zice: "Părinte, zici bine, dar mai bine este după cartea cea veche". Cartea cea veche... este această carte a părintelui Varlaam."

Arhiepiscopul Valerian a folosit această limbă românească pentru frumusețea ei, dar și pentru că ea era a Neamului său. Scoborătorul din Moți știa bine că "domnia" nu este o cinste, ci o datorie ce trebuie îndeplinită!

Ca scriitor de limbă română, Arhiepiscopul Valerian și-a făcut din plin datoria față de Neamul său și față de turma ce a avut-o în grijă. A împlinit datoria ce a avut-o cu simplitatea care este a marilor minuni. Căci "simplu" cresc pruncii, "simplu" se petrec anotimpurile și tot "simplu" aleși lui Dumnezeu trec printre noi. Ca scriitor, Arhiepiscopul Valerian a procedat ca în toate celelalte domenii în care a activat, a privit către cer, a ridicat crucea ce i-a fost dată și a mers înainte.

Drumul ce l-a străbătut nu a fost ușor, dar pe el trebuie să meargă, în duh, toți aceia care vor să apropie, o zi mai devreme, "raiul în care ne-a vrut Dumnezeu".

Din anii comunismului

MADONA SFĂRÂMATĂ

Dramatica existență a unei mănăstiri din inima Bucureștilor

—Andrei CIURUNGA—

Într'una din ultimele sale scrisori, Domnul Gheorghe Stănescu, valorosul sculptor român rezident de mai mulți ani în America, îmi scria următoarele: "În vecinătatea dumneavoastră se află o statuie a Maicii Domnului, pe care am făcut-o în fugă și'n mare taină acum 35 de ani, pentru niște călugărițe de mare pietate din categoria sfinților. Vă rog din inimă faceți-le o vizită. Dănele poate vă vor spune mai multe."

Am răspuns cu bucurie acestui îndemn al prietenului meu de peste ocean și la numai câteva sute de metri de locuința mea am pătruns într-o lume cu totul nebănuită. În inima Capitalei, pe strada Zabloschi, la câțiva pași de zgomotosul Bulevard 1 Mai, se află o mănăstire de maici de care nu știau decât credincioșii din cartier și, desigur, Securitatea. Un labirint de curți și de curțile, de camere cât niște chilii monahale, o împletitură de scări și scărițe te poartă prin acest lăcaș de mare pietate și puritate morală, condus de maica stareță Maria Ionela, asistată de părintele episcop Pavel Justin, cuviosul prelat născut și crescut în același cartier și întors la "oile sale" cum se spune în Sfintele Evanghelii.

Într-o cămăruță dela etaj, după ce urci vreo 20 de trepte abrupte, descoperi pioasa lucrare a sculptorului Gheorghe Stănescu. Dar despre aceasta, ca și despre existența lăcașului în care mă aflu, s'o lăsam pe maica Maria Ionela să ne vorbească:

-Am fost arestată în anul 1950, dusă la Ministerul de Interne și interogată asupra unor fapte pe care înșiși anchetatorii știau că nu le-am comis. În cele din urmă, neavând la dosar nici o probă cu care să mă trimită în fața unei instanțe judecătorești, m'au condamnat la o pedeapsă administrativă de cinci ani închisoare, așa cum se obișnuia atunci când unei persoane ne-grata nu i se putea nici măcar înscena un proces.

Din chiar primele zile ale arestării mele, în timpul anchetei, într-o celulă dela subsolul Interneilor, am pus bazele Congregației Inimii Neprîhănite, împreună cu alte câteva colege de suferință.

Peste patru ani de peregrinări prin mai multe închisori ale țării, în 1954, a venit un decret de grațiere pentru condamnații administrativ și au trebuit să-mi dea drumul afară. Atunci, întoarsă acasă, am pus bazele acestui lăcaș de rit greco-catolic. Dar Securitatea, căreia nu-i

putea scăpa o asemenea îndrăzneală, nu mi-a dat pace nici un moment. Ne pomeneam cu dese descinderi inopinate. Până să le descuiem ușile, credincioșii ieșeau printr-o curticică din spate, care dădea în strada Abrud. Securității năvăleau prin toate încăperile, scotoceau, batjocoreau, devastau. Cu prilejul unei asemenea percheziții a fost agresată și statuia Maicii Domnului a sculptorului Stănescu. I-au sfărâmat mâinile și picioarele (turna în ipos) în căutarea... aurului pe care bănuiau că l-ar fi ascuns niște măicuțe sărace, care abia își duceau existența din contribuția modestă a membrilor Congregației. Cred că bănuielele cu aurul erau un pretext, îndârjirea lor fiind provocată de însuși simbolul creștinesc al Madonei. I-au deteriorat chipul, i-au desprins capul, au sfâșiat frumosele veșminte împodobite cu fir ale Sfinței. Acum, priviți cum arată, ne spune cu adânc amărăciune maica Maria Ionela.

Firul povestirii urmează:

Domnul Gheorghe Stănescu a lucrat-o în atelierul Domnului-Sale prin anul 1957, a adus-o piesă cu piesă și a montat-o în această încăpere, cu mare fereală și teamă, înfruntând riscul de a fi surprins în orice clipă de securități...

În anul 1959 maica Maria Ionela a fost din nou arestată. Si nu numai ea. Au mai luat drumul temniței și alte membre ale Congregației Inimii Neprîhănite, precum și părintele Pavel Justin. De data aceasta maica Ionela a primit șapte ani închisoare, i s'a găsit în sfârșit o culpă: faptul de-a fi săvârșit câteva liturghii ale unui rit interzis. Sentința a fost pronunțată cu confiscarea averii, executorii au luat totul din mănăstire, în afara unui pat vechi de fier și-a Madonei, care a rămas să aștepte în încăperile goale întoarcerea celor duși în închisorile comuniste. Si iar a venit un decret de grațiere și maica Maria Ionela a ieșit din închisoare în anul 1964, rămânându-i datoare Securității cu doi ani de temniță nefăcuți. Dar tracasările și perchezițiile n'au conținut, ultima percheziție având loc în noaptea de 21 spre 22 Noembrie 1989, cu o lună înainte de Revoluție.

Acum, prin contribuția benevolă a credincioșilor, maica Maria Ionela va repara sfînciunile, îi va reda Sfintei Fecioare veșmintele bogate, țesute cu fir, cum au fost la început - și va păstra acest lăcaș, lăsându-l urmașilor întru credință ca pe-un loc de reculegere și de aducere aminte a vremurilor stăpînite de Anticrist.

RUGĂCIUNE PENTRU RĂNILE ȚĂRII

Nu da, Doamne, nici unui dușman
Suferința noastră dintr'un an
și ne iartă nouă dacă plînge
Inima din noi de-atîta sînge.

Păinea noastră, coaptă'n bunătațe,
Dă-ne-o nouă ca și pîn'acum,
Fă-ne, Doamne, prin durere drum
Ca unei corăbii pe'nnoptate.

Lasă'n cet din cerul Tău să cadă
Pacea peste noi ca o zăpadă
Si pe-o rază de luceafăr mare
Dă-ne semn de milă și'ndurare.

Dintr'un cap în celălalt al zării,
Abătut cândva la o răscruce,
Umilit ca Fiul Tău pe cruce,
Zace'n lacrimi trupul rupt al Țării.

Pică-i Doamne din uleiul sfînt
Peste rănilor cioplite în pămînt
Si înalță din puterea gliei
Chipul cel rotund al României.

Vintilă HORIA

PUȘCĂRIA DIN JILAVA IMPORTĂ DEȚINUȚI

INTERVIU ACORDAT DE DL. COLONEL IOAN CHIȘ - ȘEFUL DIRECȚIEI GENERALE A PENITENCIARELOR DIN ROMÂNIA-, D-LUI GH. IONESCU OLBOJAN.

INTREBARE - Din surse apropiate penitenciarului Jilava aflăm că aici urmează a fi internați circa 2.800 - 3.000 deținuți de drept comun din Germania, originari din România. Ei vor fi cazați în faimosul FORT din cadrul închisorii, executându-și restul pedepsei privative de libertate începând pe pământ german și primite pentru infracțiuni comise acolo. Care este realitatea în această privință, domnule colonel?

RASPUNS - Informația este absolut falsă. Noi nu avem nici o intenție în acest sens. Și, dacă vreo dată s-a întâmplat așa ceva, nu se va mai repeta situația în care vreo persoană să fie internată fără documente legale emise de organele precis stabilite de codul de procedură penală. Deci, nici nu se pune în discuție acest lucru. Așa că, în penitenciar, nu intră decât oameni care au mandat de arestare preventivă sau de executare a pedepsei. În Jilava, în locul în care se spune că vor fi internați cei despre care se vorbește în informația Dvs., nu se mai pot introduce deținuți. Fortul fiind unitate dezafectată printr-o hotărâre a guvernului din 1990.

(Nota reporterului: cu toate că a insistat să viziteze penitenciarul Jilava pentru a se convinge de spusele Colonelului Chiș, reporterul nu i s-a permis acest lucru, fiind invitat să viziteze pușcăriile Mărgineni de pe raza comunei I.L. Caragiale, județul Dâmbovița, cu a ei faimosă fabrică de mobilă pentru export).

INTREBARE - Aveți deținuți politici? Dacă da, care este regimul aplicat acestora pe perioada internării în penitenciare?

RASPUNS - Întrebarea este foarte concretă. La această oră, în România, conform codului penal existent și în vigoare, nu există "infracțiuni politice" prevăzute de lege. Neexistând infracțiuni politice în codul penal, nici noi nu avem în detenție "deținuți politici". E clar? Deci acest punct de vedere este științific stabilit prin codul penal. Toți cei care se consideră "politici" o fac din proprie considerare. De exemplu, cei care au fost prinși în activitățile contrarevoluționare sau în activitățile din timpul lui Decembrie '89 se consideră ca fiind deținuți politici. Dar prin lege, nu există așa ceva stipulat în reglementările românești.

Regimul penitenciar în România este unul singur. Diferențierea regimului penitenciar dela o categorie la alta, sau dela o persoană la alta este dat de drepturile pe care le au aceștia la vizită, pachet, legătură cu familia, corespondență. În rest, drepturile la hrană, la cazare, la echipare, la vizită medicală, la presă, la abonament, la televiziune, la mijloacele mass-media, la a se adresa procurorului, judecătorului, avocatului ori ziarelor sunt pentru

toată lumea la fel. Diferențierea se face numai în acest mod. Dacă discutăm de hrană, aceasta este diferențiată în funcție de categoria de deținuți. Hranirea minorilor se face ținând cont că aceștia trebuie să crească sănătoși, dată fiind vârsta lor. Pentru bolnavi se aplică regimul alimentar pentru boală, iar pentru cei care muncesc greu se diferențiază hrana de cei care muncesc ușor sau nu muncesc. Deci, acestea sunt diferențierile de regim alimentar.

INTREBARE - Ținând cont de spusele Dvs., care sunt argumentele pentru care Nicu Ceaușescu a fost liberat condiționat; unele voci spun că Dl. Ianis Caramihai, președintele Judecătoriei Sectorului 5 și cel care a pronunțat sentința în această cauză este căsătorit cu o nepoată a Elenei Ceaușescu. Era în drept Dl. Caramihai să emită sentința criticată?

RASPUNS - Nicu Ceaușescu s'a liberat condiționat dintr-o pedeapsă aplicată. El și-a executat fracțiunea obligatorie din pedeapsa care i-a fost aplicată. A fost discutat în comisia de liberare condiționată, propus pentru liberare condiționată la judecătoria, judecătoria care a hotărât liberarea condiționată. De competența comisiei de liberare din cadrul Judecătoriei Sectorului 5 depind liberările condiționate din Jilava. Comisia este formată dintr-un procuror, din comandantul penitenciarului, educatorul, medicul penitenciarului și șeful biroului de evidență. Dumelelor fa de propunere pentru fiecare dintre deținuți atunci când le vine termenul, propunere ce se înaintează judecătoriei. Judecătoria, în principal, și nu este un caz singular cel al lui Nicu Ceaușescu, discută cam 80, 90 și peste 90% din propunerile formulate de comisii, confirmând sau infirmând propunerile de liberare condiționată. Hotărârea dată în cazul lui Nicu Ceaușescu, din acest punct de vedere, este legală.

INTREBARE - În privința cazării deținuților, care este situația?

RASPUNS - În primul rând să discutăm, dacă vreți, despre condițiile de cazare și, în al doilea rând, despre numărul locurilor de cazare. Condițiile de cazare ale deținuților din România se integrează în standardele minime stabilite de Consiliul European și O.N.U. Ce înseamnă aceste standarde minime? Asta înseamnă: apă curentă în cameră, lumină naturală în cameră, aer - adică o ventilație corespunzătoare - și grup sanitar la dispoziție. Acestea sunt condițiile minime stabilite de regulile europene. Toată lumea discută despre ele. Pornind de aici, v'as spune că, într-adevăr, minimul este de multe ori minim, este

precar, în sensul că deținuții sunt foarte aglomerați în camerele de deținere în care locuiesc. Au acces la instalațiile sanitare, dar sunt mulți. Au acces la lumină naturală, la aer, dar într-o cameră unde cazăm de obicei 20-30-40-50 de oameni ar trebui să cazăm mai puțini, în raport de mărimea spațiului respectiv. Din această cauză, aceste reguli se respectă cu multă greutate.

Vine apoi cealaltă problemă - aglomerația locurilor de deținere. În acest moment penitenciarele se confruntă cu o gravă criză de locuri în vederea cazării deținuților. Această gravă criză înseamnă că avem 12.000 persoane deținute în plus, peste norma legală de cazare a penitenciarelor. Pentru eradicarea acestei situații s'a demarat un program guvernamental de urgență, la începutul anului 1991, privind modernizarea sistemului penitenciar, în ansamblu, care este prevăzut a se derula în câțiva ani. S'a început cu construirea Penitenciarului București și cu modernizarea a câteva penitenciare. Am înființat un penitenciar de minori (Tichilești), un penitenciar de adulți (Bistrița), o școală de minori la Craiova și permanent este în atenția conducerii Ministerului Justiției mărirea numărului de locuri în penitenciare.

Mărirea numărului de locuri în penitenciare prin modernizarea locurilor existente se face paralel cu construirea unor noi penitenciare. Ideea este de a construi penitenciare de o capacitate medie, 400-500 de locuri, astfel ca fiecare județ să dispună de propriul penitenciar.

Discutând despre creșterea criminalității, care se menține an de an într-o dinamică crescătoare, numai câteva constatări. Nivelul criminalității stabilit de noi, conform datelor exacte stocate de-a lungul timpului, se situează în jurul cifrei de 60-70.000 de deținuți, după care nivelul rămâne constant.

Vechiul sistem rezolva suprapopularea penitenciarelor prin repetate decrete de grațiere și amnistie, care defluiau populația penitenciară spre exterior o scurtă perioadă de timp, după care ea se afla spre penitenciare și din nou se umbla la această suprapopulație prin care se simțea atât de sufocant ca astăzi. În acest moment când grațierea și amnistia sunt în mâna parlamentului se pune problema mai greu de a rezolva prin asemenea metode defluiera vremelnică. Există în atenția parlamentului o propunere de instituire a unor măsuri legale penale necarcerabile. Adică să se dea pedepse penale neapărat cu închisoarea, în multe cazuri în care nu intrăm acum, aici. Pot fi și pedepse alternative,

amendă penală sau închisoare, și măsuri de limitare a șederii deținuților în închisori, condiționate de îndeplinirea unor parametri cunoscuți, de altfel în practica penitenciară din alte state europene. La noi încă nu s'a dezvoltat un astfel de sistem datorită reformei dreptului penal și a sistemului execuțional penal, care urmează a fi făcută.

INTREBARE - Cazarea deținuților ridică probleme?

RASPUNS - Deținutele femei așa zice că stau mai bine. În ce sens? Avem circa 600 de femei-deținute în toată țara și avem pentru ele o unitate penitenciară care are capacitatea de 1.200 de locuri. Deci iată că la Târgușor, unde se află această unitate pentru deținute, este spațiu suficient. Spre deosebire de bărbați, femeile nu intră în penitenciare în aceeași proporție ca înainte. Acum avem o rată scăzută de intrare. Înainte multe femei intrau în penitenciare pentru infracțiunile legate de avorturi, de trecere ilegală de frontiere. Astăzi aceste infracțiuni au fost scoase din codul penal și, deci, ele nu mai există.

INTREBARE - Ce ne puteți spune despre asistența medicală în penitenciare?

RASPUNS - La Jilava noi avem un complex penitenciar. Acolo există Spitalul penitenciar din cadrul sistemului penitenciar român. În cadrul spitalului este organizată o secție de obstetrică-ginecologie, care la rândul ei are organizată o mini-maternitate.

Condițiile din acest spital sunt similare cu cele din oricare alt spital din țară. În cazurile în care unele deținute sunt gravide, acestea sunt sfătuite de noi să ceară întreruperea executării pedepsei începând cu luna a șaptea de sarcină, astfel încât să poată naște în libertate. Noi credem că un copil nu trebuie să se nască în penitenciar. Din punct de vedere moral și din alți factori.

INTREBARE - Trecând dela nașteri la decese, cum sunt tratate cazurile de moarte survenite în timpul detenției?

RASPUNS - Din mai multe motive, unii deținuți pot muri în penitenciar: ori din cauza unei boli, ori a vârstei înaintate, ori pe fond depresiv. Imediat ce s'a semnalat decesul, se caută în dosarul deținuților adresa familiei sau a persoanei care îl vizita curent și se ia legătura telefonică sau telegrafică în vederea ridicării mortului. Dar de cele mai multe ori, decesele acestea sunt cazuri foarte grave, iar decesul survine în spitalul penitenciar sau în spitale civile, unde noi i-am internat. Pentru că moartea în penitenciar este considerată un eveniment suspect, automat se informează procuratura și medicul

legist pentru autopsiere, pentru a se stabili foarte exact cauzele morții și a se elibera documente foarte bine puse la punct, fiindcă oricând poate să vină cineva să întrebe cum s'a întâmplat. Când decedații nu sunt revendicați de nimeni, pe cheltuiala administrației, sunt înhumati, stabilindu-se precis în dosarul decedatului locul în care a fost îngropat.

INTREBARE - Care este regimul penitenciar aplicat deținuților cetățeni străini?

RASPUNS - Înainte de revoluție aveam foarte puțini deținuți străini. Vreo 50 de inși. La ora actuală au început să se înmulțească. Avem astăzi 208. Marea majoritate a lor provin din țările asiatice și africane. Ideea lor este de a părăsi România pe căi oculte spre Germania,

Franța și, în acest sens, trec frontiera în mod ilegal. Noi le-am da drumul, dar nu-i primesc ceilalți, care îi arestează și îi returnează. Noi avem șoferi străini care comit accidente de circulație precum și teroriști, câțiva. De asemenea, niște cetățeni străini care au săvârșit omoruri sau infracțiuni deosebit de grave. Ei se află cazați în mai multe penitenciare, acolo unde se desfășoară procesul penal, sistemul nostru penitenciar neavând o unitate anume în care să-i izoleze pe aceștia. După legea penală română străinii au același regim penitenciar cu al Românilor. În același fel procedează și celelalte state europene. O excepție pentru străini este liberarea pe bază de cauțiune. Atâtă tot. Cât privește cuantumul cauțiunii, el este stabilit de alți factori, nu de noi.

DREPTURILE DETINUTILOR ROMANI

Categorii de deținuți	Drepturi			
	Pachet	Vizită	Tigări	Corespondență
Contravenționali	20 kg/lună	4/lună	la nevoie	4/lună
Recidiviști	5 kg/lună	1 la 2 luni	600	1/lună
Nerecidiviști	5 kg/lună	1/lună	600	1/lună
Gravide	20 kg/lună	4/lună	.	4/lună
Minori	20 kg/lună	4/lună	.	4/lună
Deținuți care ajută la paza condamnaților	20 kg/lună	4/lună	la nevoie	4/lună
Deținuți care execută paza altor condamnați (PAC)	10 kg/lună	2/lună	600	2/lună
Arestați preventiv	10 kg/lună	1/lună	600	1/lună

După aplicarea decretelor de grațiere din Ianuarie 1990 au mai rămas în penitenciare 10.796 deținuți, iar în școlile speciale 592 de minori și tineri.

- În cursul anului 1990 au fost depuse în penitenciare 25.582 de persoane, din care 3.602 erau eliberate în Ianuarie 1990, prin grațiere.
- În 1991 media creșterii efectivelor de deținuți a fost de circa 1.200 de persoane/lună.
- Alinierea la standardele internaționale privind detenția face necesară construirea a cel puțin 12-14 închisori, astfel încât să se asigure căte o închisoare pentru fiecare județ și respectiv Municipiul București.
- Norma de spațiu pentru un deținut este de 6 metri cubi în standardele europene.
- Costul social al unui deținut în România este de 400.000 de lei anual, cheltuieli implicând întreținerea sa (pază, hrană, cazare, asistență medicală, culturalizare) la care se adaugă valoarea bunurilor pe care le-ar fi putut produce dacă ar fi lucrat în libertate!
- Structura populației penitenciare: 12,8% minori; 11,4% tineri între 18-21 ani; 36,2% tineri între 21-30 ani; 24,6% între 31-40 ani; 13,7% între 41-60 ani și 1,3% peste 60 ani.
- Principalele categorii de infracțiuni pentru care sunt deținute unele persoane: condamnați pentru omor - 17,07%; tâlhărie - 14,6%; viol - 9,02%; furt - 47%.
- În raport cu cuantumul pedepsei: 10.775 de ținuți cu pedepse cuprinse între 2-5 ani; 6.870 cu pedepse între 5-10 ani; 899 cu pedepse peste 15 ani sau pe viață. Nu au fost luați în calcul contravenționalii și minorii.
- Din totalul celor aflați în detenție, 37,8% sunt recidiviști ori au antecedente penale, fapt care relevă o tendință clară de specializare infracțională, concomitent cu creșterea gradului de periculozitate socială a acestor categorii de persoane care, în marea lor majoritate au beneficiat de clemența statului. De asemenea, atrage îngrijorarea faptul că numărul celor aflați la prima condamnare a crescut cu peste 45% față de anul precedent.

POVESTIRI PENTRU SEARA DE CRĂCIUN

LA ROTIREA ANILOR 1992/1993, COMEMORĂRI, SĂRBĂTORI, ȘI PERSPECTIVE TRISTE. VOM CONSEMNA CÂTEVA DIN ACESTEA

— Adrian GRIGOROPOL —

(A) COMEMORAREA ZILEI NAZIONALE A INTRODUCERII ROMANIEI MARI,

1 DECEMBRIE

Dictatura comunistă se împănase că actul dela 23 August 1944 a fost isprava ei și nu a Regelui Mihai I și a fruntașilor partidelor democratice, acum numite istorice. Era firesc, formal, să fie asociați ca partid și cei o mână de comunisti existenți în țară și pe care Armata Roșie i-a instalat la putere. Ajunși acolo, pe lângă altele, au șters din calendarul istoriei noastre și ziua națională de 10 Mai, tradițională din 1881, înlocuind-o cu aceea de 23 August, decretând că de atunci începe istoria.

După Revoluția din 1989, Președintele, auto-ales, Ion Iliescu a schimbat-o la 1 Decembrie ca să nu reînvie sentimentele monarhiste și să ne facă să credem că este pentru "Reîntregirea României Mari" cu provinciile răpite de Sovietici, Basarabia și Bucovina de Nord. Dovadă a patriotismului și sincerității sale, primul din conducătorii țărilor foste comuniste din Estul Europei, a dat fuga la Moscova și a încheiat, cu încă atunci Uniunea Sovietică, un pact de prietenie (veșnică) și într-ajutorare.

Noua conducere de stat fragilă prin nelegitimitatea ei, trebuia să se consolideze, exploatând nobila iubire de țară, și prilejul putea fi oferit de o solemnă și fastuoasă cîntare la Alba Iulia a zilei de 1 Decembrie. Acolo s'au întrecut în cuvântări ultra naționaliste de ocazie, pe rând, Ion Iliescu, Petre Roman, Alexandru Bălașescu patriot (și totodată cetățean sovietic) și mulți alți patrioți comunisti, și inevitabil - dată fiind marea comemorare - chiar Patriarhul Teoctist, care din cîntă se retrăsese, dar a fost readus ca să nu rămână nepăsătoare turma creștinilor români.

Acclamațiile cohortelor "Vetrei Românești" orchestrate ca înaintea Revoluției, au subliniat ritmic și zgomotos fiecare cuvânt, formând un zid de nepătruns, în vreme ce locuitorii orașului erau conștienți la domiciliu ca sub stare de asediu. Puteai să crezi că nu în 1918 s'a înfăptuit Marea Unire, ci atunci avea loc. Evocarea de către ultimul vorbitor, Corneliu Coposu, actualul președinte al fostului PNT, a marilor personalități artistice ale actului Unirii, s'a pierdut în vacarmul asurzitor al vetriștilor. Unele din acele personalități se odihnesc fără cruci în cimitirul săracilor din Sighet, înconjurat încă de două rânduri de sarmă ghimpată de care nu sunt lipsiți nici acolo și sunt rememorate de unica troiță ridicată lui Iuliu Maniu.

În acest an, 1992, Ziua Națională a fost jertfită pe altarul austerității. Premierul Stolojan, la solicitarea Primarului din Alba Iulia pentru ajutor în vederea sărbătoririi, nu a găsit în buget cinci milioane de lei; în schimb s'au găsit zeci de milioane de lei pentru plimbările în lumea întreagă ale stolorilor de miniștri, de parlamentari, de experți, ca să învețe democrația și economia de piață liberă și să repare imaginea regimului pe care au zdrențuit-o mai rău.

Ca act retributiv, s'a înregistrat totuși în acest an reinstalarea pe fața Arcului de Triumf din Capitală, a celor două medalioane basorelief din bronz ale Regelui Ferdinand și Reginei Maria. Din ordinul dictatorilor comunisti care n'au suportat aceste imagini ale unui trecut glorios, au fost detașate și duse (ce prevedere!) în interiorul construcției, însă curios lucru, au fost transportate de acolo după Revoluție și depozitate în curtea unui ICRA. Pentru ca acum, prin grija Muzeului de Istorie și Artă al Municipiului București, să fie reasezate la locul cuvenit, fiind o minune că au scăpat de vreun amator al celor 2-3 tone de bronz masiv.

(B) COMEMORAREA REVOLUTIEI DIN 16-22 DECEMBRIE 1989 ȘI A MARTIRILOR EI

Dilema dacă a fost revoluție sau lovitură de palat, formează și după trei ani, obiect de discuții aprinse. Dacă totuși nu se poate nega că a fost revoluție spontană, apăsarea puterii imediat de către

FSN, a fost o mască contra lovitură dată de comunisti revoluției.

Pe de altă parte, au "adevărații martiri" cinstirea și monumentele meritate? Am găsit în privința celor de mai sus două deosebit de interesante reportaje din 15 și respectiv 17 Decembrie, ale lui Henry Kamm în New York Times. Senzaționalul evenimentelor din 16-22 Decembrie 1989 a ocupat vreme de 2-3 luni locul principal în presa și audio-vizualul occidental pentru că era prima revoluție sau insurecție reușită în lagărul sovietic.

Se știe ce soartă au avut cele din Germania democratică în 1953, Ungaria 1956, Cehoslovacia 1968 și Polonia 1982. Declaraarea independenței și reformismul din 1989 în ultimele trei țări, au fost de catifele în sensul unor evoluții pe o perioadă de timp. În schimb în România, populația antrenată de cuvântul de ordine "Venii cu noi" a fost o ridicare de mase spontană și reprimată sângeros, care neînarmată, a reușit în câteva zile să răstoarne cea mai drastică dictatură comunistă.

Constatarea că în condițiuni rămase misterioase "puterea" a putut fi acaparată tot de comunisti, a scăzut interesul pentru România în Occident până la ignorare. Reportajele de mai sus apar izolate pentru că distanțează de linia cotidianului respectiv care de multă vreme ne-a implicat în Holocaust fără teme, în antisemitism actual fără obiect, generalizând cazuri izolate tolerate în mod suspect chiar de "putere", când în țară nu mai sunt decât sub 20.000 de Evrei bătrâni și bolnavi, susținuți financiar de Israel, iar sutele de mii de Evrei care au emigrat în ultimii ani în Israel, n'au fost constrânși, ci au făcut-o de bună voie.

Într'un interviu, Președintele Iliescu declară că este greu să împrăști lumina peste atâtea sânge și evenimente violente fără pericolul unui haos și a unei totale anarhii. Nici Statele Unite n'a stabilit până acum cine este autorul care l-a asasinat pe John F. Kennedy. "Cel mai înțeles pentru viața țării este să proclamăm reconcilierea generală și să fie considerați toți victime!"

Deci folosind haosul și anarhia ca sperietori, pentru rațiuni personale ale înțelepciunii sale, proclamă drept victime ale Revoluției pe martiri și pe călăi laolaltă.

În cadrul suspiciunilor sub care se găsește Iliescu ca și regimul său, președintele nu s'a deplasat cum s'ar fi convenit la comemorarea Revoluției în orașul martir și primul liber, Timișoara. A trimis un mesaj ca și când, oridându-l orașul, ar fi fost în altă țară. Ne referim la cuvintele, de considerat esențiale ale mesajului, care subliniind situația grea în care se găsește țara îi declara ca vinovați pe "nostalgicii de toate felurile". Dela ideologie la nostalgie. Despre care să fie vorba? De cei nostalgici după zeci de ani de temnițe și munci forțate care au crezut în Revoluție și s'au ales cu minciunile și încorsetarea unui despotism înțeles? De nostalgici după democrație cărora li s'a oferit o iluzie, de nostalgici legionari ale căror legiuni au fost exterminate de comunism, iar rarii supraviețuitori sunt sepultați, atât de primejdioși că tremură întreaga nouă Securitate a lui Virgil Măgureanu?

(C) BALUL DE CRISTAL

Christine Valmy, o Madame Sans Gêne newyorkeză, nu-și mai poate sărbători onomastica din ziua de Crăciun decât la "Cercul Militar" - Sala de marmură - din București. Anul acesta, pentru a doua oară. Nu în cadrul intim, ci cu un bal, ca în piesa de teatru a lui Sardou, și nu oricare bal, ci unul de "cristal", ca să sugereze transparența, sonoritatea, puritatea, fragilitatea și risipa în numele filantropiei.

Într-o publicație foarte serioasă de limbă română ilustrativă a mizeriei generale din țară, am fost surprins de un interviu al D-nei Christine Valmy. Reclamă și invitații la bal - prin interviu. Mi-am exprimat nedumerirea despre oportunitatea balului celui care luase interviul

și răspunsul m'a lăsat fără replică: "După zeci de ani de uniforme anti-jeg, e vremea ca bărbaii să îmbrace smokinguri, să se coafeze doamnele și să fie elegante ca în Occident!"

Amintindu-mi de cum a fost anul trecut, când presa și audio-vizualul s'au întrecut în a oferi populației înfometate și triste, fastul, eleganța și abundența de care își lăsa gura apă, am început să-mi imaginez cum va fi de data aceasta. Ion Iliescu în costum de alpaca pentru a străluci, ca și cum nu-l mai încapă uniforma de aparatcic, ciocnind cu Ion Rațiu definit de papilionul peștii (om norocos fără o zi de închisoare, nu ca eroul cunoscutului roman și nici ca zeci și zeci de deținuți politici) cupele de cristal cu șampanie trimisă de Mitterrand, mai radioși decât niște generici, Petre Roman cu un zămbet până la urechi de proporții antologice, fraternizând prevăzător cupele spumegând cu C. Vadim Tudor și Adrian Păunescu, foarte atent să nu se spargă vreuna și accidentul să fie rău interpretat. În sfârșit, toată floarea politică, academică, scriitoricească, ziaristică a temuților - maeștri ai bărfei, sexul frumos ca o pară - a model din Paris, într-o explozie de c. spoziție fotografică.

Pe masă s'au va fi cozonac, nu sarmale; nu brad, hăi, te și jucării, o speranță pentru la anul, câci copii și așa cresc, colindele uitate de mult și chiar dacă ar fi reînviâte, cine să umble cu ele în bezna, cine ar deschide ușa când te poți trezi că te colindă mineri.

Mi se va spune că balul va fi un business, Americanii (români) vor da buzna în avioanele Tarom, 75.000 de lei

numai biletul de intrare, costă mai puțin decât un loc la un spectacol de gală la Opera Metropolitan când cântă Pavarotti. Se vor cheltui munți de dolari și nu se vor lăsa mai prejos parvenii politici, bișnițarii și vom fi scoși din prăpastie cu funia, despre care profetiza Lenin. Să nu uit remarcabila incandescență a Christinei Valmy alături de Adrian Năstase, copilul drag și răsfățat al lui Iliescu, promovat cancelar al Camerei Lorzilor din Dealul Patriarhiei și visând într-o poză neroniană fără cununa de lauri și fără liră la alegerile prezidențiale din 1996. Punct culminant, nu vor lipsi cu bastoanele și costumele de călușari și colindătorii cu Virgil Măgureanu și se va încinge o horă în Cercul Militar, că nu-și va mai aminti nimeni de aceea din jurul Hotelului Intercontinental din zilele Revoluției.

O, ce Vestă minunată ca la slujba Nașterii Domnului Iisus, se vor ruga și închina în Catedrala dela Timișoara Majestatele Lor, Regele Mihai I, Regina Ana și Prinsepele Margareta și Sofia. Dar că se vor ruga și închina și la ieslea însăngerată unde pe treptele Catedralei s'a născut în Timișoara LIBERTATEA, un prunc plâpând, care în curând va izbăvi țara de Irozii Roșii. Dar de data aceasta Irozii Roșii și-au îndesat la fruntarii stratiștii și au pus stavile de netrecut Regilor Magi, să nu ajungă la ieslea însăngerată a pruncului Libertății din Timișoara.

Aceasta este diferența între Catedrala din Timișoara și Cercul Militar din București.

Între Marșurile Durerii și Tăcerii și sarabanda din Sala de marmură.

SCRISOARE CĂTRE POPORUL MEU

Crezi că am să-ți reproșez, pentru că nu mi-ai oferit posibilitatea să mă simt acasă în Tara mea, alături de tine, POPORUL MEU?

Nu, nu am să-ți reproșez că nu ai ales schimbarea, că nu mi-ai oferit și mie o șansă, că nu mi-ai dat ceea ce doream!

Îți voi reproșa, însă, că mi-ai înșelat așteptările mele, stricând imaginea pe care mi-am făcut-o despre TINE!

Îți mai amintești tu, oare, de zilele fierbinți, dar minunate ale Revoluției când tu, obosit de chin și suferință, ai ieșit în stradă încercând să înlocuești iadul comunist cu demnitatea?

Dar nu, tu nu îți mai aduci aminte de zilele acelea luminate nu numai de zăpada albă, dar și de LIBERTATE!

Nu, tu nu îți mai aduci aminte de cei pe care i-ai pierdut!

NU, tu nu îți mai aduci aminte de curajul tău, de dorința ta de a te ridica la adevărata ta valoare! Să cred că totul a fost în zadar?

Să cred că ofranda adusă de tine se va pierde în necuprins?

Atunci de ce a trebuit să deschizi o rană atât de mare pentru ca până la urmă să o vindeci cu otravă?

Atunci, în Decembrie, tu ai ieșit pentru că aveai un ideal, o SPERANȚĂ - tu doreai o SCHIMBARE!

De ce acum, când ai avut posibilitatea să o obții fără vărsare de sânge - tu o respingi?

Să cred că tu nu o mai dorești?

Să cred că atunci ai jertfit pe fiii tăi în zadar?

Nu, nu poate fi adevărat!

POPORUL meu revino-ți!

Fii ce-ai fost!

Te rog!

Aura SABĂDUȘ

elevă în clasa a X-a - Liceul "RADU NEGRU" - Făgăraș

SUGESTIE PENTRU UN MONUMENT AL MARTIRILOR REVOLUȚIEI

— Mihai GRIAD —

După ce o jumătate de veac am fost înjosiți, disprețuiți, batjocoriți, schingiuiți, adesea omorâți, să fim noi un popor de masochiști, de vreme ce am ales în continuare același despot de esență comunistă și un parlament în care combinații de foști comunisti și fripturiști reușesc să instaleze un guvern de paie cu care împreună să ne mănăie încă patru ani spre capătul unui dezastru desăvârșit? Ori poate suntem chiar așa de orbi că n'am văzut sângele vărsat de rafalele cu care a fost secerată floarea tinereții în zilele Revoluției?

Am fost și suntem învinuți că cinci decenii am suportat tirania, dar cum ne putem apăra dacă a fost greșala noastră și nu o fraudă, că au putut fi aleși senatori Adrian Păunescu și C. Vadim Tudor, lucru devastator pentru demnitatea noastră și încă o pată compromițătoare pe imaginea noastră în afară?

Si post factum, acum ce ne rămâne decât să ne zgândărim rana până când va deveni insuportabilă și ne va determina să întreprindem ceva. Pe cei care i-au votat din greșală și pe cei care au făcut-o cu intenția de a-și vătăma țara, trebuie să-i ținem permanent pe ecranul radioscopic pentru ca să fie măcinați ca de pietre de moară până când se vor pulveriza.

O extraordinară afinitate poate fi găsită între cei doi senatori și caracterele satirizate în mod special de vestiți moralisti ai trecutului ca Theofrast și Lucian din Samosata, primul trăind cu două veacuri înainte și secundul cu două veacuri după Christos. Cliseele vicilor omeniești de pe tăblițele de ceară posteritate le-a transformat în inscripții pe marmură. Ulterior au fost imitați de moralisti ca Ch. Rabelais (Gargantua și Pantagruel, în sec. al XVI-lea) și La Bruyere (Caracterele, la finele sec. al XVII-lea) ne mai vorbind de atâtea comedii pecate dela principiu că răzând să bicioștii moravurile.

Cei doi senatori cel mai bine sunt reflectați în scrierile lui Lucian din Samosata care folosea dialogul lui Platon impropunându-i însă funcțiunea satirică în locul celei filosofice. N'ar muri de răs cum se întâmplă în oglinzile străme dacă l-ar citi și susnumiții, ci de plâns, pentru că toate deformitățile nu sunt un efect al reflexiei, ci cu totul reale. Ilaritate tragică în "Dialogul cu Moartea", stupiditatea din "Dialogul Zeilor", o adevărată sedință de CEPX ținută în Olimp, "Dialogul cu Charon" în drum spre Infern despre efemeritatea gloriei și vanității, sau "Istoria adevărată" în care avertizează pe cititor că evenimentele relate de istorie nu sunt totdeauna adevărate.

Însă trase ca pe calapod sunt "Parazitul sau demonstrația că această meserie

poate deveni o artă" precum și "Alexandru Paflagonul sau falsul profet", să-i zicem mai la obiect - Impostorul. Paflagonul indică o localitate din Bitinia, pe țărmul Pontus Euxinus, cum ar fi Băra din Oltenia, ca obârșie a lui Adrian Păunescu.

Ce este "Parazitul"? Un ins, nu se poate spune o persoană, care trăiește pe cheltuiala altuia plăind ca preț lingusiri și prea măriri. Perfecționată această meserie în a trăi din chiar substanța parazitului, cum se întâmplă la unele plante, insecte și animale, devine o artă. Substanța parazitului în cazul nostru a fost și este comunismul camuflat în ultra-naționalism.

"Impostor" cum de altfel îl definește cuvântul, este acela care se impune altora înșelând printro aparentă cu totul falsă. Este abila și chiar grosolană rentabilizarea unei false personalități. În politică profilul poate fi în același timp și material și de reputație nemeritată. Paraziții și impostorii pot fi găsiți fără greș în preajma mai marilor zile, pripășiți dela împărați până la oameni cu stare și devin "Curteni", adică slujitori bucurându-se de favoruri și trecere prin servilism, lingusiri (ne abținem dela un cuvânt mai plastic) și chiar zeificări.

Când la 22/23 Decembrie 1989, eșafodajul puterii pe care o slujeau cu devotamentul fals al paraziților se prăbușea, cei doi curteni au înțeles că prăbușirea acestuia le-ar putea fi fatală. Să luăm ca mai relevant comportamentul lui Adrian Păunescu. După o privire fulgerătoare la gratiile mansonare arătătoare clădiri domiciliare, despre care gurile rele spuneau că acolo își asigurase comorile și prețioasele-i inspirații spre a nu-i fi fefuite de "dușmanii poporului", i-a fost clar că acestea nu-i puteau asigura ființa de "furia poporului" și a luat-o la goană spre un adăpost secret și sigur ca pentru "curtenii favoriți", dar recunoscut și fugărit de mulțime, "s'a refugiat", incredibil dar adevărat, dincolo de porțile ferecate și supra păzite ale Ambasadei Americane, deschise repede numai pentru el, nu și pentru muritorii de rând, se înțelege. Ce poate fi mai sigur decât extra-teritorialitatea! Acolo, revenindu-i răsuflarea, s'a gândit pentru cuplul tiranilor că "Sic transit gloria mundi!" însă pentru un curtean ca el: "Le Roi este mort! Vive le Roi!" adică Ion Iliescu.

Imi permit o licență biografică trecând la o zi din primăvara 1992 ce poate fi denumită: Adrian Păunescu redivivus! Memorabilă telespectatorilor pentru senzația vomitivă oferită de Televiziunea Prezidențială prin dedicarea bardului dela Băra, nu mai puțin decât două reprize, mai mult

decât două meciuri cu prelungiri ale echipei naționale într'un Campionat Mondial de Fotbal și în orice caz decât la 20 de partide politice în campania electorală. În prima repriză care avea să se desfășoare după-amiaza, înainte de "Actualități", erau invitați toți care aveau de spus mai ales PRO, dar și contra, la adresa genului (perversității) poetice ca talent, artă și... caracter.

Emisiunea se anunța palpitantă. Nu cumva vreun Ulisse al Opoziției a imaginat stratagema ca Televiziunea să deschidă larg porțile ca la Troia, să pătrundă în incintă și să dea lovitură de stat de care "puterea" avertiza neincetat poporul? Da. În prima repriză a fost o încercare de lovitură. Nu de stat, ci la demnitatea poporului umilit și palmuit de prea multe ori, pentru că în arenă nu s'au prezentat decât doi susținători PRO, unul chitaristul baladelor top Cantarea României și o admiratoare anonimă. Al treilea, un pensionar, s'a profitat a-și expune ceva personal. Neîntrunirea quorum-ului s'a concretizat într-o largă, deceptivă deschidere a brațelor moderatorului Tatulici, după care, scurt, s'a trecut la un program improvizat de substituție. Poporul a forfăit, telespectatorii s'au delectat.

Credeam în falimentul total al programării. Nici vorbă! După accelerarea "Actualităților" a urmat repriza a doua. O suită de clipuri ante-Revoluție în care bardul ne mai încapându-și în piele (normal) vărsa un fluviu de tămăie verbală spre regretul Televiziunii Prezidențiale care pentru autenticitate, culoare și continuitate, fiind trecuți pe lumea cealaltă, cuplul tiranic nu mai putea încă odăta să-l savureze. Poezia oracolelor, ori oracolele poeziei destinate infatuării și supra-megalomaniei despoților nu le-a fost de bun augur. Pentru profet e altă poveste, mai ales cu încheierea emisiunii ca "Sunt și voi fi cel mai mare poet!" care a răsunat ca o trâmbiță a Judecății de Apoi.

Cum să nu te gândești că "o anumită presă" spre binele țării se află în pragul falimentului financiar dacă nu l-a și trecut și s'a mai adăugat și greva tipografilor. Ce noroc că presa Vadimo-Păunesciană dispune de fonduri din gros, nu din mansonă cu gratii ci din seifuri dinainte de Revoluție știute numai de oameni anume și nu-i de mirare că în bugetul țării a rămas numai o gaură imensă de care a fugit și ex-Prim-ministrul Stolojan, Marele Logofăt-contabil al Cotrocenilor și s'a ascuns într'un birou din Washington unde tot a fost găsit de un gazetar care i-a luat un interviu postum.

Aș putea fi acuzat că nu țin echilibrul între Păunescu și C. Vadim Tudor, dar identitățile lor îi arată ca născuți în Zodia Gemenilor

și ar fi inutilă repetarea trăsăturilor, deși recunosc, dată fiind, sensibilitatea lui C. Vadim, ca să se simtă lezat.

Si acum ajungem la partea cea mai obscură. Geniali poetici, dar și politici. De unde până unde? Eminescu a scris rubrica politică în Timpul, nu în Vremea, și nici nu i-a trecut prin minte să ajungă în Parlament. Considerându-se personificarea politicului, Ceaușescu nu permitea "curtenilor" să pângărească un domeniu atât de sacru, în schimb succesorul său, Iliescu, văzându-se lipsit de oameni politici deosebiți îi stăpînea predecesorul, a fost nevoit să recurgă la impostori și ce alegea mai bună decât pe Păunescu și Vadim Tudor. Așa că sus cu ei pe trambulina politică (noroc că de greutate nu s'a rupt) și iată doi senatori gemeni pe cînte, o artilerie grea a Partidei Naționale căreia i-a atașat și pe Ilie Verdeț ca să fie o adevărată troică românească nu reușească și de aceea au și luat-o razna în Parlament, doi trăgând spre dreapta și unul spre stînga.

Într'un fel de decenii trăim ca în Ferma Animalelor lui Orwell. Ceaușescu făcea din ciobani miniștri, generali, academicieni, secretari de partid, oameni de cultură. Le mai da și nume conspirative ca secret de stat, cu excepția rudei sale Lina Ciobanu care prea era bătoare la ochi. Dela ciobani la văcari. Avem Prim-ministrul Văcăroiu, senatori Văcaru și Boulescu și așa mai departe. Poate pentru muls bugetul statului, însă zadarnic, pentru că l-au secăt alții.

Cum să nu-l învidiez pe C. Vadim Tudor care poartă acum imunitatea parlamentară, mai impenetrabilă decât o platoșă de zale sau un "bullet proof". Campion al câștigării a peste o sută de procese ce i s'au făcut pentru calomnie, dintre care unul l-a intentat chiar Procurorul General, a devenit acum invulnerabil. Ce ne-a fost dat cu Parlamentul Rușinii, dar ce va fi cu urechile noastre când Rambo-Vadim Tudor va dezlănțui în Senat și Camerele reunite, teribilele sale rafale verbale.

Nu condamn și nu mă condamn la pesimism, dar mă dezarmează gândul că a putut fi cobilărit de pe piedestal uriașă statuie a lui Lenin din Capitală și cum vor fi date jos cât mai curând cele trei caractere, care nu sunt nici de marmură, nici de aramă, ci de un material fragil și găunos dar sprijinite de o "putere despotă".

Am început cu Theofrast și Lucian din Samosata și am să închei cu moralistul francez din sec. al XVI-lea, Montaigne: "Cei care dau prima lovitură unui sistem politic, sunt primii care pier sub ruinele acestuia!"

Este o sugestie că titlul poate fi demn de inscripție pe Monumentul Martirilor Revoluției din 16-22 Decembrie 1989.

MÂNJIREA ZILEI NAȚIONALE

Majoritatea observatorilor scenei politice românești consideră că anul trecut, pe 1 Decembrie, "Ziua Națională a României" a fost transformată în Ziua Națională a Puterii". Instituțiile de propagandă, în frunte cu obedieta televiziune națională, l-au urmat pe tovarășenia-sa Ion Iliescu pas cu pas, ignorând și minimalizând tot ceea ce s'a petrecut în afara instituțiilor de stat. Impresionanta manifestare dela Alba-Iulia, unde și anunțaseră prezența liderii Opoziției, în frunte cu Dl. Emil Constantinescu, președintele Convenției Democratice, și Dl. Corneliu Coposu, președintele P.N.T.C.D., ca și numeroase delegații de Români din ținuturile răpate României, n'a încăput decât trunchiat în scenariul de omagiere a puterii neo-comuniste.

Modalitatea în care puterea filo-bolșevică a omagiat Ziua Marii Uniri nu s'a deosebit cu nimic prin prostul-gust de diversele parastase naționale pe care le punea la cale Ceaușescu. Singura originalitate a tovilui Iliescu a fost aceea că a apărut la Arcul de Triumf alături de oligo-românul Corneliu Vadim Tudor. Generos de tot e actualul președinte! Ceaușescu n'ar fi împărțit gloria cu altcineva.

SLUGOI AI CELOR "ALEȘI"

"Dela București, a sosit o echipă, în frunte cu maiorul Valeriu Pricină, în scopul filmării și apoi al transiterii pe postul național de televiziune a atitudinii "indignate" pe care cadrele militare din unitatea noastră trebuiau să o aibă față de "huliganii" din Timișoara. Au fost pregătiți să ia cuvântul inclusiv militari în termen. După revoluție, avansat locotenent-colonel, prezintă tot la televiziune, fără rușine, "eroismul" generalilor în revoluție, generali care, de fapt, în Decembrie i-au ordonat să realizeze reportajul în Timișoara..."

Cititul de mai sus face parte din cartea "Neliniștea generalilor" (Editura M.P.S., Timișoara, 1991) a D-lui maior Vasile Durac, membru al fostului Comitet de Acțiune pentru Democratizarea Armatei (C.A.D.A.), comitet care a încercat în zadar să elimine elementele comuniste și compromise din Armata Română. Rândurile de mai sus se referă la dimineața zilei de 22 Decembrie 1989, la câteva ore înainte de căderea Marelui Papucar.

Valeriu Pricină, ajuns între timp colonel, răspunde azi de emisiunea TV dedicată armatei, emisiune filozofică numită "PRO PATRIA", dar care propagă mai ales ideile antisemite și maghiarofobe ale Uniunii (național-comuniste) "Vatra Românească". Secundat de un perfect linge-blide, maiorul Benone Neagoe, nu pierde niciodată prilejul de a jigni memoria martirilor din Timișoara, încercând să acrediteze ideea că evenimentele din Decembrie '89, la Timișoara, s'au produs cu sprijinul unor "agenturi străine".

Astfel de lucruri au ajuns să nu mai mire aproape pe nimeni. Te-ai fi așteptat ca zeloasele slugi ceașușite din Armata Română, dacă tot au fost ocolite de "brațul secular", măcar să fie pitite undeva, să-și mestece în tăcere ceea ce-au furat, asemeni hârciogilor. Că de conștiință, vax! Nu știu cu ce se mănâncă. Dar nu, aroganți, puși la patru ace, latră în primele rânduri - cu asimentul Puterii - despre iubirea de Tară și Neam.

Unul din generalii care au ordonat "FOCI" în Decembrie 1989, gen. col. (r) Ion Hortopan, e azi membru al Partidului România Mare, acea cloacă de foști (?) securiști, de foști culturnici și alte oligo-elemente comuniste, după maslo-alegerile din Septembrie 1992, a ajuns și parlamentar. Trai, nineacă, pe banii "poporului suveran".

"O anumită parte a presei" - așa numește Iliescu presa de Opoziție - este admonestată de altă parte a presei, cea național-comunistă, că "denigrează brava Armată Română". Nu, trepădușilor, nu "Brava Armată Română", ci acele lepădături a căror singură "bravură" din 1946 și până acum - a fost că au deschis focul împotriva propriului popor pentru a încerca să salveze dictatura unor insensățiți.

Armata Română are nevoie de Hristos, nu de grohăilele patriotarde ale nostalgicilor după cinci-colțata stea roșie.

ÎNTOARCEREA ARMELOR

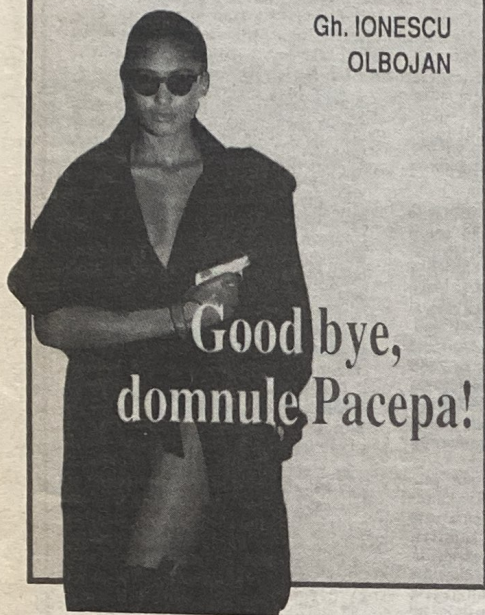
Trubadum Florica Mitroi cunoscută "soldată" a revistei sceleratilor C.V.Tudor și Jenică Barbu - am numit "România Mare" - și frenetică adulatoare a lui Ion Iliescu, a întors armele. Aflată cu domiciliul în comuna Goicea Mare - Dolj (lângă Băra lui Adrian Păunescu, ea a intrat în conflict violent cu comunitățile din localitate. Așa cum ea însăși relatează, în ziua alegerilor și-a inscripționat casa pe care o avea moștenite dela bunici - cu lozinci de genul "Jos comunistii!" și "Iliescu țigan bolșevic!" În consecință, Florica Mitroi s'a pomenit cu pereți mănjiți. N'a scăpat nici de agresiune, un vajnic pumn comunist spărgându-i nasul.

Dan Emilian ROȘCA

CE S'A ÎNTÂMPLAT DUPĂ FUGA LUI PACEPA

Dosarele roșii

Gh. IONESCU
OLBOJAN

Good bye,
domnule Pacepa!

După fuga generalului Pacepa - majoritatea informatorilor și colaboratorilor din rețeaua informativă externă a D.I.E. (el având o rețea internă, despre care vom vorbi mai târziu) au fost abandonați sau trecuți în "conservare", așa cum am arătat mai înainte.

În aceste condiții, se impunea găsirea unor noi informatori sau colaboratori care să ducă pe umerii lor acțiunile prioritare ale Departamentului de Informații Externe.

Printre prioritățile strategice ale D.I.E. se număra și acțiunea codificată "FORUM" care, în termeni populari, însemna unirea marii majorități a asociațiilor emigrației române într-o uniune mondială, uniune care să acționeze sub controlul serviciilor secrete române pentru realizarea dezerelor Securității în exterior.

DL. DRĂGAN DEVINE "CORNEA" ȘI PLEACĂ SĂ UNEASCĂ ROMÂNII DIN OCCIDENT

Pentru unirea emigrației sub un singur standard, era nevoie înainte de toate de o personalitate care să catalizeze în jurul ei conducerile asociațiilor emigrației române, răspunzând - în același timp - și cerinței de a colabora sincer cu Departamentul de Informații Externe pentru punerea în practică a inițiativelor pe plan extern.

Cum personalitățile diasporei române din Occident din anii 1979-1981 nu voiau sau nu aveau girul necesar în rândul asociațiilor culturale și religioase ale Românilor exilați, pentru a ocupa postul de coordonator al acțiunilor de unificare a emigrației într'un for mondial, unitatea D.I.E. nr. 225, care se ocupa de emigrație, a găsit mai oportună scutirea în exterior a unui colaborator, pregătit și sprijinit în țară cu fonduri bănești, care să realizeze idealul de unitate al diasporei române, visat

de mai marele țării.

Sortii au făcut ca alesul să fie Corneliu Dima-Drăgan pe atunci redactor la revista "Cărți românești", colecționar pasionat și intermediar în vânzările - cumpărările de carte rară, colaborator al Securității interne, printre cei din fosta "Casă a Științei". Pentru secretizarea identității sale, primește numele conspirativ de "CORNEA".

Tip duplicat, avid după bani mulți, Cornea a acceptat din primul moment colaborarea cu serviciile secrete române, condiționând legătura cu acestea de primirea unor substanțiale onorarii în valută sau lei, atunci când i se cerea să execute anumite misiuni.

Divorțat de prima soție, cu care avea un copil, se căsătorise cu o fostă studentă la sa, plecată definitiv în Canada, și cu care avea un alt fiu, iar, pentru deconectare, avea o amantă în Viena, pictoriță de naționalitate germană, plecată din țară, și care îl sponsoriza pentru unele turnee ale sale pentru documentare prin bibliotecile europene și piețele de carte rară din Vest.

După trecerea sa ca agent în serviciul D.I.E., sarcina sponsorizării trece de la amantă la teșcherea Securității, iar afacerile iau de acum o altă finalitate, anume aceea de a stabili contacte personale cu cât mai multe personalități ale emigrației române, pretabile să fie atrase în crearea Federației Mondiale a Etnei Române. Astfel, Cornea era întâlnit în cursul unei singure luni la Londra, la Paris, la Toronto, la București via Viena etc.

Fiecare aterizare în țară era sărbătorită regește de către conducerea Departamentului de Informații, prin oferirea unor adevărate recepții în cele mai luxuoase restaurante românești, ocazii cu care spionul - itinerant al României degerta tolba cu informații, iar Centrala îi

punea în palmă plicul cu bancnote verzi și albastre în proporția cerută de voiajorului ideii de unitate a diasporei române.

După golirea sacului de informații, Cornea aștepta o zi sau două prin București până era din nou contactat pentru ședința de instruire cu noi sarcini. Răgazul de o zi sau două era necesar conducerii D.I.E. pentru informarea lui Ceaușescu asupra stadiului muncii lui Cornea și primirii dela acesta a noilor puncte de reper în derularea acțiunii FORUM. Legătura între Cornea și Ceaușescu o făcea generalul Nicolae Pleșiță, pe atunci proaspătul șef al D.I.E., înlocuitorul lui Remus Dima.

Cu prilejul unei astfel de întâlniri, primește ordinul să se stabilească definitiv în Canada, la soția sa din Toronto, pentru a da aparența unei reuniuni de familie. Din Canada, urma să coordoneze, cu ajutorul neoficial al Departamentului de Informații, etapele realizării acțiunii FORUM.

Desele sale voiaje peste granițele apuse, nu au rămas nesancționate de emigrație (o parte a acesteia), atunci când după arderea primelor etape ale acțiunii FORUM, Cornea se îndrepta cu pași siguri spre finalul acesteia.

PAPAGALUL MORT. ERA CIOARA VOPSITĂ A SECURITĂȚII

Odată stabilit în Canada, profesorul Dima-Drăgan se avântă în muncă, zelos și plin de griji pentru soarta biete emigrației române din tot atât de biete țări prin care pribegea această populație. Ca un Nicolae Ceaușescu la scară redusă, Corneliu Dima-Drăgan își începe turneul vizitelor de lucru pe cele două maluri ale Atlanticului, din colonie în colonie de Români, din asociație culturală sau religioasă diasporeană în asociații asijderă, mobilizând ca un veritabil instructor central de partid masele de conaționali pentru realizarea idealului sfânt cuprins în biblia după apostolul Pleșiță: realizarea acțiunii FORUM, de trecerea emigrației române sub autoritatea duhovnicească a Prea Fericirii Sale Nicolae de Scornicești.

Asociații culturale și religioase existau, slavă Domnului, destule pe arealul dat în exploatare domnului profesor, doctor în tehnica rapidei coagulări a emigrației române. Nu mai puțin adevărat este faptul că încercări de strângere a emigrației române sub un singur steag mai existaseră, ele fiind concretizate demersurilor făcute de fosta brigadă V-3 din cadrul D.I.E., condusă de Constantin Afrim și Nicolae Sporis, menționați și de Pacepa în memoriile sale din binecunoscuta-i operă post-fugă.

Apostolatul domnului profesor printre conaționali pribegi s'a încununat cu varii succese: unii au aderat la ideea constituirii federației mondiale

(câteva societăți culturale și parohii ortodoxe române din SUA, Canada, Mexic, Anglia, Franța și Austria), care s'au angajat să sprijine moral și material demersul C.D.D.-ului, neștiind cine se ascunde în spatele acestui trimis special. Alții cu simțul olfactiv mai dezvoltat și ținut tot timpul în stare de veghe, au mirosit că papagalul din fața lor este o biată cioară vopsită a Securității române, iar ce papagalicește este imprimanta primită din București, cu care să-i ademenască și să-i alinieze în Coloana a V-a română.

Dintr'un început s'au opus ideii de constituire asociației emigrației cu ani buni de funcționare, cu fonduri materiale bune și foarte bune, cu parohii care fuseseră sub autoritatea canonică a arhiepiscopiei păstorite de Viorel Trifa (ne referim la spațiul Americii de Nord) sau cele de sub conducerea B.O.R. Paris, păstorită de părintele Vasile Boldeanu (Biserica Ortodoxă Română din Paris) etc.

Împotriva unirii emigrației într-o fală și folosul Bucureștiului, s'au situat și marile publicații ale emigrației, fie ele agreate sau nu de D.I.E. și stăpânii săi. Cele mai virulente atacuri la adresa apostolului CORNEA au fost adăpostite în paginile lunarei reviste "Cuvântul Românesc", editată de George Bălașu din Hamilton, Ontario, din chiar țara de adopție a tovarășului C.D.D.

Simțind că această opoziție a presei românești din exil îi poate aduce prejudicii morale și materiale în demersurile sale, navetistul mondial al Securității se plânge Bucureștiului și cere undă verde pentru a începe ostilitățile cu potrivnicii convertirii întru FORUM, solicitând totodată materiale compromițătoare la adresa celor luați în colimator de distinsul nostru preopinat (prin intermediul presei locale Bucureștiului, din panoplia revistelor emigrației, precum și prin zărele oficiale locale ale țărilor de reședință ale păcătoșilor).

Cum însă presa emigrației nu prea s'a înghesuie să publice manevrele de culise ale C.D.D.-ului, iar presa locală cerea prea mult pentru fiecare centimetru pătrat ocupat cu astfel de maculatură, s'a zămislit ideea editării unui ziar propriu, chipurile al lui CORNEA, independent de orientările care băntuiau până atunci prin paginile presei emigrației române, ziar care să fie folosit ca port-drapel al demersurilor legate de păcălirea universală a emigrației române, ademenind-o să intre în turma oțelilor păstorite de lupul cel blând. În subsidiar, crearea noului organ de presă facilita publicarea materialelor compromițătoare la adresa personalităților refractare ale emigrației și care, prin astfel de mijloace meschine, trebuiau anihilate odată

pentru totdeauna, pentru îndărătnicia lor față de centralizarea conducerii etniei.

Pentru editarea ziarului, botezat de D.I.E. cu numele de "Tricolorul", erau necesare fonduri bănești deosebite. Editarea sa în țară îl făcea inoperant, oricine își putea da seama de mașinațiune, oricât s'ar fi străduit Securitatea să-i dea alura unei reviste scoase în Vest. În această situație, fondurile D.I.E. se combină armonios cu cele ale câtorva asociații culturale și religioase filantropice, în demersul scoaterii fițiucii cu bătaie lungă. Negăsindu-se spațiu tipografic (așa cum pășesc astăzi publicațiile independente sau de opoziție din țară), s'a apelat la bunelile oficii ale editurii "Panopticon Press London", proprietatea unui Român cu afinități pentru regimul Ceaușescu, amănunte despre care vom reveni în capitolele următoare.

Având spațiu tipografic asigurat de un editor serios, C.D.D. trece la popularizarea paginilor "Tricolorului" cu producții personale, cu articole primite dela București din laboratoarele D.I.E., precum și la diverse personalități ale diasporei române, personalități îndeminate în acest sens de ofiterii de informații externe, familiarizați cu obiectivele acestei acțiuni.

Tematica abordată de majoritatea acestor articole masate în paginile noului ziar era ideea unirii tuturor Românilor din exil sub egida unei personalități, pentru a se putea lupta pentru anihilarea acțiunilor ireidentist-maghiare vizavi de Transilvania, pentru reintregirea teritoriului național prin retrocedarea Basarabiei de către Ruși, pentru influențarea Occidentului în favoarea României, pe plan economic și politic etc.

Pentru aceasta, compartimentul de istorici și juriști specializați în relații internaționale lucra intens, aducând pe tapet documente istorice (tratate de pace, acte de cancelarie, memorii, cronici etc.), care să alcătuiască esafodajul susținerilor cuprinse în prelegerile de patriotism național, în opoziție cu "încercările de denaturare a adevărurilor istorice despre România" - cum erau etichetate pozițiile Ungariei și Rusiei sovietice vizavi de țara noastră.

Cum o parte a emigrației române nu împărțea ideea unificării, punând bețe'n roate tovarășului Cornea, prin publicațiile românești de largă audiență din Canada și S.U.A., s'a trecut la convertirea ei prin mijloace tipic comuniste: demascarea vărurilor de lance ale acestei emigrații ca "legionari și fasciști fanatici", cum spunea tovarășul Iliescu la 14 Iunie 1990, în mesajul de binecuvântare a minerilor veniți să dea în (la) facultate.

Ca și procesul intențat Arhiepiscopului Viorel

Trifa de Evreii din S.U.A., pentru a-l lipsi de cetățenie americană, unde materialul probator a fost pus la dispoziție de D.I.E., tot așa și în cazul oponenților lui Dima Drăgan s'a trecut la scotocirea arhivelor Securității și Miliției în căutarea de documente prin care, cei avuți în vedere pentru compromitere, să apară drept fasciști, legionari, informatori ai fostei Poliții ai Securității, autori ai unor acte de perversiune sexuală etc.

Nu toate materialele compromițătoare astfel procurate au fost adăpostite în paginile ziarului. O asemenea tentativă ar fi dus la compromiterea voluntară a publicației, lumea stărnită de senzaționalul informațiilor ar fi început să se întrebe de unde provin știrile, iar în final - negăsind nici o explicație plauzibilă - ar fi înțuit că la mijloc este mâna Securității române, deconspirându-l pe dom' profesor.

În această situație, prin serviciile unor intermediari, iconografia emanată din arhivele Securității a ajuns pe masa autorităților statale, în dorința de a le provoca împotriva oponenților acțiunii Forum.

Liniștea comunităților românești vizate de acțiunile perfide ale Bucureștiului este tulburată, este înlocuită cu atmosfera de suspiciune, de neprevăzut pentru viitorul asociațiilor sau așezământul cultural sau religios de acolo.

Simțind agitația care cuprinde partea exilată a emigrației grație intervenției sale, și dorind să scoată din aceasta și ceva foloase materiale necontrolate de fisc, începe șantajul asupra unor virtuali oponenți, amenințându-i cu iminența publicării în ziarul său a unor documente compromițătoare la adresa lor dacă - bineînțeles - nu acceptă să-l recompenseze cu sume substanțiale de dolari pentru a-l scuti de surprize neplăcute.

Nu toți șantajarii au înțeles să se achite de asemenea recompense. Nu toți știau că profesorului îi crescuse apetitul pentru viață ușoară și avea mare nevoie de surse sigure de bani mulți.

Pe fondul unor astfel de acțiuni necugetate, de șantaj, Cornea este asasinat la domiciliul său, victimă a propriei avarii și a inconștienței celor care i-au pus la dispoziție acele materiale compromițătoare, fără a verifica în prealabil pe mâna cui ajung acestea.

Puteți procura cartea
**GOOD BYE, DOMNULE
PACEPA!**
scriind la adresa:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL
OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA L9C 7N5
Costul cărții este de
\$ 10.00 plus expediția.

Nichifor Crainic

Cenzurat sau reeducat?

"Șoim peste Prăpastie" Ed. Roza Vinturilor 1990

— Zahu PANĂ —

Acum doi ani a apărut în București, în Ed. Roza Vinturilor, un grupaj din opera poetică a lui Nichifor Crainic, selectat în două volume: "Poezii alese 1914-1944" și "Șoim peste prăpastie", versuri create în perioada de detenție.

Nu știu cum au primit critica din țară aceste volume de poezii, dar dintr-o recenzie apărută în "Cuvântul Românesc" cât și din poezia "Cântec Strămășesc" reproducă după ediția de mai sus în publicația "Puncte Cardinale" Nr. 5/17 care apare la Sibiu, din dragoste și respect pentru Nichifor Crainic, s'a trecut superficial peste felul în care este prezentată opera poetului în ediția de mai sus.

Neavând la îndemână opera poetică a lui Nichifor Crainic publicată până în 1944, pentru a vedea cum s'a făcut selecția poeziilor publicate în 1990, mă voi referi în special la volumul "Șoim peste prăpastie", apărut ca și celălalt volum sub îngrijirea D-lui Nedic Lemnar, care ne uluiește prin "mărturisirea" pe care se simte obligat să o facă: "aceste două volume de poezii, ca de altfel și celelalte opere inedite - care mi-au fost încredințate de Nichifor Crainic în chip testamentar (sic) vād și vor vedea lumina tiparului exact așa cum și-a dorit el, marele meu prieten (sic)". Iar pentru a fi și mai categoric, Dl. Nedic Lemnar adaugă, ca subtitlu, la volumul "Șoim peste prăpastie", "versuri inedite create în temnițele (sic) Aiudului", iar în copyright-ul românesc suntem preveniți că "orice reproducere sau selecție din aceste volume de poezii nu este permisă fără autorizația scrisă a Editurii Roza Vinturilor, conform legii".

O nouă înmormântare post-mortem a lui Nichifor Crainic în celula "Rozei Vinturilor" cu "i" din "i" și cu Dl. Nedic Lemnar gardian. O escrocherie literară, ca multe altele și de toate tipurile apărute în România după sârmana Revoluție a Tineretului, unde Editura Roza Vinturilor s'ar putea - din bună credință - să fi căzut victimă, necunoscând anumite dedesubturi.

Mai întâi câteva cuvinte despre autor - Dl. Lemnar - după propriile sale date: redactor la publicația de propagandă comunistă în exteriorul României "Glasul Patriei". Despre rolul nefast al acestei publicații care avea ca scop dezbinarea exilului românesc și infiltrarea lui cu agenți ai Securității nu mai este nevoie să vorbim, pentru că faptele sunt cunoscute de toată lumea. Mai mult decât propagandă comunistă făcută peste hotare, după reeducarea dela Aiud (faza a doua, a reeducării după experimentul Pitești) un număr de personalități marcante românești, foști deținuți politici, terorizați în noul sistem al reeducării, n'au mai putut rezista sistemului și au fost obligați să scrie - mai ales împotriva unor valori din exil, de multe ori foști prieteni - la "Glasul Patriei". A fost perioada de coșmar începută sub Gheorghiu-Dej și Drăghici și continuată până la sfârșitul vieții (cum și de ce?) a unora dintre foștii deținuți.

Nichifor Crainic a fost pus în libertate în anul când împlinea 73 de ani, după 15 ani de închisoare, executați fără sentință. La eliberarea sa a contribuit avizul favorabil al Colonelului Crăciun, comandantul închisorii și al Reeducării dela Aiud, că de acum se poate colabora și afară cu suferin-dul poet:

"De voi fi fost cândva ciorchine
azi sunt prăgână storsă-n teac.
În flămânzenia din mine
turnați o zămadă și renasc..."

Dl. Nedic Lemnar nu uită să ne reproducă textual cele spuse de Ministrul de Interne, Alexandru Drăghici, lui Nichifor Crainic la eliberare: "Din acest moment, Domnule Nichifor Crainic, sunteți un om liber, ca oricare altul și aveți dreptul să scrieți și să publicați ca oricare scriitor din România de azi". Din România de azi! Era în anul 1962. România de atunci, când din același Aiud unii plecau în libertate (reeducăți), iar alții plecau spre veșnicie, cu s'treangul de gât, ca studentul Miron Chiraleu, care s'a

spânzurat la 12 Ianuarie 1962 - cu 40 de zile înainte de expirarea pedepsei - la cubiloul turnătoriei de fontă din Aiud; ca tânărul Cornel Prislea, arestat din unitatea unde își făcea stagiul militar, pentru că scrisese tatălui său să nu intre în colectiv și care neputând suporta mizeriile reeducării s'a spânzurat, în Decembrie 1962, de gratiile dela ușa atelierului "Elasta" din fabrica Aiudului, sau ca Ion Bogza care s'a otrăvit când s'au accentuat presiunile de a-l face turnător, și alții, și alții... În acea perioadă a murit în chinuri la Aiud și marele George Manu, căruia i s'a refuzat îngrijirea medicală, pentru că a refuzat orice compromis cu comuniștii.

"Glasul Patriei", pe care nu o puteau procura de cetățenii liberi, ne era prezentat pe atunci de Colonelul Crăciun, ca model pentru a ne dovedi grija partidului pentru cei care acceptau "spălarea la creier", o expresie foarte îndrăgită și folosită în orice ocazie de Colonelul Crăciun. Semnal acolo multe nume cunoscute. Deținuții erau însă căliți în luptele surde și în capcanele Securității. Astfel, aflau că mulți dintre cei pe care îi credeau morți se mai află în viață, iar căt despre cele semnate în "Glasul Patriei" erau considerate doar niște "enterite literare" de care pot suferi câteodată și scriitorii. Efectele lecturilor "Glasului Patriei" la Aiud au fost total nule, dar datorită lor s'au aflat unele informații strecurate abil de unii dintre colaboratori, care știau că publicația ajunge și în închisoare.

Acolo, în cloaca dela "Glasul Patriei" i-a fost dat lui Nichifor Crainic să-și trăiască ultimii ani ai vieții. Omului care a suferit enorm de foame în închisoare, comuniștii au știut să-i exploateze slăbiciunea: "...dă-mi coșul cu firimituri".

Aflăm din aceeași prefață a D-lui N.L. că poeziile create în închisoare, care au apărut în volumul "Șoim peste prăpastie" au fost selectate de poet, cu intenția de a le publica în timpul vieții. Astfel se explică faptul schimbărilor introduse, care în unele cazuri anulează total mesajul poeziilor difuzate de poet, oral, și care au fost învățate și răspândite de miile de deținuți, în întreaga țară. Nichifor Crainic știa prea bine pe atunci, până unde operează foarfece cenzurii și a dat o variantă accesibilă "partidului și guvernului". A fost aceasta o solicitare a regimului în acțiunea sa de propagandă sau o tentativă o poetului de a demonstra noua sa poziție? Felul în care a apărut ediția din București nu ne dă răspunsul exact, dar tendința de monopolizare a scrierilor lui Nichifor Crainic este evidentă, prin faptul că Dl. N.L. accentuează "ineditul" opere.

Scrind despre "inedirea" versurilor create în închisoare, Dl. N.L. devine "tovarășul dela Glasul Patriei", unde neadevărul trona peste tot.

Era normal -pe timpul acela- ca cetățenii și chiar scriitorii să nu fi luat cunoștință de publicațiile din exil, dar pentru cei dela "Glasul Patriei", a căror misiune era lupta cu exilul activ, prima obligație era aceea de a fi la curent cu tot ce se publică de către Români în exil. Ori în publicațiile din exil, operele create de deținuți politici, care puteau ajunge în afara țării, se situau pe primul plan. Așa au apărut o multime de poezii create în special de Radu Gyr și Nichifor Crainic. Nu vom putea reproduce în acest spațiu toate versurile apărute în publicații ca Vatra, Carpații, Cuvântul Românesc și altele, dar vom cita doar volumele de poezii din închisori, unde au apărut poezii de Nichifor Crainic, despre care Dl. Nedic Lemnar nu suflă un cuvânt:

"OFRANDA" colecția Daco-Romană, Madrid 1963, îngrijită de D. Bacu.

"POEME DIN INCHISORI" Editura Drum, Madrid 1970, îngrijită de V. Postecă și N. Novac.

"VOI N'ATI FOST CU NOI ÎN CELULE"

Ed. Căminul, São-Paulo, Brazilia 1970, îngrijită de Arh. Roman Braga.

"POEZII DIN INCHISORI" Ed. Cuvântul Românesc, Hamilton 1982, culegere de Zahu PANĂ.

Am menționat, mai sus, doar volumele în care au apărut un număr de poezii create de Nichifor Crainic în închisoare, dar adevărata și marea lor difuzare aparține miilor de foști deținuți politici, care le-au făcut cunoscute în toată țara și pentru care mulți din ei au fost condamnați a doua sau a treia oară. (Autorul acelor rânduri a fost condamnat în 1959 la 10 ani închisoare pentru difuzarea poeziilor lui Radu Gyr și Nichifor Crainic, învățate în prima detenție). De unde atunci pretenția de copyright a șusaniștilui Nedic Lemnar?

Reaua credință a acestui domn este probată de inducerea în eroare a unor oameni de mare valoare orală, cum este Preotul Profesor Doctor Dumitru Stăniloae, căruia i se smulge o excelentă prefață "Poezia creștină a lui Nichifor Crainic" cu mai multe citate din poezia "TU" "această taină a luminii infinite și eterne a lui Dumnezeu, a sensului mai presus de toate sensurile și izvor al tuturor sensurilor" cum o numește părintele Stăniloae.

Ei bine! Tocmai această poezie lipsește din volumul editat de Dl. Nedic Lemnar, fidel jurământului dat partidului, dar deloc fidel mărturisirii pe care ne-o toarnă că ar fi făcut-o poetului Nichifor Crainic.

Pomind dela eliminarea poeziei creștine "TU", am căutat să compar celelalte poezii apărute la București cu cele cunoscute de deținuți din închisori, aflate direct dela poet.

În "Cântecul Potirului" din volumul "Șoim peste prăpastie" citim la pag. 101:

"Si iată potirul la gură te-adeuce
Iisuse Cristoase, Tu jertă pe cruce
hrănește-mă, mână de sfânt Dumnezeu!"...
"Adapă-mă sevă de sfânt Dumnezeu!"...
pag. 102

În versiunea apărută în volumele tipărite în exil, versurile de mai sus arată:

"Si iată potirul la gură te duce
Iisuse Hristoase, Tu jertă pe cruce
hrănește-mă carne de sfânt Dumnezeu!"...
și
"adapă-mă sânge de sfânt Dumnezeu!"...

Nu trebuie ca cineva să aibă mari cunoștințe teologice pentru a observa deosebirea, pentru că este îndeobște cunoscut de către toți creștinii că împărtășania este carnea și sângele Mântuitorului, că la Cina cea de Taină s'a spus: "Luați mâncări, acesta este trupul Meu..." și "Beți dintru acesta toți, acesta este sângele Meu", nu s'a spus nici un cuvânt de Mama mea și în nici o carte de religie nu vom găsi înlocuit sângele cu sevă. Cum a fost posibil ca după Revoluția din Decembrie nici un teolog din România să nu fi observat apoteozia "hrănește-mă mamă de sfânt Dumnezeu"?

La pagina 99 a volumului "Șoim peste prăpastie" este tipărită poezia "Rugă pentru Pace" unde găsim versul "Semăna cu noaptea umilitei nașteri", formulă acceptabilă pentru cenzura comunistă, față de versul inițial "Semăna cu noaptea Sfinței Tale Nașteri"... care cuprinde cu totul alte dimensiuni. Cu mici schimbări în strofe față de această poezie publicată de noi în "Poezii din închisori" - inerente oricărei noi editări - poezia "Rugă pentru Pace" apare mutilată în "Șoim peste prăpastie" fiindu-i amputate două strofe pe care le reproducem pentru a defini mai bine conturul ediției apărute în București:

"Pacea lumii zace pe vârnări de sânge
și rodește bobul viitoarei uri.
Pacea Te străduie miul în fapturi,
cel înfrânt având-o, el e cel ce înfrânge.
Pacea lumii zace pe vârnări de sânge!"

Si mă'nălță Doamne, la Cereasca Pace,
și Tu ești de-spuneri neclintit-mi crez,
dragostea de care nu mă'ndestulez
și nădejdea de care lu't mă desface.
Si mă'nălță Doamne, la Cereasca Pace!

Cu asemenea operații înțelegem mai bine exclusivitatea pe care și-o arogă Dl. Nedic Lemnar. Completați, adăugiri, schimbări în textele literare sunt în general cunoscute la aproape toți autorii, cât sunt în viață, iar transcrierea poeziilor create și memorate în închisoare le poate juca multe feste chiar autorilor. Nu vom compara deci numărul de strofe al baladelor, sau anumite cuvinte nesemnificative, nici faptul că prea cunoscuta baladă "Baldovin și Mădălina" apare sub numele de "Baldovin și Mădălina". Era dreptul autorului. Dar ne vom referi la eliminările deliberate în legătură cu credința și neamul.

În Balada Doinei versul "Atins de Arhanghel cu sfântul jeratec"... este înlocuit cu versul: "Atins de ursită cu sacrul jeratec".

În Balada "Baldovin și Mădălina", haideci din Codrul Vlășiei au "conștiință de clasă" pag. 128:

"Că din Argeș la Brăila
Si din Turnu la Buzău,
unde-ți prisocește mila
Ești slăvit de cei sărmăni..."

față de versurile inițiale ale luptei haideucilor împotriva veneticiilor de pretutindeni:

"Că din Argeș la Brăila
Si din Turnu la Buzău,
unde-ți prisocește mila,
ești slăvit de neamul tău..."

și tot din aceeași baladă lipsesc sau sunt complet răstălmăcite versurile:

Câte zile-au fost trăite,
toate văruri de cuțite,
zilele ce-or mai veni
cum ne-or mai ademeni?

Căci cum pleoapa se ridică,
vede fiara venetică,
inger vrea sau demon vrea,
imi implantă pleoaua-n ea.

Răcoresc cu fapte grele
arșia nației mele:
astăzi spânzur, mâine spintec,
rânile să i le vindec.

Stie Cel Așcuns în stete
gândurilor mele:
când de-o adreanță, când de-un petec,
țara vreau să o deretec.

Alelei popor durut,
cât de altfel te-ag fi vrut.
Scoală-te și tu odată
vijelie detunată

și sfărâm lanțurile
înroșește șanțurile,
și, stăpânește mlaștina,
să n'afloarească băgăina!

În poezia "EU", versurile: "Si'n ciuda silnicei Mongolii/ sunt ei temeiul subteran"... sunt înlocuite cu versurile: "Si'n somnul albelor lîntolii/ Ei sunt temeiul subteran", iar strofa "De două mii de ani încoace/ grăiesc în vii și tac în morți/ și dărz voi pune eu sorace/ încovoiați mele sorți"... este "reconsiderată": "De două mii de ani încoace/ Mă-nvîrtozez în cei ce vin/ Ca singur eu să nvîrtozez/ Încovoiațiul destin".

Am scris la început despre reproducerea în publicația "Puncte Cardinale" a poeziei "Cîntec strămășesc". Este varianta "reconsiderată" a poeziei "Cântec de bejenie" scrisă de Nichifor Crainic, în închisoare, poezie inspirată de năvălirea Rușilor în 1944. În "Cîntec strămășesc" se sugerează doar o năvălire: "Că fiara flămândă pământul ni-l calcă/ cu falca/ țărână și'n ceruri c'o falcă"... pe când în "Cântec de bejenie" tabloul este precis în apocaliptica-i desfășurare:

"se adreanțuie cerul ca părul vălvoi,
caci vine din urmă cu muget albitic
găleji fără margini de zmeu asiatic..."

"Cântecul de bejenie" este tragedia timpurilor noastre, revolta neputinței și acțiunea instinctului de conservare, o mărturie a barbariei încă vii în acest secol, pe când "Cîntecul strămășesc" este atemporal, epic, cu nostalgii cântate de cobzari la hanuri de răscurie, dar nu este strigătul de durere a unui popor înrobît de către o putere antiumană.

DE CÂTE ORI MOR BRĂTIENII ?

—Constantin MAREȘ—

În luna Noembrie 1992 a avut loc la București o sfeșanie la statuia lui Ionel (Ioan I.C. Brătianu), operă a marelui sculptor croat, Ivan Mestrovici, mort în Statele Unite în 1962. Statuia celui care a fost prim-ministru, președinte al Partidului Național Liberal, sfetnic al Regelui Ferdinand I, al celui care și-a legat numele de făurirea României întregite, de votul universal și improprietărea țărănilor, a avut un destin mai fericit decât cealaltă

operă monumentală, creație tot a lui Mestrovici, statuia Regelui Carol I din Piața Palatului Regal, în jurul căreia ne-am masat cei care am demonstrat la 8 Noiembrie 1945 pentru Patrie-Rege-Ordine. Aceasta a fost distrusă de proletcultiștii anului republican 1948 și ar trebui lămurit odată pentru totdeauna dacă guvernul de atunci a trebuit să plătească despăgubiri în valuta de care țara ducea atâta lipsă, pentru un sacrilegiu in-

ternațional în domeniul artei, pe lângă cel istoric național. Aș aminti pentru cei care n-au știut sau au uitat, că în 1953, actualul Teatrul de Operă și Balet, de altfel inițial destinat a fi doar un teatru liric, a fost inaugurat cu baletul "Călărețul de Aramă" de Raymond Gliere, pe scenă impunându-se ca decor statuia de aramă a Tarului Petru cel Mare din Petrograd (pe atunci Leningrad), monument ce nu a fost dăruit nici de

voința lui Lenin și nici de vreun uz al lui Stalin.

Salvată, chiar cu unele zgârieturi, statuia lui Ionel Brătianu a fost reezată la locul inițial, lângă ceea ce a fost odată Așezământul Brătianu, desființat ca atare în perioada Dej-Pauker - Luca - Georgescu - Groza și nerevenit la destinația de fundație nici sub Iliescu, cel care i-a succedat mai întâi lui Ceaușescu, apoi lui Iusși.

Așa cum se știe, anul 1927 a fost marcat prin două imense pierderi pentru țara noastră: au murit Regele Ferdinand și Ionel Brătianu.

Așezământul Brătianu, din vecinătatea Bisericii Amzei conținea și o bibliotecă de o valoare inestimabilă. Ca elev dar și membru al Tineretului Național Liberal, împreună cu alți elevi și studenți de aceeași orientare, în anii '46 am lucrat la aranjarea și clasificarea acestor comori bibliofile de a căror risipire și distrugere se fac vinovați cei care au nesocotit valorile noastre naționale și culturale. Voi menționa că de activitatea de atunci se ocupa în cadrul așezământului Profesorul George Fotino, ultimul mare decan al Facultății de Drept din București și care îndeplinea și funcția de Secretar General Adjunct al marelui partid al marilor Brătieni.

În anii '60, clădirea care fusese ultimul sediu central al acestui partid, amplasată în Strada C.A. Rosetti a fost radical transformată de Sfatul Popular într-un centru hematologic, rămas și astăzi, conform tezelor mauristo - ceaușiste, un obiectiv militar. Să trecem însă dela imobilul din Strada C.A. Rosetti 37, unde la vremea respectivă mi-am conturat în cercurile de studii, ca și atâția alții, adolescența și începutul unei tinereți, politizate la modul major, la cel din Calea Dorobanți 16, locuința lui Dinu I.C. Brătianu, ultimul mare președinte al marelui partid. De aici avea să fie arestat în Mai 1950, deși ar fi putut părăsi țara, ca apoi să moară la puține luni în martirajul dela Sighet, unde au sfârșit și Iuliu Maniu, și Gheorghe Brătianu.

După evenimentele din Decembrie 1989, situația acestei clădiri putea fi ușor rezolvată. Ea era folosită de ambasada Republicii Germane așa zisă Democrată, prescurtat RDG în românește, DDR, în nemțeste. Stat în comă și condamnat istoric dela naștere, dispariția sa ca atare prin reunificarea Germaniei lăsa disponibil acest imobil, care, în mod normal, trebuia trecut în deplina proprietate și posesie a celor îndreptățiți din familia Brătianu, sau, cu acordul acestora, instalat un așezământ purtând ilustrul nume de Brătianu. Ar fi fost de așteptat ca mai proaspăt unsul liberal, primarul general al Capitalei, Crin Halaicu, să aibă măcar o

silabă de spus în acest caz, care, în mod normal, nu ar fi trebuit să existe.

Tot la capitolul Primăriei Capitalei, trebuie semnalată și o schimbare a denumirii unei străzi: cea purtând numele lui Olga Bancic, il are în prezent pe cel al multilateralului și talentatului scriitor Alexandru Philippide. Sunt ultimul care aș contesta necesitatea ca unei străzi din Capitala țării să i se dea numele. Dar de ce tocmai acestea? Vreau să mă explic.

Există actualmente în București străzi purtând denumiri ca: a Gladiolilor, a Poliției, a Săpiencei, (sens obscur chiar pentru locuitorii străzii). Nu mă voi opri asupra denumirii străzii Alexandru Ivasiuc, personaj despre care mulți fosti deținuți politici ar avea multe de spus. Dar de ce tocmai strada Olga Bancic să nu revină la vechiul său nume, acela purtat de Pia Brătianu?

Cred că ar trebui lămurit ceva, ce nu a fost niciodată evocat așa cum ar fi fost necesar în documentarea românească din trecut și prezent. Afund despre existența schimbării denumirii străzii, un fost dramaturg de seceră și ciocan, scria despre "a doua moarte a lui Olga Bancic", deși putea să scrie mai bine și mai drept, despre a treia moarte a lui Pia Brătianu.

Olga-Golda Bancic s'a născut în Basarabia ocupată de Ruși în 1912. Studentă la Filosofie la Paris, stabilită în Franța, intră într-o grupă de rezistență antinazistă, compusă din imigranți, condusă de Armeanul Missak Manouchian. Un rol în această activitate l-a jucat Boris Holban supra-viețuitor și contestat ulterior. Acest Holban avea să dețină importante funcții în Partidul Comunist Român și în stat, în perioada de după 6 Martie 1945. Olga-Golda Bancic a fost executată la Paris, pentru activitatea de rezistență din Franța, dar nici o stradă nu i-a purtat și nu-i poartă numele. Ar fi de semnalat că la timpul respectiv au fost condamnați la moarte de către Curtea Marțială Germană 23 de rezistenți din 24. Cerând comutarea pedepsei, este admisă una, restul fiind executată. Recursul lui Olga Bancic este admis, nu se știe exact cum și de ce, dar ulterior va fi și ea executată.

Lipsit de eroi din rezistență, Partidul Comunist Român a exproprietat-o și pe Olga-Golda Bancic, dându-i și numele unei străzi, deși activitatea sa de rezistență nu

a avut nimic comun cu România.

Pia, născută Pleșoianu, a fost soția lui Ioan C. Brătianu, cel care l-a adus în țară pe Principele Carol I, fiindu-i apoi marele sfetnic Prințului și celui ce avea să devină primul nostru Rege. Pia Brătianu s'a dedicat operelor de binefacere precum și păstrării atmosferei unei case românești a ilustrului său soț. Pentru acestea, municipalitatea bucureșteană a vremii a hotărât să i dea numele unei scurte străzi. Poate că actualul primar al Capitalei a cărui stea urcă în partidul prezidat de Radu Câmpeanu, ar trebui să reflecteze la toate acestea.

Să nu căutam printre străzile Bucureștiului una purtând numele lui Gheorghe Brătianu, mort în chinuri în temnița dela Sighet, cel pe care prin testamentul său politic, Dinu Brătianu îl recomanda la conducerea partidului. Să luăm drumul Piteștiului și să ne oprim la Florica-Stefănești, leagăn al Familiei Brătianu, unde în Octombrie 1976, împreună cu Ion-Oni, Dan Brătianu și a doua soție a acestuia, Oana, ne-am dus să ne reculegem la mormintele marilor înaintași din capela bisericii cititorii de Brătieni și la Casa Brătianu.

În luna August, presa dela București publica o relatare ce dezvăluia un adevărat scandal. Biserica unde se află capela, ridicată după planurile arhitectului francez André Lecomte de Nouy, cel care a restaurat și Biserica Episcopală din Curtea de Argeș, este în paragină. Fostul conac Brătianu servește ca loc de chiohanuri și nunți cu daruri și pentru innoptarea cheflilor. Nici fostul ministru Spies, nici Radu Câmpeanu, președintele PNL nu s'au preocupat de pângărirea acestui așezământ. Rezervate până la evenimentele din Decembrie 1989 vârfurilor de partid și unor oșpeți din străinătate, clădirea dela Florica și acareturile au fost măcar păstrate la modul corespunzător.

Am putea spune că un popor fără statui și monumente este unul fără istorie. Marele monument dedicat lui Ioan C. Brătianu din piața ce îi purta numele, astăzi Piața Universității, a fost distrus de iconoclaștii republicani aduși sau impuși de baionetele sovietice.

Rămâne să ne întrebăm: de câte ori și până când vor trebui să moară Brătienii, marii Brătieni ai neamului românesc?

În replică

Intr'una din cele cinci colaborări pe care părintele, poetul și criticul Dumitru Ichim le publică în numărul din Decembrie 1992, al "Cuvântului Românesc", în critica sau prezentarea pe care o face publicației "Puncte Cardinale" Nr. 8-9 (20-21) - care apare la Sibiu - "aruncă" niște "proponeri" în legătură cu materialele apărute în respectiva publicație.

Una din aceste propuneri se referă la articolul subsemnatului, apărut în "Puncte Cardinale" intitulat: "NICHIFOR CRAINIC: Cenzurat sau reeducat?" cu referire la volumul de poezii "Soim peste prăpastie". Poezii scrise de Nichifor Crainic în închisoare.

Articolul cu pricina este comunicarea mea făcută la "ROMFEST '92". Făceam cunoscut, în acea lucrare că unele din poeziile lui Nichifor Crainic apărute în ediția publicată de Dl. Nedic Lemnar, sunt cu totul modificate în mesajul lor, față de versurile originale pe care Nichifor Crainic ni le-a comunicat în închisoare. Din contextul prezentării D-lui Nedic Lemnar se desprinde că poetul a crezut că și poate publica poeziile sub comuniști, bineînțeles refăcute, modificate. Nu am

spus în nici un caz că Nedic Lemnar a "lucrat" poeziile, cum insinuează Dumitru Ichim, ci doar N. Lemnar a publicat o variantă cenzurată a acestor poezii, care sunt lipsite în special de elementele cele mai importante ale lor, creștinismul și naționalismul.

Poeziile publicate în volumul "Soim peste prăpastie" sunt o nouă versiune dată de Nichifor Crainic, pentru a fi acceptată de cenzura comunistă, atunci când a crezut că va putea fi publicat și m'am întrebat pe drept cuvânt: "cenzurat sau reeducat?" De aceea când am văzut că Dumitru Ichim scria în "Cuvântul Românesc" că... "Soim peste prăpastie" prezintă cititorului român, după evenimentele din 1989, ceea ce acest mare poet, teolog și profesor a compus în închisorile Aiudului... am crezut de datoria oricărui fost deținut politic de a spune despre felul cum a fost editat acel volum.

Respectul față de cititor ne obligă să spunem adevărul, iar acest adevăr nu poate fi curat dacă pretindem că în închisorile din România deținuții scriau poezii de genul:

"...Sângeroasă zi de hronic,
Fiă nouă'n vechiul vraf:
Uraganul teutonic
Se zdrobi de piscul slav".

Am scris în lucrarea mea, că Nichifor Crainic s'a autodefinit în cele două ipostaze ale sale ca: ciorchine și prăstina și am încheiat că l-am cunoscut și vreau să-i păstrez amintirea ca ciorchine. Despre dedublarea operei să reținem doar mărturisirea pe care o face Dl. Alexandru Cojan, ginerele poetului, la publicarea volumului "MEMORII: Zile albe, zile negre".

În replică:

"Memoriile care se publică reprezintă manuscrisul original scris în perioada 1945-1946 când era prizonier în Transilvania... După eliberarea din 1962, la promisiunea autorităților vremii, că vor autoriza publicarea Memoriilor sale, Nichifor Crainic, bătrân și bolnav, le-a rescris, modificat și autocenzurat, în perioada 1963-1964".

Este exact ceea ce am observat și la poeziile care au fost publicate în "Soim peste prăpastie". La aceasta s'a referit lucrarea mea, pentru că orice fost deținut politic rămas încă în viață, are datoria morală să apere memoria și creația din închisori, pentru a le transmite nealterate celor care vin după noi.

Zahu PANĂ

Nichifor Crainic

CIORCHINE SI PRASTINA

Mulți dintre cei care și-au scris amintirile din închisori și mai mulți dintre cei care își povestesc amintirile, vorbesc în termeni diferiți despre Nichifor Crainic. Condițiile de detenție sunt ale unei lumi antiumane și nu toți le pot suporta uniform. Nichifor Crainic știa și el despre cele ce circulau pe seama sa și singur și-a definit cel mai bine cele două ipostaze ale lui: "De voi fi fost cândva ciorchine/ azi sunt prăstina stoarsă'n teasc".

Ediția D-lui Nedic Lemnar a schimbat versul doi: "azi sunt o boabă stoarsă'n teasc". Sărăcia acestei imagini este evidentă: boaba stoarsă tot prăstina este, diferența fiind doar de cantitate.

L-am cunoscut pe Nichifor Crainic în închisoare ca "ciorchine" și aceasta este imaginea pe care i-o păstrez. Nu-i cunoscut alte reacții decât cele care privesc poezia, unde era intransigent cu el și cu ceilalți și nu acorda nici un rabat. Era adeptul versului clasic și ecomonea adâncul limbii românești pentru a afla cuvântul pur. Urmărea foarte atent metrica și rima. Întrebându-l odată cum vede viitorul poeziei în România, mi-a spus: "Mă, abc-

ul ăsta comunist al poeziei încearcă ceva ce nu reușesc. Poezia trebuie să fie înțeleasă de toți, nu doar de un grup elevat. Poezia nu trebuie să fie rebus".

Avea un humor deosebit. Intr-o zi, eram în curtea Zărcii, unde ni se servea masa în picioare, am găsit niște butuci pe care să stăm și Nichifor Crainic vine dela curățatul cartofilor să mai schimbăm o vorbă. Eram un grup care lucram în fabrică. Bucătarii spălau cu furtunul niște imense butoase, unde urma să fie pusă la murat varza pentru iarnă. Venise vorba, nu știu despre cine și Crainic ne arată un butoi mare cât toate zilele: "Îl vedeți mă, ce mare și burduhănos este? Dar e gol pe dinăuntru. Așa este și cu unii oameni "mari". Avea neamrămutată credința lui: "Acest pământ până'n hotare/ podit e, cu strămoșii mei/ cucemic când ridic altare, / pilastrii bolților sunt ei".

Dl. Nedic Lemnar ne anunță că va publica opera lui Nichifor Crainic. Selec-tată de dânsul? Suntem sceptici în acest caz, dacă va urma exemplul volumului "Soim peste prăpastie".

Îl vream și îl cerem pe Nichifor Crainic, ciorchine și nu prăstina stoarsă în teasc!

Zahu PANĂ

ÎN CURÂND VA APARE

- Volumul -

PRIN BASARABIA
VOEVODALĂ

de

Petre VĂLIMĂREANU

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale
din exil și din țară

VERA HUDICI

DIN DRAGOSTE PENTRU BASARABIA

-povestiri-

EDITURA
DESTINE - BUCUREȘTI
1992

Numele Verei Hudici îmi amintește de acele izvoare ale muntelui care prin susurul lor sporesc taina codrului. Susurul devenit rugăciune transformă codrul într-o magnifică și ireală înălță catedrală. Nu giganticul, nu cantitativul, ci smeritul rău ce-și șoptește roziile de piatră are ceva de spus și da spusului o noimă.

Printre alte "indeletniciri" scriitoricești Vera Hudici era "in charge" cu cenaclul literar "George Bacovia" din București. Cred că de prin 1964 când mi-am început anii de studenție. Dintr'un grup de moșuleți și băbuțe, cenaclul a crescut devenind un punct de atracție al scriitorilor din București căpătând eticheta de cenaclul al foștilor pușcăriași politici, al popilor și studenților dela Teologie. În 1964 fusese dată amnistia pentru intermitenții politici.

Rând pe rând cenaclul a început să fie frecventat de Andrei Ciurunga, un fel de arici al poantelor transparente, distinsul Zahu Pană cu aristocratica figură, bătaiosul cu floarea verbului Ovidiu Vasilescu, Părintele Chiriac - tancul enciclopedic, I.V. Spiridon - bibliotecă ambulantă, dulcele Ion Th. Ilea, Valeriu Streinu cu finețea lui academică, frații Christofor și Ion Dancu, actorul Dinu Ianculescu aproape transparent, că se vedea prin el, "Argintatul pește" Al. Bidan după care mureau fetele, Ion Molea tot timpul cu aceeași geantă etc. Venea și I.D. Pietrari cu o faimoasă poezie culinară ce o repeta tot timpul. Ca student trebuia să renunț la masa de seară ca să merg la cenaclul și de multe ori renunțam și la cea de prânz de dragul culturii. Când îl vedeam pe Pietrari, precum cântelul lui Pavlov, începeam să salivez.

Cât despre tineri, cei mai mulți dela Teologie și alte facultăți. Numai Vera

Hudici, despre care nu am auzit un cuvânt rău, putea să stăpânească o asemenea "menajerie". La necaz sau bucurie ea zâmbea. Avea o inimă cât o livadă de vișini înfloriți. Erau vremuri tâmpite. Printre noi erau și oameni cu ochelari fumurii și haină de piele, dar a intra în detaliu și dureroase amintiri, ne-ar îndepărta de subiect.

Eu și cu Florica Bațu am fost acceptați într'un grup restrâns al acestor intelectuali care, fără nimic conspirativ, mergeau la o friptură și un pahar după cenaclu. Abia atunci începea pentru noi deschiderea unei împărății de taină: istoria așa cum a fost.

Intr'o seară, după cenaclu, am mers la o "grădină" și Vera Hudici povestea cu lacrimi în ochi ce impresiionată a fost, când în alt cerc restrâns cineva cânta: "Nistrule, pe malul tău..." După ce și-a șters ochii cu podul palmei a privit spre mine și Florica: "Voi nu știți nimic, dragii mei". Nu era o insultă, ci o compătimire. Pentru ochii noștri plini de cerbi și de tei înfloriți clipeam unei taine pe care o lăsam taină ca nu cumva să jignim cu întrebarea. Noțiunea omului inteligent este ce fel de întrebări pune. Rău am făcut că nu am întrebat, dar era vârsta când le știam pe toate, asemănătoare cu o anumită vârstă a copilului ce zice "Nu" la toate.

Dacă nu ar fi fost minunea dărâmării comunismului, Vera Hudici ar fi dus în mormânt taina ce ne rodea și ne era frică să întrebăm.

Pământul românesc, respectiv Basarabia, pentru Vera Hudici era altarul neamului românesc. Abia acum încep să se contureze răspunsurile. Ceea ce pare un titlu simplu, un titlu în uniformă de școlar, un titlu atât de cristalin ca sentiment "Din dragoste pentru Basarabia", cum își intitulează Vera Hudici ultima carte, e de fapt titlul

unei rugăciuni și confesiune de credință.

"Acum cincizeci de ani, scrie în prefață Victor Gh. Stan, apărea în publicația "Ceahlăul" din Piatra Neamț, povestirea "Bătrânul Basarabean" prima istorisire despre BUBA ce se așeza pe frumoasa față a Basarabiei, sub semnătura Credinței Coteleanu - o tânără din Tinutul Hotinului, satul Coteleu. Cu această înzestrare - scrisul - domnișoara Credința a trimis la redacții materiale întregi în care vorbea și arăta urgia care s'a abătut peste partea noastră de țară".

Din aceeași prefață aflăm începutul datelor biografice. Se naște la 1 Ianuarie 1917 în satul Coteleu, județul Hotin, Basarabia; colaborează la "Bucovina literară", "Ceahlăul", "Ani de ucenicie", "Tânărul scriitor", "Flacăra", "Viața românească", "Con-temporanul", "Albina", "Femeia", "Presa" etc. Unele romane ale ei au fost traduse în limba sârbă și rusă.

"Din dragoste pentru Basarabia" este a zecea carte a Verei Hudici, care este membră a Uniunii Scriitorilor Români.

Dela satul de naștere Coteleu și-a luat pseudonimul Credința Coteleanu cu care și-a semnat creațiile literare din tinerețe.

Cu acest nume publică "Bătrânul Basarabean" în "Ceahlăul" din Piatra Neamț în Februarie 1940 și alte povestiri, în care semnaliza un S.O.S. despre pericolul comunismului ca distrugător de familie, de neam, de religie, de țară, de spiritualitate.

Vasile Burlacu, din "Bătrânul Basarabean", este primul satului. A ajuns la bătrânețe ca părinte al satului. Pentru el satul era o gospodărie mai mare, o familie de familie. Mergea pe câmp să vadă cum merge totul, la fața locului. Pentru el: "Zăngănitul sapeilor, chiotele flăcăilor, răsetele fetelor, scârțâitul carelor încărcate cu iarbă de-abia cosită, i se strecurau în suflet, ca sunetele unei muzici divine."

Impodobise toate răscucile satului și izvoarele cu troițe. Iată-l în fața uneia, privind gânditor: "Ce te uiți cu atâta jale la ea, Moș Vasile?"

Mă gândesc că ar trebui întârită, ori schimbată. Prea au mâncat-o ploile.

Amu, ce s'o mai schimbă! Să aibă ce batjocori bolșevicii?

Care bolșevici, băiete? Slavă Domnului, în satul nostru nici în '17 nu s'au întâmplat asemenea blestemăți. Atunci chiar că înnebuniră oamenii!"

Dialogul continuă și Moș Vasile află că: "Românul ni-o dat Rușilor și că au început să vină bolșevicii."

Ca o digresiune, scrisul Verei Hudici se aseamănă foarte mult cu cel al lui Alphonse Daudet. Dacă unele povestiri din acest volum prin puritatea lor cum ar fi "Fulgii de zăpadă", "Suflet zbuciumat", "In pas cu povestea", "Remușcarea", "Pe Mureș și pe Târnave", sunt într'un paralelism de spirit cu "Scrisorile dela moara mea", "Bătrânul Basarabean" e o translație a unei lacrimi care cădea pentru Alsacia pierdută din "Ultima lecție de franceză".

Când Moș Vasile se întoarce acasă, de pe câmp, găsește pe Nica, agentul comuniștilor, instalat ca primar. Uimită să se așeze ajutorul divin din icoană, dar icoana dispăruse deja de pe perete. "Groaza și moartea s'au cuibărit în Basarabia. În satul C... gospodar după gospodar, sau chiar familii întregi, luau drumul fără de întoarcere. Nica, primul satului, cu câțiva bolșevici în mașina neagră, vestitoarea morții, lăsa pustiu în urma lor. Lacrimile curgeau lin și ochii se îndreptau spre munții profilați în zarea albastră, cerând îndurare."

Credința Coteleanu, printr'un personaj, strigă în numele întregii Basarabii sfâșietoarea chemare de ajutor către frații dela Carpați: "Fraților, nu auziți plânsul nostru care întrece vântul, Crivățul? Nu ascultați oftatul nostru care seamănă cu trăznitul codrilor loviți de furtuni? Veniți! Scăpați-ne! Glas de profet în pustie. Am plătit cu vârf și

îndesat păcatul de a nu asculta de glasul sângelui, de a ne încrede în politicienii mediocri care au minimalizat pericolul bolșevic.

"Pe ulițele satului, continuă Credința Coteleanu în povestirea ei, rătăceau copii zdrențuiți, murdari, cu ochii măriți de tristețe. Vasile Burlacu se oprea în dreptul lor, trecea mâna prin părul încălțit și-i întreba cu glasul stins. "Unde-i taică-tu?"

"L-au luat bolșevicii. Mama s'a îmbolnăvit... și plânsul pornea nestăvilit." Vasile Burlacu rătăcea pe străzile satului ca printre ceturi apocaliptice până când, într'o zi au dispărut toate troițele. Acesta era apogeul. Vasile Burlacu "se gârbovi mai tare, cu inima mai grea ca plumbul." Pomi spre primărie să-l întâlnească pe Nica și îl găsi pe drum:

"Măi, băiete, tu ești făcut de Dumnezeu sau de diavol?"

"Ce-ai cu mine moșule? Nu ești bucuros că te-am lăsat în pace? Mi-ai crutat și dumneata odată viața."

Măi omule, eu sunt bătrân, puteai să mă omori... dar trebuia să crupi pe ceilalți, tineri, tați de copii ce mor pe drumuri. Nu ți-a fost de ajuns câte lacrimi am curs? Te-ai agățat și de cruce. Te va bate Dumnezeu..."

Ce tot Dumnezeu? Dumneata nu știi că Dumnezeu nu este?"

Bătrânul îi lasă în drum, și gârbovit își continuă mersul. Toți copiii lui au dispărut. Rămăsese numai cu nuroile. Sângele îi fierbea. Un gând îi încolți în minte. Să plătească pentru suferință.

Dacă ar fi putut ar fi ars toate hordele nomade ale bolșevicilor. Dar era bătrân. Cel puțin să curețe statul lui drag de antichități. Treceam peste detaliile cum Moș Vasile a dat foc casei unde dormeau comuniștii lui Nica și cum aceștia beți de alcool și de "victoria bolșevismului" au dispărut în incendiu și ne oprim doar la finalul care caracterizează simțirea Verei Hudici și măiestria literară de a lăsa pe cititor să-și închipuie mediul sugerat doar prin câteva cuvinte: "Bătrânul în genunchi, cu fața spre Răsărit, cu mâinile încrucișate pe piept, șoptea o rugăciune. Plecă trupul spre pământ, atingându-l cu fruntea încadrată de argintul anilor. Speriată nora deschise ușa cu zgomot și strigă din prag: "Tatăc, arde o casă! El întoarse capul și cu fața luminată de rugăciune vorbi blând: "Lasă, feto. Cuiburile de omizi trebuie arse, căci strică rodul." Peste capul bătrânului, nora zări o lumină aurie, asemănătoare cu aceea care înconjoară capetele sfinților din icoane."

Abia acum o înțeleg pe enigmatică Vera Hudici, când atât de cryptic zâmbea spre noi și ne spunea că "Voi sunteți copii și nu știți nimic." Abia acum înțeleg de ce își ștergea ochii cu podul palmei șoptindu-ne că un prieten, într'un cerc restrâns, a cântat "Nistrule, pe malul tău..." Si abia acum înțeleg că "Din dragoste pentru Basarabia", după forma lacrimii noastre, rotundă ca altarul Dacilor ne-a dăruit Dumnezeu hotarul neamului românesc - IN-SULA LACRIMILOR.

Dumitru ICHIM

**În curând
eveniment editorial**

**CALVARUL
ROMÂNIEI
CREȘTINE**

sergiu
grossu

**prima istorie
a prigonirii
creștinilor din
România sub
comuniști**

**Tiraj limitat.
Înscrieri la "Convorbiri literare"
Casa cu absidă, Centrul Civic, Iași
Tel(Fax): 11.62.42**

CONVORBIRI LITERARE & ARC DAVA

OAMENI CARE AU FOST

LA 143 DE ANI DELA NAȘTEREA POETULUI
MIHAIL EMINESCU

“Criticii mei” (Dec. 1883)

—Gheorghe RĂDULESCU—

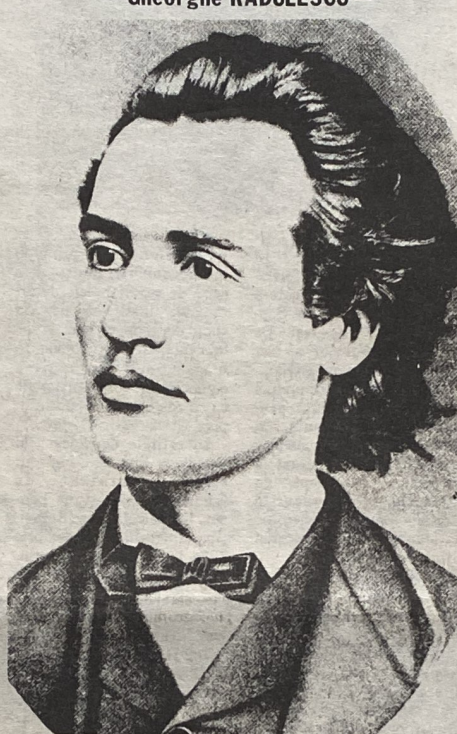
Apărută în Decembrie 1883, după câteva luni dela apariția poemului “Luceafărul” (24 Aprilie - 6 Mai 1883), poezia “Criticii mei” vine ca o replică aspră la adresa acelora a căror gândire este insuficientă pentru a vedea și a recunoaște valoarea adevăratei creații.

Conștiința valorii este relevantă în concepția și optica poetului, el triază, distinge cu multă atenție și discernământ oamenii și lucrurile, realizează o reală selecție naturală, o selecție a capacității umane: “Multe flori sunt, dar puține/ Rod în lume o să poarte./ Toate bat la poarta vieții./ Dar se scutur multe moarte.”

Selecția este de fapt efectuată dela începutul lumii, prin ea se distribuie permanent rolurile pentru fiecare în parte pe scena și pe scara vieții, însă poetul precizează și exemplifică acest lucru.

Distincția se săvârșește așadar datorită elementelor în competiția selecționării. În acest caz nu învinge cel puternic biologic și nici cel protejat de avere sau de alte situații, ci numai acel înzestrat cu forța superioară de creație (chiar dacă va fi sortit suferinței), el va fi elementul

predestinat creației de orice natură, separându-se de ce este în jur, fiind ridicat la puterea eternă, restul se risipește în prafuri terestre, ca ploile triste și plictisitoare ce întunecă cerul. Dela distanță, lucrurile par altfel pentru unii, totul li se pare atât de simplu și ușor de realizat, încât creatorul adevărat devine un element neînsemnat în mentalitatea acelora a căror gândire și pricepere limitată nu pot înțelege valoarea creației, confundând-o cu un joc distractiv, prin care se consumă timpul, replica poetului însă vine neîntârziat și nimicitor. “E ușor a scrie versuri/ Când nimic nu ai a spune./ Înșirând cuvinte goale/ Ce din coadă au să sune.” Pretențiile însă de întâietate și dominare sunt tocmai ale acelora care “nimic nu au a spune”, dar acest deziderat al lor va atrage după sine din partea lumii calificativul decisiv de eliminare a nonvalorilor. Mai departe poetul explică procesul de creație, suferința prin care poate să treacă un suflet înaripat ca al lui, frământarea celui spirit pentru binele și înălțarea omului, pentru că în această privință numai adevăratul creator poate fi conștient de chinurile și

eforturile prin care trece pentru a săvârși creația.

Meșterul Manole din balada populară “Mănăstirea Argeșului”, “Zamolxe” (1921), din piesa cu același nume de Lucian Blaga, ori “Moartea unui artist” (1963) de Horia Lovinescu și altele ne mărturisesc cu ușurință acest lucru. Si iată-l pe Eminescu ce spune: “Dar când inima-ți frământă/ Doruri vii și patimi multe,/ S’a lor glasuri, a ta minte/ Stă pe toate să le-asculte,/ Ca și flori în poarta vieții/ Bat la porțile gândirii,/ Toate cer intrare’n lume,/ Cer veșmintele vorbirii.”

Problema acută și dureroasă însă, pe care Eminescu a intuit-o repede, a fost incapacitatea criticii de a răspunde prin unele judecăți de valoare, de a analiza în profunzime o operă de artă. Observațiile lui Eminescu, în această privință, erau în parte justificate, cu toate că în timpul lui, un Maiorescu cu tot sistemul începător de critică și estetică a fost printre puținii care a formulat unele principii de valoare și o critică obiectivă, atât în ceea ce privește literatura cât și problemele de limbă; dar pe de altă parte, un Ghera, cu ideile și concepțiile lui socialiste, îl interpreta pe Eminescu prin poezii ca “Impărat și proletar” (1 Decembrie 1874) ori “Epigoni” (15 August 1870), poezii pe care însuși poetul dorea să le elimine, nevăzând în el un poet cu mari resurse

creatoare.

Ce-a fost și este încă mai dureros că tocmai în ultimile decenii ale secolului al XX-lea, în timpul nostru și-au rostit și-și mai rostesc cuvântul critic persoane care așa cum observa poetul în “Scrisoarea I” (1 Februarie 1881) sunt în afara unei responsabilități morale și culturale: “Astfel încâput pe mâna a oricărui, te va drege,/ Rele-or zice că sunt toate câte nu vor înțelege.../ Dar afară de acestea, vor căta vieții tale/ Să-și găsească pete multe, răutăți și mici scandale-/ Astea toate te apropie de dăni... Nu lumina/ Ce în lume-ai răvărsat-o, ci păcatele și vina./ Oboseala, slăbiciunea, toate relele ce sunt/ Într’un mod fatal legate de o mână de pământ;/ Toate micile mizerii unui suflet chinuit/ Mult mai mult îi vor atrage decât tot ce ai gândit.”

Timp de zeci de ani o critică incompetentă, dezgustătoare și subterană a așa zisului “realism socialist”, căuta să facă din Eminescu, cât mai rămăsese din el, un poet cu tendințe socialiste. Din această prăpastie comunistă și-a făcut apariția un oarecare dentist Ion Vitner, devenit șeful catedrei de “Istoria literaturii române” (în locul lui George Călinescu), alegându-și colaboratori din aceeași categorie cu el, împărțind invectivele și abjectele analize privind scriitorii și cultura română în general, după bunul lor

plac și al partidului din care făceau parte. Au fost chiar unii care își impuneau punctul de vedere: ce să se publice, cât să se modifice sau să se suprimă din opera poetului, neadmitând să figureze în nici un volum “Eminescu” în manualele școlare și cursurile universitare “Doina”, articolele politice și lucrările teoretice ale marelui poet. Apoi contopindu-se cu aceștia au venit plagiatorii și snobii, care într’un fel sau altul și-au spus cuvântul încărcat cu păcate, cu pretenții și ifose, dar nimic național, obiectiv și științific.

Desigur că Eminescu a avut parte și de critici de valoare, care cu pricepere de specialiști și devotament au scos la iveală adevăratele sensuri ale creației eminesciene, iar printre aceștia se pot număra: Titu Maiorescu, D. Caracostea, Garabet Ibrăileanu, Eugen Lovinescu, Panaitescu, Perpessiciu, George Călinescu, D. Murărașu, Dimitrie Popovici, Tudor Vianu și mulți alții și o serie de cercetători și specialiști străini ca: Roy MacGregor, Hastie, Rosetta dela Conte, Alain Guillemau și alții.

În sfârșit, iată ce spune Eminescu în următoarele

versuri din poezia “Criticii mei” despre zbuciumul și suferința creatorului despre judecatorii literari, despre acei critici care n’au nici o tangență cu literatura și arta în general: “Pentru-a tale proprii patimi,/ Pentru propria-ți viață,/ Unde ai judecătorii,/ Ne’ndurații ochi de gheață?/ Ah! atunci ce se pare/ Că pe cap îți cade cerul:/ Unde vei găsi cuvântul/ Ce exprimă adevărul?” Si Eminescu își încheie observațiile cu un aspru rechizitoriu la adresa presupușilor critici: “Critici voi, cu flori deșerte,/ Care roade n’ați adus/ E ușor a scrie versuri/ Când nimic nu ai de spus.”

Poezia “Criticii mei” exprimă în șapte strofe o dureroasă viziune profetică și un univers prezentat într-o exemplară formă artistică, finețea și adâncimea cuvântului ascund o dramă și un adevăr al vieții bine intuit de poet. Într-adevăr putem spune că Eminescu a privit peste timp și spațiu, a fost poetul prin care poezia și-a cucerit cea mai desăvârșită libertate de gândire, gândire în care s’au plămădit toate rosturile de viață și moarte, de iubire și durere, de adevăr și credință.

POETUL VEACURILOR

Lui Eminescu

Poet al veacurilor toate, răsăd de flori în câmpul vieții
Aduci lumină’n noaptea minții ce-apare’n zarea dimineții.
Tu faci pădurile să plângă și stelele să moară’n aer
Cu rară iscusință’n cuget întorci din mers al vieții caier.

Dacă focul minții tale a ars adânc
ca o văpaie
Te-ai răcorit la umbra serii, cu lacrimi grele’n loc de ploaie.
În cumpăna gândirii tale, măsori destinele din lume,
Dai cu o vrajă ideală, noianului de dor un nume.

Ti-așezi durerea la răscruce de vânturi și urse rele.
Cobori în iad pe Stix în jos, sau urci în raiuri printre stele.
Tresar milenile’n cântec ce-l rostuiesti cu har de bard,
Împrăștiind în infinituri scântele ce’n tine ard.

Izvor de bucurii sau visuri, aduci năvalnic pe răsura
Împodobești cu flori de zâmbet a noastră tristă bătaură.

Alexandrina ISAC

“L-AM CUNOSUT PE EMINESCU”

Spunea cândva Dr. Iosif Dona, vestit colecționar de pictură din București.

Frumoasă casă, casa Dona,
Cu nume vechi de general.
Era, cum azi se zice, zona,
Cu mult înalt cerescul mal.

Vedeam, atunci, magnolii
Ca stele albul lor lucind.
Si mai vedeam pe drumuri solii
Cum flamuri flăcări mari aprind.

La Grivița pe câmp de luptă.
O, Grigorescu! O, paleta
Din sacra scândurică ruptă
Al artei peste vremi, ștafeta.

Si Luchieni vedeam pictați cu sânge
Din mâini țâșnit, uscate, ciungi,
Vizitator eram ce strânge
Corole vii de lujeri lungi.

Veni, apoi, o arătare;
Bătrân boier, la minte teafăr.
El zise, demn, cu voce tare:
“L-am cunoscut pe Eminescu.
Un tânăr prea frumos Luceafăr.”

Un geniu cum au fost puține.
Vlahuță-l însoțea ades.
De El simțirile-mi sunt pline.
Păcat! De mulți, un ne’nteles.”

Si tot vorbi, vorbi acel boier,
Că seara cu un astru’n febre,
Vedeam picturile celebre
De aur, dela El, aici, din cer.

Petre PASCU

MAJADAHONDA

13 Ianuarie 1937

Moța și Marin vor rămâne nedespărțiți în pomenire, după cum în calendarul creștin au rămas pentru vecie Sfinții Petre și Pavel. Drumul Legiunii Arhanghelului Mihail, trece prin mineuri românești încrustând cu cruci roșii zilele de popas spiritual și de adâncă meditație, iar 13 Ianuarie este una din aceste zile.

Crugul care se încheie în Spania, citit de cei inițiați va duce la dezlegări tainice care scapă omului de rând. Moța-Marin-Majadahonda.

Întâlnim aici de trei ori litera M - a treisprezecea literă din alfabet, imortalizată în ziua de 13 a primei luni a anului 1937, a cărei sumă a cifrelor este 2 - numărul eroilor români.

Întâlnirea în Legiune a celor doi s'a făcut pe căi diferite. Moța este unul din fondatorii ei, Marin - cum spune Nae Ionescu - este un convertit la Legiune, altă asemănare cu cei doi apostoli pomeniți mai sus.

Ion I. Moța s'a născut la 5 Iulie 1902, în casa Protopopului Ion Moța, luptător naționalist și răspânditor de cultură românească. Între abecedar și cărțile de citire, buchisea articolele din "Libertatea", foaie românească editată de părintele Moța în orașul Orăștie.

Perioada anilor de școală coincide cu cea mai glorioasă perioadă a închegării spiritului românesc în hotarele vechii Dacii, când intelectualii transilvăneni și-au afirmat nealterata lor apartenență românească, în Imperiul Habsburgilor, în confruntarea cu puternicul șovinism maghiar. Atunci a cunoscut Moța pe scriitorii ardeleni despre care avea să scrie mai târziu: "Ziaristica ardeleană n'a cunoscut ceea ce se cheamă zănie de partid și a fost ferită de profesionalismul fără suflet al ziarului modern." Era firesc, deci, că având aceste antecedente să-și exprime credința de luptă de mai târziu: "Noi nu facem și n'am făcut o singură zi în viața noastră politică... Noi avem o religie, noi suntem robii unei credințe." Această credință nu era o "mistică oarbă" cum au încercat să o prezinte rău voritorii. Moța era un spirit lucid și pătrunzător. La 26 de ani, păstrând întregul respect pentru vârsta și

poziția Prof. A.C.Cuza, respinge concepția pentru cultură a profesorului: Concepția materialistă a culturii izvorâtă din economie. Moța afirmă că fără o asanare morală a societății românești, asanarea economică propusă de Prof. A.C.Cuza, nu poate rezolva criza în care se afla România abia întregită. Spărtura dintre politică și morală s'a adâncit mai mult...

Conștient că numai o bună pregătire culturală poate completa starea afectivă religioasă, Moța studiază tot timpul. În 1920 pleacă la Paris, cu o bursă de stat la Sorbona, unde urmează Dreptul și Științele Politice, dar peste un an bursa este suprimată. Se întoarce în țară și se înscrie la Facultatea de Drept din Cluj. Participă la toate luptele studențești și în 1923, este ales președinte al Centrului Studențesc "Petru Maior". În același an se înființează împreună cu profesorii: I.C.Cătuneanu, Ciorteș, Iuliu Hașeganu și avocat Em. Vasiliu-Cluj, organizația "Acțiunea Românească" și traduce din limba franceză: "Protocoloalele înțeleptilor

perioadă îl cunoaște pe Corneliu Codreanu, la Congresul conducătorilor mișcării studențești, care a avut loc între 22-25 Septembrie 1923, la Iași. De atunci, drumul lor a fost același până la moarte.

În 1925, pleacă împreună cu Corneliu Codreanu pentru studii în Franța, la Grenoble. Aici își va susține în 1932 teza de doctorat la Facultatea de Drept, cu subiectul "La sécurité juridique dans la Société de Nations", care îi va decerna titlul de Doctor.

Intors în țară, pe lângă

numai de bunul plac, ci ca un stat juridic, pe principii juridice înnoite, limitat de o serie de reguli precis determinate, justificat de un sноп de scopuri clar și pe față mărturisite. Niciodată n'am dorit înlocuirea democrației constituționale cu o dictatură a bunului plac..."

În calitate de delegat al Gărzii de Fier la Congresul anual organizat de Comitetele de acțiune pentru Universalitatea Romei, ținut între 16-17 Decembrie 1934 la Montreux - Elveția, unde au participat șefii

dul întâi, ordine națională în rândul al doilea și chiar și ordinea legală."

Evenimentele din Spania din vara anului 1936, îl impresionează adânc pe Ion Moța. Atrocitățile săvârșite de comuniști nu-i mai dau liniște: "Se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Christos. Se clătina așezarea omenească a lumii. Putem noi să stăm nepăsători?" Pleacă în fruntea unei echipe de comandanți legionari să lupte în Spania și sfârșește pe frontul dela Majadahonda, alături de camaradul și prietenul său, Vasile Marin, la 13 Ianuarie 1937, ora 3.45.

Vasile Marin, era cu doi ani mai mic decât Ion Moța. S'a format într-o familie de muncitori din actualul cartier Grivița și a urmat liceul la București. Element studios, își însușește o bogată cultură, pe baza căreia își formează o maturitate de gândire și o precisă orientare naționalistă. După ce își ia licența în Drept, se apucă de avocatură, ca secretar la Ion Lugojanu. Când acesta ajunge subsecretar de Stat la Președinția Consiliului - sub guvernarea țărănistă - îl ia pe Vasile Marin șeful său

pe atunci în misiunea Partidului Național Țărănesc, dar rămâne deziluzionat de felul guvernării și în 1931 își dă demisia din postul de Sef de Cabinet. În anul 1932, își ia doctoratul în Drept, cu teza "Fascismul". În această lucrare Vasile Marin precizează aportul teoreticienilor Hegel, Treitschke, Ihering, Gierke, Léon Duguit și Georges Sorel, în concepția fascistă a statului. Este prima și poate singura lucrare în limba română care analizează complet și sistematic statul fascist. În Legiune se încadrează în toamna anului 1932 și devine colaborator al revistei "AXA". Om de cultură, activitatea sa se desfășoară mai mult în domeniul scrisului și al apărării în procese a legionarilor, fiind socotit în toată țara "avocatul Legiunii". În această perioadă se căsătorește cu Ana-Maria Ropăla, doctor în medicină și intelectuală de valoare, care va rămâne întreaga viață credincioasă idealurilor lui Vasile Marin, trecând prin grele suferințe dintre care una a culminat cu o condamnare la moarte - comutată în urma presiunii întregii țări.

În Decembrie 1933, Vasile Marin, este arestat și închis la Jilava, unde îi întâlnește pe ceilalți camarazi.

În 1936, Vasile Marin conduce tabăra dela Hotarele-Ilfov. Când află de plecarea echipei de legionari în Spania, se roagă de Capitan să plece și el. "Ce îl mâna?" se întreabă Mihail Polihroniade și răspunsul ni-l dă tot el, citând o scrisoare adresată soției sale la 23 Noembrie 1936: "N'am făcut actul acesta din disperare sau aventură, ci perfect lucid. Era o datorie de onoare care apăsa pe umerii generației noastre. L-am făcut cu același drag ca și cum ar fi fost vorba de țara mea."

Acesta era "Crezul de generație" al lui Vasile Marin. Al lui și al tuturor celor care au urmat drumul generației lor.

Pentru Christos, pentru Cruce!

Si vor rămâne de-a pururi între Carpați și Pirinei: "Moța, Arhanghel și munte, Marin, ca o flacără mare..."

Înmormântarea legionarilor Ion Moța și Vasile Marin

Sionului". Tot în această

obligățiile familiale, se dedică organizării Legiunii. Pentru scurt timp însă, pentru că este arestat în noaptea de 9-10 Decembrie 1933, după dizolvarea Gărzii de Fier. Incarcerat fără nici un mandat de arestare - ca toți ceilalți legionari - în Frontul 13 Jilava, mai poate să redacteze materialul pentru ultimul număr al revistei "AXA", care apare la 23 Decembrie 1933. Redăm din articolul lui Ion Moța, din acel număr, intitulat "Arestarea - act de guvernământ", concepția legionară despre Drept și Stat: "Noi niciodată n'am conceput România legionară de mâine ca un stat autoritar, limitat

mișcărilor naționaliste din 16 state europene, Moța a declarat printre altele: "...trebuie să recunoaștem dreptul fiecărui popor de a-și rezolva facultatea de privire a problemelor speciale, în care noi nu avem dreptul să ne amestecăm", iar într-un articol din vara anului 1936, ca răspuns împotriva unor atacuri îndreptate împotriva legionarilor, spune: "Tineretul naționalist legionar nu e nicidecum anarhic. El nu practică violența în virtutea unui principiu nihilist și nici măcar ca metodă normală de luptă. Tineretul nostru e strâns legat de ideea de ordine, ordine morală în rân-

de Cabinet. Marin, credea

Preoții din cortegiul mortuar

Impresionant aspect al cortegiului

BISERICA CREȘTINĂ

Așa cum am mai scris în "Cuvântul Românesc", prin prăbușirea dictaturii sângeroase a lui Nicolae Ceaușescu s'au deschis, pentru mișcarea religioasă Oastea Domnului, ușile unei activități misionare libere. Evanghelia lui Hristos poate fi, în sfârșit, propovăduită de-a lungul și de-a latul pământului românesc, fără ca ostașii Domnului să se izbească de ostilitatea organelor polițienești sau de refuzul unei ierarhii aservită regimului ateu dela cârma țării. Nu mai este vorba de clandestinitatea luptei spirituale, de șoptitul "la ureche", ci de trâmbițarea adevărilor lui Dumnezeu "de pe acoperișul caselor" (MATEI, 10.27), în legătură cu viața și viitorul poporului dela poalele Carpaților, spre a aduce la cunoștință multimilor descreștinate că "păcatul este rușinea popoarelor" (PROVERBE, 14.34), că din cauza păcatului o "cetate", respectiv o țară, ajunge "îndărătnică și spurcată", ba chiar "plină de asuprire", deoarece "n'ascultă de nici un glas, nu ține seama de mustrare, nu se încrede în Domnul, nu se apropie de Dumnezeu" (TEFANIA, 3.1-2).

Luând în considerare "îndoielnicul păcat" pe care-l denunță, cu vigoare, prorocul Ieremia (cap.2, vers. 13), asociația ortodoxă Oastea Domnului este chemată să ducă o INDOITA LUPTA cu mobilurile "îndoite" ale permanentelor infracțiuni umane: o luptă de propovăduire a Evangheliei celor înștrăinați și potivnici, până ieri îndopați cu otrava marxism-leninismului, pregătind, astfel, întâlnirea cu Dumnezeu a nenumăratelor categorii de "săraci, ciungi, orbi și schiopi" (LUCA, 14.21), pe care i-a desfigurat propaganda ateistă în cei peste patruzeci de ani de hegemonie politică anticreștină. În plus, nu trebuie neglijată lupta slujirii aproapelui și-a societății, prin depistarea "nevoilor grabnice" (TIT, 3.14), atât pe plan urban cât și rural, în vederea eliminării CAUZELOR RAULUI SOCIAL care macină ființa națiunii căreia aparținem.

Să nu uităm că Dumnezeu ne îndeamnă să năvălim pe "porți" în toate cetățile, în toate clasele sociale, în toate compartimentele vieții publice, după cum citim: "Treceți, treceți pe porți! Pregătiți o cale poporului! Croiți, croiți drum, dați pietrele la o parte! Ridicați un steag peste popoare!" (ISAIA, 62.10)

Ecuația slujirii se rezolvă prin regula fixată de Mântuitorul: "Eu în ei și Tu în

Mine" (IOAN, 17.23). Cu alte cuvinte, numai proporțional cu prezența lui Iisus în sufletul nostru, cu slujirea Lui față de noi, păcătoșii răscumparați de El pe măgura Golgotei, vom fi în stare să-L slujim pe Dumnezeu în persoana oamenilor care au nevoie de slujirea noastră, de abnegația și entuziasmul nostru umanitar. Jertfa lui Iisus NE OBLIGA la jertfă, prin noul conținut de viață realizat în El și prin dimensiunea nouă a capacității noastre de înțelegere. "Noi am cunoscut dragostea Lui prin aceea că și El și-a dat viața pentru noi; și noi deci trebuie să ne dăm viața pentru frați" (1 IOAN, 3.16).

Slujirea este un act de o fascinantă complexitate, care parcurge, într-o viață

sublim "să nu ne placem nouă înșine", ca treaptă finală în evoluția unui proces spiritual inferior și ca moment inițial al unui ciclu superior de viață. Expulzarea egoismului coincide cu ivirea și statornicirea uneia dintre cele mai alese dispoziții sufletești - ALTRUISMUL, prin împreunarea "eului" cu "non-eul", cu alții. Iar maximalizarea altruismului ia forma dezinteresării personale și-a preocupării neconținute de soarta altora, de problemele vegnice ale patriei, având "aceleași simțăminte unii față de alții, după pilda lui Hristos Iisus" (ROMANI, 15.5), bucurându-se cu cei ce se bucură și plângând cu cei ce plâng.

Intemeietorul Oastei

întunericii și a Diavolului... Vino, Iisuse, Doamne, căci iară s'a făcut furtună în marea vieții noastre..." Rugăciunea lui s'a prefăcut (sau, mai bine zis, Dumnezeu a prefăcut-o) într'un fel de CHEMARE la o hotărâre de o uriașă importanță spirituală.

"În această noapte citim în cartea 'CE ESTE OASTEA DOMNULUI?' - Duhul mi-a inspirat gândul unei HOTĂRĂRI care s'a publicat în N-rul de Anul Nou 1923 al foii 'Lumina satelor'. În această hotărâre îi chemam pe cititorii mei să intre în anul cel nou cu o hotărâre de luptă contra bețiilor, sudalmelor și altor păcate. Prin iscălirea unei declarații, îi chemam să se hotărască contra păcatelor.

morală au fost dușmanii cei mai cumpliti, care au surpat puterea și mărirea oricărui neam în lume" (pag.13).

Vorbind despre "Impărăția lui Dumnezeu și vremile noastre", preotul ortodox Iosif Trifa subliniază cu tărie: "Până când omenirea nu va căuta liniștea pierdută în bisericile părăsite, în curățenia morală, în dragostea, adevărul, dreptatea și celelalte virtuți vestite de Iisus, care astăzi stau fugărite, vremile tulburi și grele vor stăruia o multă vreme grozavă pentru decăderea morală de azi" (pag. 17).

În N-rul 1 al gazetei pe care o redacta la Sibiu - "Lumina satelor" - el va trasa itinerarul în

stările din țara noastră, dacă oamenii din ea s'ar hotărî pentru Iisus Hristos! Când și miniștrii, când și slujbașii, când și plugarii și cărturarii, când și săracii și bogatii, și cei învățați și cei neînvațați, s'ar hotărî cu toții să trăiască și să lucreze așa cum spune Evanghelia - atunci îndată s'ar face țara noastră cea nouă un Canaan dulce și plăcut".

***
Tinând seama că s'a scris și s'a vorbit de Revoluția din Decembrie 1989, să vorbim și noi despre cea mai frumoasă, mai constructivă și mai utilă revoluție, care este REVOLUȚIA INTERIOARĂ.

Argumentul necesității revoluției interioare este moartea spirituală a lumii în care trăim, "valea plină de oase" descriă în mod simbolic de prorocul Ezechiel: "El mi-a zis: Fiul omului, vor putea oare oasele acestea să învieze?" (EZECHIEL, 37.3). Ceea ce este cu neputință la oameni, este cu putință la Dumnezeu. Cum glăsuiește Domnul: "Dacă ai avea credință cât un grâu de muștar, ai zice muntelui acestuia: Mută-te de aici colo și s'ar muta; nimic nu v'ar fi cu neputință" (MATEI, 17.20).

Harul lui Dumnezeu ne stă la îndemână pentru lucrarea din afara noastră, pentru realizarea externă, socială. Cu condiția, să ne lășăm noi înșine modelați de focul cel sfânt al Duhului, viețuind într-o țară "plină de oase", plină de morți-văuți și "morminte vâruite", și crezând neîndoielnic în puterea de înviere a Vântului ceresc, după cum ni se revelează în cartea prorocului deja amintit: "Duhule, vino din cele patru vânturi, suflă peste morții aceștia, ca să învieze!"

Acum se poate mai ușor înțelege lucrarea duhovnicească a Oastei Domnului și rolul pe care l-a avut, și-l mai are încă, în opera de transfigurare a țării, descriă de Părintele Iosif Trifa: "Oastea Domnului a inviat multe oase uscate - o oaste întreagă - cu Vântul lui Dumnezeu. Peste sate și orașe pline de "ose uscate" strigăm și noi cu Ezechiel, prorocul, de ani de zile, Cuvântul lui Dumnezeu: "Oase uscate, ascultați cuvântul Domnului! Suflete pierdute, primiți darul și harul Duhului Sfânt, ca să înviați la o viață nouă!"

Perspectiva renașterii României este sublimă. Nu căpărea societății, ci pur și simplu înnoirea ei: o țară nouă, cu oameni noi, în care exploatarea omului de către om va fi definitiv înlocuită cu iubirea și slujirea omului de către om. O țară conștientă de posibilitățile sale de reconstrucție în Iisus Hristos.

OASTEA DOMNULUI ȘI RENAȘTEREA ROMÂNIEI

—Sergiu GROSSU—

de om, curba ascendentă a perfecționării creștine: dela fapta materială la cea spirituală. În cartea lui Iov găsim câteva versete concludente, în care se oglindește - și, totodată, se afirmă - chipul luminos al personalității morale, rolul său în obștea din care face parte, participarea grijului, însușită, la combaterea mizeriei sociale, la opera de ajutorare, de ridicare și de îndrumare a păturii de jos, deficitară din toate punctele de vedere: "Căci scăpăm de săracul care cerea ajutor, și pe orfanul lipsit de sprijin. Binecuvântarea nenorocitului venea peste mine, uleam de bucurie inima văduvei (...). Orbului îi eram ochi și schiopului picior. Celor nenorociți le eram tată și cercetam pricina celui necunoscut. Oamenii mă ascultau și așteptau, tăceau înaintea sfaturilor mele... Cuvântul meu era pentru toți o rouă binefăcătoare... Imi plăcea să mă duc la ei și mă așezam în fruntea lor; eram ca un împărat în mijlocul unei oștiri, ca un mângâietor lângă niște intristați" (IOV, 29.12-25).

Stăpâniți de mobilul grijii mistuitoare, cu antenele răsfricate spre toate punctele cardinale ale nevoilor materiale și spirituale din România post-ceaușistă, luptătorii Oastei Domnului își justifică cruciada slujirii cu aceste cuvinte ale sfântului cavaler al slujirii totale care a fost Saul din Tars: "Cine este slab, și să nu fiu și eu slab? Cine cade în păcat, și eu să nu ard?" (2 CORIN. TENI, 11.29) Această agitație interioară voită se va încheia cu înfrângerea egoismului natural cu acel

Domnului, preotul ardelean Iosif Trifa, preocupat de problema renașterii spirituale a României, recomandă poporului, imediat după Primul Război Mondial, ca mijloc de izbăvire, "darurile Crucii de pe Golgota". Fiindcă, stând în umbra sfintei Crucii, "o putere de sus îți schimbă viața, îți schimbă vorbele, gândurile, umblările și toate faptele", scria el, dorind să-i slujească Neamul și Tara cu toată puterea ființei sale - "țărișoara noastră cea nouă și scumpă", cum îi plăcea lui s'o numească. România devenise mare, pe dinafară, reîntregită în granițele ei; însă pe dinăuntru se micșora (cum s'a micșorat mai târziu, după instaurarea regimului comunist la putere), își pierdea grandoarea, din cauza unui dușman intern extrem de periculos. "Ne cuceresc răutățile și păcatele; ne biruie stări urâte și păcătoase care trebuie odată să înceteze". De aceea insistă în viziunea sa misionară: "Noi vrem să cucerim la doua oară țara aceasta pentru Evanghelia lui Hristos."

Splendida aventură a Oastei Domnului a început în preajma Anului Nou 1923. Pe serfeara casei tocmai trecea un cârd de bețivi, care răneau de răsunat întregul cartier. Părintele a îngenunchiat la masa de scris și s'a rugat, oftând: "Doamne, Dumnezeu! Ne copleșeste răutatea..., ne biruie întunericul... ne înneacă potopul fărâdelegilor... se scufundă oamenii în pieire sufletească... Dă-ne, Tu, Doamne, putere mai multă în lupta contra

li chemam într'un fel de voluntariat de luptă aprigă contra păcatelor. Din acest început a ieșit urmă mișcarea Oastea Domnului."

Această sfântă și patetică chemare a răzbit în sufletele a zeci și sute de mii de țărani, muncitori, funcționari, intelectuali români. Inspirată și pornită dela Domnul de sus, prin acțiunea misterioasă a Duhului Sfânt, ea a dat naștere vântului de primăvară religioasă a Oastei Domnului, care a împânzit țara cu "ostașii" și cu lupta duhovnicească - luptă care, declanșată inițial împotriva bețiilor și sudalmelor, s'a transformat într-o nestăvilită mișcare de renaștere a societății românești, într-o armată "ce luptă sub steagul și conducerea lui Iisus Hristos".

Încă din paginile primei sale cărți, publicată la Arad, în anul 1920, carte intitulată SPRE CANAAN, cu subtitlul "Predici la vremile noastre", reiese grija tânărlui preot pentru strălucirea spirituală a Neamului său, obsesia lui de a vedea strălucind "în toată lumina ei și pe toată întinderea pământului românesc": credința în Dumnezeu, virtuțile sfinte, moravurile cele "curate și bune". Si mai departe: "Numai o Românie așezată pe temelile moralului - pe temelile credinței părinților noștri - înseamnă un câștig adevărat și statornic. (...) Mărirea și puterea oricărui popor din istoria lumii ține până când a ținut și el la credință, moravurile cele bune. Când le-a pierdut, n'au mai trebuit altii dușmani, căci necredința, decăderea

dispensabil pe care se cuvine să-l adopteze creștinii români, dacă vor ca să se ridice "negura necazurilor" dinaintea lor, și să vadă "Canaanul cel frumos, România noastră cea fericită": "La temelia noii rânduieli din sat - și din țară - trebuie pusă teama de Dumnezeu și ascultarea de Cuvântul Lui, glăsuia Părintele Iosif. Numai o singură doftorie poate da lumii și țării noastre sănătatea morală și mântuirea: să se întoarcă oamenii și popoarele la Iisus, la învățătura și porunca Lui de iubire."

În ce privește "rostrurile naționale ale Oastei Domnului", pe care, din păcate, le neglijează actuala conducere dela Sibiu - acel Sfat frățesc pe țară, lipsit de discernământ strategic și ignorând viziunea universalistă, indicată de Părintele Iosif pentru viitorime -, iată ce ni se recomandă în cartea CE ESTE OASTEA DOMNULUI? (pag. 225): "Când dela Nistru până la Tisa tot Românul se va hotărî împotriva păcatelor, când dela Maramureș până la Dunăre și Marea Neagră tot Românul se va aprinde de dorul și dorința să trăiască o viață după Evanghelia lui Hristos; când țara aceasta se va umple de fronturi și de ostași hotărâți la luptă împotriva păcatelor; când vom cuceri a doua oară această țară pentru Evanghelia lui Hristos, atunci - și numai atunci - am asigurat pe veci viitorul acestei țări și acestui neam." De unde strigătul său mai actual ca oricând, strigătul unei posibile renașteri a României: "O, cum s'ar schimba ca prin minune

Istorie de știut

DESPRE ACTUALITATEA ÎN POLITICA EXTERNĂ ROMÂNEASCĂ

-I-

—Mihail Fotin ENESCU—

Actualitatea în istorie este privilegiul vizionarilor și al creatorilor. Omul de gândire, ca și cel de fapt, se întreabă mereu dacă opera lui va rămâne și cum va fi judecată de posteritate. Supraviețuirea operei este grija de capetenie a omului de creație. Astfel actualitatea prelungită în posteritate, este o victorie a omului față de timp, care nu crută decât valoarea permanentă.

Asemenea reflecții le-a prilejuit încercarea de a se dovedi actualitatea politicii lui Nicolae Titulescu.

Nimeni n'are ceva de obiectat ca foștii colaboratori și prieteni să cinstească memoria lui Titulescu: pomenirea măcar din când în când, este politetă urmașilor față de mărințiile defuncte. Dar la această cinstită s'a depășit simplul elogiu funebriu, pentru a se intra în ample considerațiuni de politică externă, ce tind să demonstreze actualitatea lui Titulescu.

O actualitate ce persistă însă, după atâția ani și după atâtea evenimente, ar presupune o valoare de doctrină a politicii externe românești: politica externă românească ar urma, deci, să se îndrepte după această doctrină, fixată pe actualitatea permanentă a lui Titulescu. S'a vedea însă că de întemeiată este această teză, adică să cercetăm dacă se poate sustine o actualitate valabilă a politicii titulesciene.

Vom încerca, deci, să analizăm cu neapărinire politica externă românească și europeană dintre cele două războaie, ținând seamă numai de condițiile obiective ale Europei și ale României în spațiul estic și danubian.

Din această analiză poate vor fi văzute elementele altei "actualități" în politica românească.

***
Politica europeană dintre cele două războaie se definește în termenii idealismului genevez: securitate colectivă; această terminologie idealistă acoperea ca întotdeauna principii de acțiune izvorâte din "Real Politik".

Astfel Marea Britanie continua prin Societatea Națiunilor, politica echilibrului european: adică excluderea oricărei hegemonii pe continent. Desigur politica de echilibru continental convine intereselor țărilor mici, care astfel sunt mai ferite de apăsarea marilor puteri. Rămâne numai de văzut cum se mai poate aplica politica echilibrului european în epoca de constituire a unităților de forță continentale.

Franta, la rândul ei, dominată de complexul rămas din comotia celor două invazii germane, căuta o politică de securitate care să rezeze inițial orice posibilitate pentru a treia invazie.

Instrumentul principal al Franței pentru menținerea unei ordini europene

potrivită cu politica sa de securitate, era sistemul generat de Tratatul dela Versailles; un sistem de asistență mutuală sub egida spirituală a Conventului genevez.

Întreg sistemul centrat pe Franța era deci în funcție de o singură problemă: primejdia reconstituirii unui potențial german. Cu alte cuvinte primejdia majoră ce amenința Europa, după conceptul politic al sistemului dela Versailles era potențialul german. Ca principiu rector al politicii europene apărea deci intangibilitatea Tratatului dela Versailles; dar garanția acestei intangibilități urma să fie în zona politicii academice Societatea Națiunilor, iar pe terenul realităților geografice și strategice sistemul gravitând în jurul Franței.

În concret, în sfera politico-strategică a sistemului intrau Franța și țările câștigătoare prin Tratatela dela Versailles, Trianon St-Germain și Neuilly.

Tehnica sistemului se compunea dintr-o rețea de pacte de amicitie și tratate de alianță. Franța încheiase astfel de pacte și tratate cu fiecare component în parte. România, Iugoslavia și Cehoslovacia constituiau un sub-sistem. Mica Înțelegere, cu o misiune subsidiară: să țină în șah iridenta revizionistă a micilor țări învinse, Ungaria și Bulgaria. Totodată România încheiase o alianță în regulă cu Polonia.

Astfel toate țările din sistem erau vîcinate direct sau indirect printr-o obligație contractuală sau cel puțin printr-o solidaritate morală. Misiunea esențială a sistemului era, deci, să mențină o vîgilență circulară în jurul Germaniei, ca să nu se mai poată ridica vreodată cu veleități de hegemonie în Europa.

O altă misiune a țărilor orientale din sistem, secundară pentru marile puteri occidentale, era să constituie și o barieră împotriva expansiunii comuniste, faimosul "cordon sanitar", expresie care a servit mai mult ca pretext de lamentare în propaganda sovieto-comunistă. Sistemul de protecție a ordinei europene se compunea deci din Franța, Polonia, și Mica Înțelegere, sprijinite de Marea Britanie și completat mai târziu cu Înțelegerea Balcanică.

Așadar politica externă a României după războiul mondial se încadra total în sistemul bazat pe intangibilitatea Tratatului dela Versailles.

Cum justifica politica externă a României apărarea intereselor românești în cadrul sistemului dintre cele două războaie?

În principiu, prin solidaritatea României cu ordinea creată de tratatele de pace care i-au întregit unitatea teritorială. Din

acest principiu negativ, nerevizuirea tratatelor, se inspira întreaga politică de atașament îndărătnic față de instituțiile și combinațiile rezultate de pe urma păcii din 1919: Marii Aliați, Societatea Națiunilor, Mica Înțelegere etc.

Din punct de vedere al intereselor românești, politica externă urmată de București se justifica deci ca o garanție a securității teritoriale a României. Alianța cu marile Democrații occidentale constituia o protecție împotriva unor veleități de hegemonie în Europa; Mica Înțelegere se opunea revizionismului maghiar și restaurării Habsburgilor, adică tendințelor de reconstituire a ordinii reprezentate de fosta dublă monarhie; alianța cu Polonia ținea o poziție de veghe față de Rusia Sovietică; iar Înțelegerea Balcanică, de mai târziu, România, Iugoslavia, Grecia și Turcia, urma să mențină "statu-quo" în Balcani; o politică externă ce părea îndreptățită mai ales că a trăit Ionel Brătianu, care păstra o anumită suplețe în relațiile exterioare. Astfel pactul de amicitie cu Italia a fost încheiat de guvernul Averescu în 1926 cu asentimentul lui Ionel Brătianu.

Politica externă a României mulți ani n'a provocat deci prea multe discuții. Exponentul real al acestei politici, mai ales după moartea lui Brătianu, a fost Nicolae Titulescu. Trebuie să recunoaștem că din punct de vedere spectacular nici un om politic român n'a atins notorietatea internațională a lui Titulescu. Ionel Brătianu, numit de Clemenceau cu ciudă, în intervalul neutralității dintre 1914-1916, "le grand reflexisseur", și Take Ionescu, numit tot de Tigr "le grand Européen", erau cunoscuți numai în sfera restrânsă a responsabililor și a experților în politica internațională. Titulescu în schimb ajunsese la o adevărată popularitate. Reputația lui Titulescu era universală. La Geneva ca și la Oxford, la Quai d'Orsay ca și în saloanele aristocrației politice ale Occidentului, verbul lui Titulescu fascina și impunea ascultare. Titulescu, prin verva sa fosforescentă și prin originalitatea personalității sale, se ridicase la suprafața areopagului internațional, alături de exponenții unor mari forțe ca Austen Chamberlain, Briand și Stresseman.

Benes și Politis au avut mai multă influență de fond, dar festivalet oratorice ale lui Titulescu îi dădeau un gen de influență directă, care putea învinge multe rezistențe. Titulescu ajunses la o treaptă de acceptare în intimitatea factorilor responsabili din Occident, încât își putea îngădui multe cochetării.

Poate își mai amintesc

unii la Quai d'Orsay de strigătele lui Titulescu ce se auzeau până în stradă, cu prilejul unui proiect de călătorie a Vice-Cancelarului Austriei, Starenberg la Bruxelles prin 1933, ca să-l viziteze pe Arhiducele Otto și pe Împărăteasa Zitta. Si este drept, Prințul Starenberg s'a întors la Viena fără să mai călătorească la Bruxelles.

În adevăr Titulescu putea să facă mult pentru cauza românească datorită acestei poziții internaționale, devenită încă mai scilpitoare prin punerea ei în valoare cu meșteșug de către presa mondială și românească. Titulescu se convertise într-un oracol al politicii românești. Orice deplasare a lui Titulescu era un eveniment, orice cuvântare, o normă de conduită. Politica externă îmbrăcată în scripura nimbului lui Titulescu, capta în orbita ei întreaga politică românească.

Cu timpul însă, ca un paradoxal rezultat al temperamentului tumultuos al lui Titulescu, politica externă a României a început să piardă din suplețe și să se fixeze pe o linie rigidă de supralicitare a conceptului de securitate reprezentat de sistemul european în vigoare.

Impulsivitatea din care uneori rezultă o orientare sinuoasă, de data aceasta a produs o rigiditate de conduită rareori întâlnită în politica externă a unui stat suveran. Preocuparea de a nu clătina cu nimic încrederea sistemului, provocase o adevărată psihoză.

Orice discurs de politică externă în acea epocă se

încheia obligatoriu cu o tiradă înfocată pentru pace, pentru Geneva și pentru tot ce ar fi putut oferi în plus o garanție de fidelitate. Mai cu seamă din 1932 înainte, politica externă a României este dominată de un zel febril ce întrecea dimensiunea poziției românești, de un exces de zel în opoziție cu aforismul lui Talleyrand "Et surtout pas trop de zèle!"

După reparația Germaniei ca mare putere pe planul european, Titulescu adoptă integral conceptul rezultat din sinteza îngrijorărilor unor fracțiuni apusene și orientale: primatul primejdiei germane. Ca atare această primejdie trebuia prevenită prin înțelegerea între marile Democrații Occidentale și Rusia Sovietică. Aceste puteri împreună constituie o coaliție formidabilă, căreia nimeni nu poate să-i reziste. Germania, în fața acestei coaliții, sau cedază și rămâne mai departe în chingile sistemului dela Versailles, sau se prăbușește. Si într-un caz și în altul, rezulta un echilibru garantat de cele patru mari puteri majore: Franța, Anglia, Statele Unite și Rusia Sovietică.

România, pentru a-și menține așezarea internă și externă trebuia deci să obțină garanții dela aceste puteri, iar pentru a câștiga un titlu și mai efectiv, diplomația românească urma să lucreze în sensul constituirii acestui directorat, rezultat din înțelegerea între Occident și Orient.

Si în adevăr, Titulescu se pune pe lucru. În primul

rând pentru ca să se ajungă la o înțelegere cum ar fi de pildă un alt tip de directorat constituit numai din puterile apusene spre care înclinau din când în când factorii importanți occidentali și care ar presupune o excludere a Rusiei Sovietice.

Si în adevăr Titulescu se pune pe lucru. În primul rând pentru ca să se ajungă la o înțelegere între Democrațiile Occidentale și Rusia Sovietică, trebuie să se zădărnicească orice gen de înțelegere cum ar fi de pildă un alt tip de directorat constituit numai din puterile apusene spre care înclinau din când în când importanți factori occidentali și care ar presupune o excludere a Rusiei Sovietice. Într-adevăr în 1933, pactul celor patru puteri apusene, Franța, Anglia, Italia și Germania este pe punctul să se realizeze. Acordul era virtual semnat. Firește, adeziunea Germaniei costa câteva concesii echivalente cu o revizuire parțială și tacită a Tratatului dela Versailles; revizuire care de altfel afecta partea inexecutabilă a acestui tratat și care în fapt era virtual consumată.

Constituirea acestui organ european, director, activa primejdia germană, amenința echilibrul european, atîngea poziția României? Totuși Titulescu, alături de Benes și Litvinov, a întrebuițat toate artificile puterii sale de convingere pentru a torpila pactul celor patru puteri ale Occidentului european. Sub presiunea atător elemente contrarii, pactul a fost torpilat.

TEC

THE EUROPEAN CONNECTION

LEGĂTURA DVS. PERMANENTĂ CU ROMÂNIA

TORONTO - BUCUREȘTI \$1150
MONTRÉAL - BUCUREȘTI \$1150
HALIFAX - BUCUREȘTI \$1239
VANCOUVER - BUCUREȘTI \$1300
EDMONTON - BUCUREȘTI \$1238

PACHETE ALCAUITE DE DVS.
25lb=\$57.33
peste 25lb \$2.80/kg sau pachete cu alimente tip TEC

TEC SPECIAL - Toronto-Viena \$599

Serviciile noastre sunt disponibile și cu plata în rate (plăți peste \$1000)

TORONTO - FRANKFURT \$499
TORONTO - LONDRA \$390
TORONTO - AMSTERDAM \$490
TORONTO - LOS ANGELES \$350
TORONTO - NEW YORK \$199

• livrare la domiciliu în București și marile orașe

• **ÎNCHIRIERI DE AUTOMOBILE PE TERMEN LUNG/VÂNZĂRI DE AUTOMOBILE NOI TAX FREE**

• **CURIER SĂPTĂMÂNAL**
TORONTO - BUCUREȘTI (PUTEȚI TRIMITE SCRISORI, ACTE, ETC...)

• **TRIMITERE DE BANI ȘI DE PRODUSE**

VACANȚE ÎN CUBA, MEXICO, FLORIDA...

1808 Danforth Ave., Toronto, Ont., M4C 1H8
TEL: (416) 463-6000 • FAX: (416) 463-7990

24 Ianuarie 1859

Unirea Principatelor Române

UN TABLOU PUȚIN CUNOSCUT

Momente istorice din viața marelui Domnitor Alexandru Ioan Cuza.

În fosta galerie a Camerei de comerț din Capitala se găsea o reușită copie a acestui interesant tablou, în care sunt redată câteva momente din viața Domnitorului care a realizat Unirea Principatelor.

ZIUA UNIRII

Istoria țării noastre s'a dezvoltat în mijlocul unor împrejurări grele. Așezați la încrucișarea unor puternice imperii, între rivalități imperialiste, în drumul expansiunilor de tot felul, neamul nostru a trebuit să-și aperse pas cu pas existența. El n'a avut ceas de odihnă, nici nu a primit daruri fără osteneală. Destinul nostru s'a împlinit prin sfortări și jertfe. N'am fost cruțați de suferințe, nici de sacrificii. Ne-am luptat sute de ani contra cotorpitorilor, dar n'am obosit să mergem pe calea istoriei noastre, spre independență și unirea neamului. Înaintașilor noștri le-a trebuit mereu curaj și înțelepciune. Puține națiuni în lume au avut atâtă nevoie ca noi de aceste două virtuți. Fiecare act al nostru a trebuit să fie bine cântărit și apoi executat cu curaj, cu îndrăzneală. Dar poate că dintre toate actele mari din istoria noastră națională, nici unul nu a cerut o mai însemnată combinație de înțelepciune și de curaj decât actul Unirii dela 24 Ianuarie 1859.

Cu excepția Franței, care ne-a dat un puternic sprijin, toate Marile Puteri ne erau potrivnice. Imperiul Otoman, sub suzeranitatea căruia se aflau cele două principate, dorea desigur să împiedice Unirea, pentru ca să poată mai ușor exercita dominația sa asupra a două țări mici și slabe; Rusia urmărea să slăbească Imperiul Otoman pentru a-și deschide calea spre Dardanele, de aceea vrea să sustragă cele două Principate românești de sub suzeranitatea turcă pentru a le pune, slabe și dezunite, sub propria sa dominație; Austro - Ungaria se opunea formării, prin unire, a unui stat român pentru că se temea de atracția pe care țara ar fi exercitat-o asupra Românilor din Transilvania și pentru că ea însăși urmărea să moștenească teritoriile de sub suzeranitatea din ce în ce mai slabă a Imperiului Otoman; Prusia era de partea Austro - Ungariei; iar Marea Britanie, vrând să împiedice expansiunea rusă spre Mediterană, căuta să mențină Imperiul Otoman - asupra căruia exercita o puternică influență - în frontierele lui îndepărtate.

Este adevărat că opinia în Anglia era împărțită și că, în fața politicii guvernului, se ridicau vocile puternice ale opoziției, în frunte cu Gladstone, care erau favorabile Principatelor române și unirii lor, pe de o parte, pentru motive de moralitate istorică și, pe de altă parte pentru considerațiuni practice și anume - declara Gladstone - Principatele unite și libere puteau constitui o mai viguroasă barieră în fața expansiunii rusești decât două provincii slabe și ostile la periferia unui slab imperiu.

Numai Franța era de partea noastră, inspirată de principiile de justiție și de dreptul naționalităților pe care le proclamase și le sluja cu lealitate. Apoi, ea simțea legăturile psihologice dintre poporul român și cel francez, pe care le înfățișau cu stăruință și strălucire o seamă de tineri români formați de cultura franceză și însuflețiți de proaspetele idei generoase ale intelectualilor și politicienilor francezi.

După nenumărate peripeții, Principatele au căpătat dreptul să-și aleagă câte un Principe. Printr'un act de curaj, ele au ales aceeași persoană și au pronunțat astfel Unirea sub domnia lui Alexandru Cuza. Această voință de unire a biruit rivalitățile interne precum și opozițiile din afară. Spre unire mergea de secole neamul românesc, împărțit și oropsit. Impotriva unor mari ostilități, fără altă putere decât dreptul și voința sa, poporul românesc și-a împlinit vocația istorică. Conducătorii săi, oficiali sau neoficiali, au dovedit înțelepciune și îndrăzneală, sprijiniți pe sentimentele și stăruința unui popor, care și-a păstrat cu orice preț limba, credința și tradițiile.

Dar cea mai mare parte din acești conducători au simțit nevoia de a asocia din ce în ce mai mult poporul la actele de guvernământ și de a-i da o așezare economică și politică potrivite cu nevoile unui nou stat modern. Ei au preconizat și au luptat pentru o seamă de reforme tinzând să libereze pe țăran de apăsări economice și sociale și să facă din el un cetățean independent. Nu trebuie să uităm că aceasta a fost atmosfera în care s'a înfăptuit Unirea. O tendință democratică a înfășurat acest act istoric. O mare parte din autorii lui erau luptătorii dela 1848 și purtau în sufletul lor idealurile revoluționare. Desigur, greutățile interne și împrejurările înconjurătoare nu au îngăduit realizarea tuturor acelor reforme decât mai târziu. Dar afirmarea lor este legată de actul Unirii dela 1859, după cum unirea Transilvaniei, a Bucovinei și a Basarabiei s'a împlinit ca o necesitate națională și într-o asemănătoare atmosferă de reforme democratice.

În mijlocul suferințelor de astăzi ale țării noastre, amintirea și semnificația actelor mari din istoria noastră națională devin și mai mișcătoare și mai adânci. În fața lor, ne plecăm și mai smeriți. Comemorarea lor ne face mai umili, dar trebuie să ne dea curaj și hotărâre. Neamul nostru nu s'a plecat o mie de ani. El nu se pleacă nici acum.

FARA ARMÂNEASCĂ

A MAI CĂZUT O STEA DIN "CONSTELAȚIA LIREI" SIRIUS - NICOLAE CARATANA - 1914-1992

— Zahu PANĂ —

După Radu Pătrășcanu, un alt poet ale cărui poeme au apărut în grupajul "Constelația Lirei", cu numele de Sirius, din volumul de culegeri "Poezii din închisori", a plecat dintre noi. Cel mai original și unul dintre cei mai talentați poeți actuali, Nicolae (Cola) Caratana reprezintă un fenomen unic în cultura românească și aromână.

Criticul Simion Bărbolescu scria despre el, într-o cronică publicată în "România Literară" din 9 Septembrie 1982, că: "Poezia lui Nicolae Caratana, originar din spațiul orfeic al Pindului și al 'tragicelei Macedonii' se prezintă ca o elevată sinteză a două experiențe majore (Arghezi și Blaga). Dela primul a reținut atitudinile lirice, fiorul existențial, pe care Heidegger îl socotea drept 'patria adevărată' înscrind și astfel pe traiectoria continuității, menită să-l scape de 'uitarea sireapă'".

La Blaga se referă Alexandru Piru, când scriind despre Nicolae Caratana că este "un poet puțin comentat de critici" spune despre poezia "Sfinx" a lui Caratana că este o replică la "Eu nu strivesc corola cu minuni a lumii" a poetului din Lancrăm.

Nu știu că a fost de flatat Cola Caratana de aprecierile criticilor, dar știu că o opoziție a întâlnit la toate editurile din țară. Manuscrisele lui erau ținute ani de zile neatinse în rafturile editurilor. "Poezia mea zace în manuscrise" îmi scria el în August 1992. "După zece ani de somn, Editura Dacia m'a anunțat că este dispusă să-mi publice un volum, însă trebuie să realizeze un anumit tiraj"... Si totuși talentul lui a putut răzbi și prin munții de piatră ai editurilor.

În 1972, "debutează" la 58 de ani cu volumul "Lampadoforie" Ed. Cartea Românească, urmat de volumele "Lăna de aur" Ed. C.R. 1975, "Inscripții rupestre" Ed. C.R. 1981, "Arbori" Ed. Litera 1989 și "Așteptu soarele" poeme aromâne, Ed. Litera 1985. Urma să-i apară în 1992 un volum la Ed. Dacia și un alt volum de Poezii din închisoare, al cărui manuscris zăcea la Ed. Eminescu.

Un volum de circa 600 de pagini de amintiri era gata în manuscris sub numele de "Memorii ghetimane", adevărată istorie a trecerii autorului prin închisori.

De Cola Caratana am aflat în perioada durerosului nostru refugiu din Cadrilater, când i-au apărut unele poezii în revista "Armatoii" din București. Era de departe cel mai talentat poet dintre cei care publicau acolo. Adolescentul de atunci,

care eram, îi savuram versul, metrica și ritmul, mai cu seamă după ce-i citisem poemul "Moartea Armatoului" din care am reținut versurile: "Lividitatea morții coplesindu-l prin pieptul lui de stâncă și de fier/ n'a fost ucis un Armato ci Pindul, și ochii care cată sus spre cer/ cu cât nesă se or-toiesc privindu-l/ când mâna-i cade frântă pe hanger"...

Altădată privindu-și propria soartă, se consola: "Sunt papi care au dat anateme isterice/ întreruptă călătorie a lui Magelan/ Columb a murit nedreptățit și sărman,/ fără a-i moșteni numele cele două Americi"...

Nu mică mi-a fost mirarea când am aflat mai târziu, că Nicolae Caratana este un autodidact.

Născut la 14 Iulie 1914, în comuna armânească Horopani din Macedonia grecească, Cola făcea parte din ramura fărșeroților răspândiți în Grecia prin centrele aromânești: Gramaticova, Căndrova, Patricina și altele.

Viața aspră și imprevizibile grele în care trăiau Aromânii, nu i-au permis să urmeze studii înalte. A terminat doar școala primară din satul natal, în limba grecească. Pasiunea lui pentru citit l-a făcut să-i cunoască atât pe scriitorii vechilor elini cât și pe poeții greci moderni, dintre care mulți de origine aromână. Scrisul și cititul în limba română l-a învățat el însuși, fără profesori. Scormonea rădăcina cuvintelor pentru a le afla originea și această pasiune l-a făcut să învețe pe rând: italiana, franceza, s'a adâncit în studiul limbii latine și mai târziu în lagărul de domiciliu obligatoriu dela Lătești, a început să învețe limba germană.

Persecuțiile Grecilor împotriva Aromânilor - în special după schimbul de populație cu Turcia - i-a făcut pe mulți Aromâni să emigreze pentru colonizare în România. Familia lui Caratana se stabilește în județul Caliacra în 1935, dar numai după cinci ani sunt obligați să ia din nou calea surghiunului, în urma cedării Cadrilaterului dobrogean, Bulgarilor, în 1940. Evenimentele se precipită și la izbucnirea războiului în 1941, Nicolae Caratana - deși era susținător de familie - este trimis pe front.

Ororile războiului îi prilejuiesc să scrie niște poeme de mare concentrare lirică, cu imagini unice în tragismul lor. Mi-a citit aceste poeme în manuscris din Cadrilater, când i-au apărut unele poezii în lumina tiparului. Le vor fi luat securiștii la percheziție, se vor fi pierdut în lungii ani de închisoare, au fost ferite să nu cadă sub cenzură și condamnare?

Dispariția lor ar fi o pierdere irecuperabilă. Descrierea stepei calmuce, iernile rușesti, atacurile sovietice în valuri și propria lui rănire, erau descrieri de un tragic dinamism. "Si din coapsă-mi dete cep" spuse el despre rănirea lui.

Era stimat și considerat la același nivel de intelectualii aromâni, iar poeții Ionel Zeana, Ion Cutova, Teohari Mihadaș Hrista Căndrovanu, Tache Zega și cei din generația mai tânără, i-au apreciat creația și poemele la adevărata lor valoare.

Tineam de mult să-l cunosc, în tinerete, dar abia în anul 1947, profitând de o vacanță de Paști, m'am dus la Cogeaalac să-l întâlnesc. Surpriza a fost uluitoare. Greoi, ca un urs, schiopătând cu piciorul încă nevindecat de rănille de pe front, capul lui de bronz și ochii mari, negri, sfredelitori, care radiau o lumină tăgănită din adâncul inteligenței, te cucureau. Un Creangă al Pindului sau un gladiator roman.

Mi-a vorbit despre poezie și literatură dar a trecut cu ușurință și la alte subiecte. Găsisse prin împrejurimi niște monede vechi, le-a identificat epoca și ca un numismat de meserie a stabilit perioada în care au sălășluit Romanii prin acele meleaguri. Îl studia pe atunci pe Edgar Allan Poe, paralel cu studii de istorie antică, momentele de redescoperire a Aromânilor, drepturile noastre asupra Cadrilaterului, paralele între marile religii, scria poezii. Fiind invalid și neputând munci pământul, obținuse cu mare greutate un post prost remunerat de agent agricol comunal, de care n'a beneficiat mult timp.

Întâlnirea noastră n'a trecut neobservată. Agentul informator Mișu Trandafirescu, secretarul primăriei, a și trimis un denunț la Siguranță, pentru care va fi anchetat mai târziu Caratana, după arestare.

În conflictele reformei

agrare provocate de comuniști s'a adâncit adversitatea dintre bășinași, coloniști și agenții comuniști din Frontul Plugarilor, la Cogeaalac.

Era perioada a marelui înclătări dintre Români și comuniști, în care era angrenată toată suflarea conștientă de pericolul bolșevic din România. Nicolae Caratana a fost tot timpul prezent în activitatea națională, anticomunistă. Scăpat de arestările din 15 Mai 1948, nu va trece mult timp și va fi arestat cu un lot de Macedoneni care activau în Dobrogea și Banat. Legătură cu o rețea din străinătate le putea aduce o pedeapsă capitală, dar în lot erau numai țărani și nu apucaseră să întreprindă nici o acțiune, fapt care i-a salvat de o condamnare la moarte. Au fost însă toți condamnați și trimiși la închisorile de executare a pedepsei sau la Canal.

Cu valul de trimiteri din închisori la Canal, am ajuns în primăvara anului 1951 la lagărul de muncă Peninsula - Valea Neagră, unde l-am găsit și pe Cola Caratana. Era pe vremea teroarei celor veniți dela Pitești și Gherla. O mulțime de brigăzi erau conduse de reeducați. Cu puțin înainte de ajungerea noastră, la Peninsula fusese împușcat în incinta lagărului deținutul politic Dumitrache, în vară a fost împușcat Prof. Simionescu, iar brigadierii Bogdănescu și Petrică, continuau acțiunea "anchetelor de demascare" gen Pitești, în brigăzile de "Zidari" 13 și 14.

Schingiuit de Securitate, unde i s'a spart timpanul dela o ureche, Caratana era și el vizat de studenți. Dacă nu s'ar fi pornit anchetele pentru cele întâmplate la Pitești și crimele dela Peninsula cine știe ce ar fi urmat.

După expirarea pedepsei a fost trimis în domiciliu obligatoriu la Lătești. Stângaci la orice meserie practică, nu a găsit de lucru decât îngrijitor la vite, dar

într-o zi a dispărut un bou din cireadă și s'a rătăcit prin baltă. Amenințat de "sabotaj" Cola pleacă în căutarea bouului prin locurile încă sub apă după revărsarea Dunării, pline de lipitori, care se agățau flămânde, de picioare. "Si ce-ai făcut?" l-am întrebat când ne povestea întâmplarea. "Păi ce era să fac? Am căutat să le smulg dar era greu și dureros și erau multe. Le-am lăsat până s'au săturat și au căzut singure".....

La Lătești are și prima bucurie. O veche cunoștință din Cogeaalac dobrogean, Antoneta Pariza, îl vizitează în domiciliul obligatoriu și între oropsitul surghiunului și dărza armână se încheagă - dincolo de limitele prieteniei - dragostea sobră și durabilă, sfârșită prin unirea destinului în taina căsătoriei. Au stat puțini ani împreună, atunci.

În anul 1958, când Bulgarul comunist Vasile Vălcu, guvernatorul Dobrogei cu titlul de prim-secretar de partid, anunța că Regiunea Constanța este prima regiune pe țară, colectivizată integral iar Rușii urmau să plece din România, Securitatea a provocat o răzmeriță în Nordul Dobrogei, care a dus la arestarea a sute de țărani. S'a umblat din nou și la dosarele din perioada anilor '50 și Cola Caratana cu un grup de dobrogeni din satele Cogeaalac, Mihai Viteazul, Sarighiol, Mihail Kogălniceanu, Constanța și din București, sunt arestați din nou. Judecățiile formale i-au condamnat pe toți la ani grei de închisoare și ce este mai grav s'a pronunțat și o pedeapsă capitală care a fost executată.

După condamnarea mea la Constanța, i-am întâlnit pe toți în închisoarea veche, preluată dela Ruși, așteptând itinerariul dubei care urma să ne ducă la închisorile de execuție, de precădere la Aiud. Eram înghesuți într-o celulă fără ferestre, pe trei rânduri de paturi metalice până la tavan, câte doi într-un pat fără saltele. Eram scoși odată pe zi afară, pentru nevoi la comandă. De Anul Nou 1959, n'am fost scoși toată ziua și ni s'a dat o mâncare infectă. Seara târziu, au venit doi gardieni beți să ne scoată afară. Era o noapte liniștită, senină și neverosimil de caldă. Enache Mitrenga, un deținut originar din Cogeaalac nu s'a abținut să nu admire: "Ce ai tu mă, cu Unu Mai?" În zadar a încercat omul să explice. Ne-au închis repede în celulă iar pe Mitrenga l-au adus mai târziu, zdrobit de bătaie.

"Alinierea" Ne-am rănduit ca la numărare și gardienii duhniind a băutură ne fixau pe rând. S'au oprit la Caratana. Era cel mai

robust și bine legat dintre noi. "Leși afară". După un timp cât o veșnicie s'au tras zăvoarele și Cola este împins în celulă. N'am văzut în toți anii mei de închisoare o sticlire a ochilor ca ai lui Caratana de atunci. Era zdrobit. Si-a invins toate chinurile durerii și cu felul lui deosebit a căutat să diminueze toată tragedia: "Măine nu mai au cu ce aduce hârdaiele de mâncare. Toate ciomegile le-au spart pe mine". Ce putere de rezistență și caracter putea să aibă omul acesta? Nu se putea așeza pe pat de durere. Pipăindu-i trupul tumefiat, un fost student la Medicină a constatat două coaste rupte. Nu s'a sinchisit nimeni din conducerea închisorii să-l ducă la doctor. Cum s'or fi sudat acele coaste, Dumnezeu știe.

Nicolae Caratana a rezistat și durerilor de atunci și altor dureri și anilor de închisoare, dar inima lui caldă, plină de dragoste, devotament și camaraderie nu-l mai ajuta ca mai înainte.

Ținut sub permanentă supraveghere a Securității și după liberare, chinuit cu noi interogatorii, percheziții acasă în căutarea de manuscrise și șantajat cu propuneri de colaborare, boala de inimă s'a agravat în continuu. I-a slăbit vederea. Un ochi operat de cataractă îl mai ajuta puțin, dar celălalt pierduse vederea complet. Ar fi avut nevoie de un cristalin care acolo și cu banii de atunci costa în România vreo 25.000 de lei pe care nu-i avea. Scria greu, el care n'a trăit decât pentru scris. Cenușurile literare din Constanța și revista Tomis se fereau de numele lui. Incurtibilii n'au ce căuta în socialism.

Avea atâta disponibilitate creatoare și atâta material inedit, că i-ar fi ajuns pe ani de zile de scris. Sorocul se împlinise însă la 19 Octombrie 1992.

S'a ridicat chemat de tainica lumină care ne va chema pe toți, călăuzindu-ne spre locul destinat fiecăruia. O fi trecut prin Horopani lui unde a buclisit prima oară cuvântul scris, a ocolit Olimpul "un munte ca toți munții" cum spunea el și s'a dus spre marea fâlcare unde îl așteptau Ciometti și Pihu, Iancu, Doru și Nea Costache, Gula Caranica, Cuculi, Zelca și Tache Zega cu care mai are de discutat originea latină a unor cuvinte armânești.

A rămas printre noi cu sufletul încătușat în cuvintele scrise de el, cum îmi spunea în ultima scrisoare: "Numai poezia va mai trăi... Poezia rămâne eternă". A ta cu siguranță, Cola, "peste florile ce-aniă tristul tău mormânt".

Nicolae Caratana. Prezent!

"BUCOVINA CU MÂNĂSTIRI ȘI BRAZI..."

Din istoria Bucovinei

BUCOVINA ÎN VARA FIERBINTE A ANULUI 1940

(IV)

DUPĂ REÎNTREGIREA BUCOVINEI ÎN REGATUL ROMÂNIEI, PÂNĂ LA DECLANȘAREA CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL (1918-1939)

Partea a II-a

— Prof. Nicolae CIACHIR —

La 6 Februarie 1938, procurorul general al zonei Cernăuți, raporta confidențial, că la 6 Februarie 1938, s'au strâns circa 700 de legionari din partidul "Totul pentru țară", care înclonau și în ordine au traversat străzile Miron Costin, Iancu Zota, Romană, Piața Unirii, Regina Maria. Apoi profesorul Constantin Topa, i-a instruit ca să privească la campania electorală (Dos. 23, 1938, f. 54).

Același procuror general al Curții de Apel Cernăuți, raporta confidențial că la 24 Octombrie 1938, au fost deschise cursurile Universității, ale noului an școlar, în prezența rezidentului regal, prof. Alexianu, a rectorului Ion Nistor, a mitropolitului Visarion Puiu și a comandantului militar, generalul Dimitriu. Studenții au transformat festivitatea într-o demonstrație prolegionară cerând eliberarea tuturor colegilor internați în lagăre și a conducătorului lor, Corneliu Codreanu (Dos. 23, 1938, f. 129-130). Același procuror semnală la 28 Noiembrie 1938, răspândirea de manifeste legionare, unde se spune: "Studentimea creștină a Bucovinei înțelege să vorbească Regelui țării, fără ocol, fără răutate, din durerea ei, înghițind veninul la amintirea atâtor nefericite prigoniri inițiate și patronate de el" (ibidem, pag. 167).

În aceeași noapte de 29-30 Noiembrie 1938, au izbucnit în Cernăuți, în diferite cartiere 9 incendii (f. 168) în același timp, un manifest legionar tipărit circula în Bucovina, că se pune la cale uciderea lui Corneliu Codreanu, afirmându-se că Armand Calinescu așteaptă numai consemnul din partea regelui (ibidem, f. 290). Istoria a confirmat că așa a fost.

Intr'un raport strict secret, Parchetul Cernăuți, informa la 24 Decembrie 1938, că a identificat pe noul șef al organizației legionare conspirative din județul Suceava, pe căpitanul invalid (rez.) Mihăescu, domiciliat în Burdujeni, ajutat de avocatul Octavian Cerchez din Suceava și de absolventul de liceu Spodâr Gheorghe (Dos. 23, 1938, f. 182).

Din punct de vedere economic, unele județe erau deficitare în cultura cerealelor. Dacă 67% din suprafața județului Cernăuți, era arabilă, propice cerealelor (porumb, secară, grâu, ovăz, orz), județul Câmpulung, avea numai 12%. În schimb județul Câmpulung avea 192.390 hectare pădure, pășuni și pomi fructiferi.

De altfel în întreaga zonă, pentru mulți, ocupația principală era creșterea vitelor, exploatarea lemnului, prelucrarea produselor lactate. Județul Câmpulung avea roci cristaline (granit, gneisuri), ape minerale acidulate (Vatra Dornei, Poiana Negri, Dorna Căndrenilor), sulfuroase (Iacobenii), minereuri metalice (mangan la Iacobenii și Dorna).

În 1937 în județul Cernăuți, funcționau 8 mori, 17 fabrici de spirt, 3 de zahăr, una de unt și brânzeturi, în județul Rădăuți: 3 mori sistematice, 60 de mori țărănești, 4 fabrici de spirt, 26 de cherestea, în județul Storojineț: 2 mori sistematice, o fabrică de mezeluri, una de zahăr, ca de altfel și în județul Suceava. În județul Câmpulung 49 de mori, 18 fabrici de brânzeturi și unt.

În privința creșterii animalelor, pe locul întâi se situau oile (județ. Rădăuți - 60.000; Suceava - 48.000; Câmpulung - 50.000 etc.), apoi boii (43.000 în județul Rădăuți, 30.000 în județul Suceava, 46.000 în județul Câmpulung), pe locul trei situându-se caii.

Întreaga Bucovină, este un muzeu, o relicvă scumpă poporului român. Lăsând la o parte celebrele mănăstiri medievale, fală a Europei, nu numai a poporului român, dăm de Dumbrava Roșie, strălucita victorie împotriva Polonezilor, de orașul Vinița, leagănul familiei Tăutul, la Storojineț, conacul lui Iancu Flondor, pe care-l putem numi omul numărul unu al Unirii din 1918, de mănăstirea Putna, ctitorie și loc de veci al lui Ștefan cel Mare, ridicată după victoria dela Lipnic împotriva Tătarilor, zidurile cetății de Scaun ale Sucevei, ridicate de Petru Mușat, de stălpul lui Vodă din orașul Vama, biserica din Toporați, înălțată de Miron Ranu Barnovschi, conacul și biserica dela Cernaucă a familiei Hurmuzaki etc. Totodată pe teritoriul Bucovinei, există biserici, monumente, locuri scumpe, legate de istoria poporului ucrainean, german, polonez, evreiesc și chiar o mănăstire armeană Hadchadar, construită în 1512. Nu trebuie să uităm că în orașe Români trăiau alături de celelalte naționalități, existau și sate mixte, mai ales româno-rutene, dar și căsătorii mixte. În ziarul "Timpul" din 6 Martie 1938, scos de către Grigore Gafenco, se dă o statistică. În 17 ani, deci după Primul Război Mondial, în cadrul României Mari, au fost contractate 133.115 căsătorii

mixte, deci unul din parteneri fiind Român. O cifră, care îndeamnă la reflecție, la spiritul larg umanitar, de respect față de minoritățile conlocuitoare.

Din Bucovina, încă până la Primul Război Mondial, au emigrat mai ales în SUA și Canada. Aceste emigrări au continuat și după 1918, mai ales din rândurile Rutenilor, dar și ale Românilor. Pentru Români nu mai era asigurare națională, ci posibilități economice sporite. În arhiva Prefecturii Timiș-Torontal, aflăm amănunte privind noua lege a emigrării, după Primul Război Mondial, a cetățenilor români, pentru Statele Unite și Canada. Posibilitatea de a emigra "...se oferă numai cetățenilor români cu acte în regulă și care probează o necesitate reală care se apreciază de minister" (Arh. St. Timișoara, fond Prefectura Timiș-Torontal, dos. 7(1922), f. 16). Pentru Românii de origine, erau o serie de restricții în plus (persoane chemate de rude bogate, rude, femeile dacă au soții stabiliți acolo, copiii dacă au vreunul din părinți) (ibidem, f. 99). În acest context, în 1925, cu sprijinul prefectului de Suceava, Cojocaru și prin biroul de voiaj condus de un oarecare Eidinger, cu 35.000 lei, unui Român, (Pușcașu, Plăcintă, Cristurea, Drancea, Berariu etc.) sunt declarați Ruteni, spre a obține mai ușor pașaport. (Min. Justiției, Secția judiciară, dos. 78, 1925). În 1929, se descoperă o bandă de falsificatori de pașapoarte, care lucra încă din 1925, la Cernăuți, pe strada Kochanowski 3. Rețeaua era condusă de maiorul în rezervă Alexandru Sturdza, care era și directorul Fundației Universitare Vasile Bolnavu, din București. Escrocaseră peste 100 de țărani, care urmau să plece în Brazilia (dos. 106, 1929, f. 4).

Dintre periodicele mai puțin cunoscute din Bucovina, merită să semnalăm "Tribuna", organ independent care apare la Cernăuți, din 1929 și "Timpul", tot la Cernăuți și tot din 1929 "Timpul" era condus de către Constantin Cehan-Racoviță și are în numărul său din 13 Martie 1932, un articol interesant despre Octavian Goga. Se propulsa în politică, poetul, afirmându-se că posedă din cumintenia lui Saguna, curajul lui Avram Iancu și avântul politic al lui Kogălniceanu ("Timpul", 13 Martie 1929).

Pe plan european, după venirea lui Adolf Hitler la putere (1933), evenimentele

se precipită, războiul civil din Spania, intervenția italiană în Etiopia, anexarea Austriei de către Germania (1938).

Pe plan național, Regele Carol al II-lea, dizolvă partidele politice și parlamentul instaurând dictatura personală (10 Februarie 1938). Concomitent și drepturile minorităților naționale sunt știrbite. De altfel, Rutenii nici înainte

de 1938, nu erau mulțumiți din punctul lor de vedere de drepturile primite și vor desfășura în Bucovina, dar mai ales în județele Cernăuți și Storojineț, unde erau în număr mare, diferite organizații naționaliste, îndreptate împotriva Românilor și Polonezilor (Min. Justiției, dos. 23-1938, vol. II, f. 804-805).

Prin constituția din 1938

are loc o nouă arondare administrativă, ținutul Sucevei, care cuprindea Bucovina plus județele Dorohoi și Hotin. În frunte era un rezident regal cu sediul la Cernăuți. Primul rezident regal a fost profesorul universitar Gheorghe Alexianu, care a fost împușcat împreună cu mareșalul Ion Antonescu, pentru că a avut ghinionul să fi fost guvernatorul Transnistriei.

AL BUCOVINEI PANTHEON

Omagiu Bucoveninilor

O dată'n an, poftiți de Ei,
Urcăm spre Templul lor de zei,
Unde pe frunți toți poartă nimb,
Simbol de genii în Olimp.

Eroii noștri - Bravi Eroii -
Istoria ați scris-o Voi
Cu suflute de patrioți
La temelii Tării ... toți!

Urmând lui Ștefan al Moldovei
Cu sânge scris-au slove
Să nu se uite veac de veac
Că-n fiecare zace-un Dac,
Să nu se uite an de an
Tărâna sfântă de Roman!
Vitejii ce frământat-au glia
Să făurească România,
Sfințind cu apă de Hebru
Al Bucovinei Pantheon!!

De-atâtea dar... și-atâtea vis
Azi porțile li s'au deschis,
Coloane-n marmură săpate:
Porticuri spre Eternitate,
Arhanghelul înmănând cheia
Pescarul Simon din Niceea.

Înveșmântați de sărbătoare
I-au admirat toți în pridvoare
Așteptând dragii lor de-acasă
Cu prea blagoslovita masă...

Cuprinși de taine și flori
Le ducem amfore și flori,
Toamna le-asterne diademe
Ceva din albe crizanteme,
Le-aprindem stele și făclii
Să ardă'n bolți de veșnicii...

Prin ramuri vântu-adie lin;
E freamăt... sau doar un suspin???

Anca VORONEȚ

Arta religioasă contemporană:

EXPOZIȚIA DE VITRALII A SILVIEI NAGACEVSCHI

—Pavel CHIHAIA—

Silvia Nagacevschi, născută în 1958, a studiat la Academia de arte frumoase din München, câștigând diploma în 1987. S'a consacrat artei religioase, împodobind mai multe biserici din Oberstaufen, Augsburg, Ottmaring, Legau, Seemannhausen și Freising, lucrând, de asemenea, ilustrații de carte pentru editura "Grafenstein" din München. Ultima sa expoziție de vitralii, din München, dela centrul Gustav van Treeck, din toamna aceasta, a găsit un răsunet elogios în mediile de informare din Germania, motiv pentru care i-am solicitat următorul interviu:

Pavel Chihaia
Stimată Silvia Nagacevschi, vă mărturisesc bucuria de a vă fi vizitat expoziția, care mi-a impus atât prin tematica lucrărilor, cât și printr-o tratare plastică foarte personală. Expoziția dumneavoastră îmi pare un popas luminos într-o lume străbătută de incertitudini. Pentru a începe acest interviu, m'ar interesa să știu în ce măsură, atunci când vi se încredințează desăvârșirea cu imagini a unei biserici, aveți libertatea să alegeți programul religios? Sau acest program vă este indicat de cel care a avut inițiativa zugrăvii sau a împodobirii ferestrelor cu vitralii?

Silvia Nagacevschi
Experiența mi-a arătat că, în zilele noastre, cei care s'au consacrat artei religioase au mai multă libertate ca în trecut. Aș afirma chiar că se bucură de o autoritate personală, când este vorba de a alege un program sau altul. Când am primit noi comenzi, am avut posibilitatea să propun un program iconografic, să îl prezint în proiect și să îl realizez după propria-mi concepție. Obişnuiesc, de pildă, să introduc adesea chipuri și scene din Vechiul Testament care prefigurează alte adevăruri din Noul Testament, accentuând astfel legătura dintre cele două părți ale Sfintei Scripturi.

P.C.
Înțeleg, deci, că introduceți note personale în programul iconografic, în compoziția scenelor, în raportul dintre persoanele înfățișate...

S.N.
Înconografia s'a îmbogățit nespuse de-a lungul secolelor și îmi este o reală sursă de inspirație. Am studiat neîntrerupt - face parte din preocupările mele - programele iconografice, foarte complexe, ale diferitelor epoci. Totodată, îmi dau seama de eroarea celor care deplasează pe un plan nesemnificativ scenele Sfintei Scripturi, ceea ce duce,

deseori, a dus deja, la o îndepărtare de miezul înțelesurilor lor. Dar sunt foarte încântată atunci când învățătura teologică și înfăptuirea plastică favorizează împreună o nouă expresie. Mă gândesc, de pildă, la scene care îmi sunt apropiate, ca Arborele lui Ieseu, Plângerea, sau Cina cea de Taină. Contribuția personală are totuși o limită, cum am spus, imaginile tradiționale, pline de sens, nu trebuie deformate prin inovații exagerate. În ceea ce mă privește, trec în revistă imaginile atât de bogate din istoria artei, încercând, apoi, să înfăptuiesc, prin propriu-mi limbaj, noi forme de exprimare. Încerc să găsesc și să reprezint imagini care se află în propriu-mi suflet și prind contur pe măsură ce privesc în mine însămi.

P.C.
Remarc în aspectul chipurilor de sfinți înfățișați de dumneavoastră în biserici, o emaciare, o spiritualizare a trăsăturilor. Dați atenție deosebită ochilor "porțile sufletului", cum se considera pictura bizantină. Un grafism insistent, o oarecare rigiditate a contururilor care acoperă forme puțin modelate - favorabile deci tehnicii vitraliilor.

S.N.
Acest chip omenesc sobru, de pustnic, cu membre subțiri, alungite "I-am văzut" încă din copilărie și, de atunci, m'a însoțit mereu. De unde a apărut această imagine interioară și cum a căpătat această formă este și pentru mine o taină. Imaginea unui om trăind în lumea spiritului, ceea ce se poate citi din întreaga lui ținută și pe chipul său. Deoarece, când apare zugrăvit de mine nu-și poate mărturisii prin viu grai credința, încerc să o exprim prin expresia ochilor, prin limbajul mâinilor, prin poziția trupului. Evit, desigur, realizări naturaliste. Mie îmi este mai apropiată sculptura arhaică decât

aceea clasică, iar limbajul artistic bizantin mai familiar decât cel al Renașterii de mijloc. În modernism caut mijloace noi de expresie dar, în nici un caz, nu mă apropiu de interpretări pasionale, de o pictură violentă și excesivă.

ați învățat-o mai târziu, care considerați că sunt asemănările și care deosebirile dintre pictură și vitralii? În timpul studiilor dumneavoastră a fost o trecere fără dificultăți?

S.N.
Proiectele pentru realizarea unor imagini

CEI TREI CRAI DELA RĂSĂRIT

Desen în peniță

P.C.
Îmi permit să vă întreb dacă dramatismul scenelor religioase corespunde și unei înclinări personale pentru aspectele dramatice din realitate. Dacă ați zugrăvi subiecte laice, v'ați apropiat de reprezentări asemănătoare?

S.N.
Îmi este greu să vă răspund. Înăfptuirea picturii, expresia mărturisită a unei lumi interioare, nu se realizează numai printr-un efort perfect conștient, ci dintr-o cunoaștere a compoziției, culorilor și altor posibilități de realizare artistică. Hotărârea mea de a studia la catedra de artă creștină a fost luată dintr-o fervoare - în vremea aceea intuitivă - pentru gravitatea și profunzimea textelor biblice și dintr'un îndemn pentru taina bisericilor luminate de harul dumnezeiesc. De altfel, și în pictarea peisajelor, nu am căutat aspectul idilic și farmecul naturii, ci o expresie mai curând religioasă în asprimea și singurătatea ei. Am zugrăvit vârful de munte inaccesibil, cu contraste dramatice de lumină și nori. Cu aceeași stare de suflet, suferințele lui Iisus, în succesiunea popasurilor lui pe drumul crucii. Cu mare dăruire interioară. Pictiez de asemenea scene, în care omul, desprins de legăturile statonice cu semenii săi, se găsește singur, expus unor puteri fatidice sau unei revelații divine. Interesul meu artistic se concentrează pe aceste realități care, după părerea mea, definesc viața.

P.C.
În legătură cu arta vitraliului pe care probabil

pentru un spațiu definit s'au conturat - în ceea ce mă privește - fără să țin seama dacă a fost vorba de pictură murală sau vitralii. Tratez suprafața ferestrelor ca și cum ar fi un perete transparent. În ambele situații consider important să nu modific trăsăturile arhitecturale ale construcției, de pildă să sparg perețele printr-o perspectivă iluzionistă. De fapt, încă din Academie am învățat ambele tehnici, a picturii și a vitraliilor. Poate am făcut un efort mai mare să realizez în pictura murală, o compoziție severă printr'un limbaj formal sobru. Desigur, tentația de a asocia lumina și umbra, de a modela, de a realiza treceri subtile prin suprapuneri de culori, estompând astfel claritatea formelor și făcând difuze contururi definite, este puternică în pictură și inexistentă la vitralii, unde se folosește o tehnică asemănătoare colajelor. Contururile care închid imaginile din vitralii cer un desen sever și fără ambiguități, iar forma și culoarea suprafețelor este definitivă (eu nu adaug culori de ulei pe sticlă și folosesc culoarea neagră doar pentru contururi). În pictura murală suprapun mai multe straturi de culori transparente, cu degradeuri fine, care dau ansamblului caracterul unui relief plat, fără să simuleze plasticitatea.

P.C.
În ceea ce privește cromatismul, există desigur o diferență între pictură și vitralii, inspirată de material. În lucrările dumneavoastră disting culori stinse, dominând castaniu

și albastrul ultramarin, acesta din urmă apărând intens în vitraliile dumneavoastră, unde, în general, găsim culori reci, cu dominarea albastrului pur, ca de pildă în batisteriul Bisericii Sfântului Mihail din Ottmaring. Oare albastrul este conceput ca o culoare celestă, din lumea divinității?

S.N.
Pentru mine scara cromatică depinde, în mare măsură, de încăperea pe care urmează să o zugrăvesc și de atmosfera cromatică deja existentă. Desigur, am o paletă proprie de culori. Dacă ar fi să traduc această paletă în lumea reală, aș propune un peisaj îndepărtat, văzut dela distanță, despărțit de atmosferă, încât culorile să pară acoperite de un fel de voal răcoros, estompând acele detalii pe care le traversăm neconștient. Am căutat mereu să găsesc expresia cea mai potrivită pentru aceste culori care distanțează într'un fel pictura mea de spectator. Culoarea albastră joacă rolul principal pentru efectul pe care îl urmăresc. Ea are puterea tainică de a îndepărta de noi scenele, exprimând - pe verticală - cea mai mare distanță de pământ și cea mai mare apropiere de cer. Acest albastru, împreună cu alte culori calde și puternice, are un efect liniștitor, de pace desăvârșită. La vitralii îmi este mai la îndemână să aleg culori limpezi și contraste cromatice mai puternice, deoarece, în primul rând, contururi negre despart suprafețele de diferite culori; în al doilea rând, farmecul luminii care trece prin culorile deschise și proiectează în spațiu reflexe colorate, mă atrage foarte mult.

P.C.
Aș dori să discutăm și despre problema tipologiei fizionomiilor. Remarc o diferență de limbaj plastic între chipurile din scenele pictate și cele din vitralii. Această deosebire este impusă de tehnică?

S.N.
În primii ani ai studiilor mele artistice m'am orientat către pictura figurativă, după natură. Aceste studii au fost punctul de pornire pentru o evoluție în care am părăsit treptat naturalismul îndreptându-mă înspre stilizare, căutând esențialul, abstractizând, astfel încât m'am apropiat treptat de imaginile mele interioare, fie ale unor chipuri omenești, fie ale unor compoziții scenice sau ale unor peisaje. De

asemenea și de certitudinea unei încăperi sacre, fără forme definite, și este dorința mea cea mai puternică de a realiza în viitor într'un proiect real, această imagine, greu de descris în cuvinte. Există totuși un cuvânt relevant al lui Paul Claudel. El numește încăperea bisericii "umbrar", cel la adăpostul căruia creștinul se poate retrage din fierbințeala lumii. Acest cuvânt îmi spune mie că locul luminat al creștinilor apare dincolo de voința de a aduna, de o răvnă exagerată pentru cele lumești, de o excesivă împătimitare lumească: locul rugăciunii, al iubirii lui Dumnezeu și a prezenței Lui. Și în pictură sau în vitralii este important să fie prezentă această apropiere de Dumnezeu printr-o distanțare de cele lumești, prin virtutea renunțării. Pentru mine este important să înțeleg din ce în ce mai bine: ceea ce este prea gălăgios, prea strident, prea violent, prea intenționat, prea plin de efect, prea exagerat, prea calculat... De multe ori trebuie spus "nu" și "nu așa", pentru că în sfârșit să se cristalizeze adevărata imagine, plină de expresie, care nu dezvăluie un vârtej al gândurilor, ci îndeamnă pe spectator să contemple în liniște și să mediteze asupra ei.

P.C.
Ați pus ca motto catalogului dumneavoastră cuvintele Sfântului Vasile cel Mare: "Ceea ce vorbește aduc auzului, pictura aduce - fără sunet - ochilor". Este desigur această liniște, acest calm la care vă referiți, un îndemn la contemplația pe care o inspiră realizările dumneavoastră. Îmi voi permite să adaug la acest motto, alte cuvinte ale Sfântului Vasile cel Mare din "Hexameron". El îndeamnă la o contemplare a universului care să pornească "nu dela principiul înțelepciunii de pe pământ, ci dela învățătura lui Dumnezeu".

S.N.
Aceste două citate din Sfântul Vasile cel Mare sunt convingătoare pentru mine. Ar fi dorința mea cea mai mare să pot adăuga ceva la interpretările plastice în legătură cu creația și ordinea divină a lumii, dincolo de cunoștințele dăruite de știință despre viața noastră și despre lume.

P.C.
Vă mulțumesc pentru acest interviu și vă rog să primiți urările mele pentru noi și frumoase înfăptuiri.

OASPEȚII LUI ABRAHAM

Desen în peniță

PLÂNGEREA

Frescă, 1989

ROMÂNI CARE FAC CINSTE EXILULUI

INGINERUL NICOLAE HORODNICEANU

În vremurile prezente, când neamul românesc zace încă sub consecințele morale și spirituale ale întinericului în care a fost cufundat, timp de o jumătate de veac, prin dictaturi și ungii comuniste, când potențialul de capacitate și însușiri înmăscute ale fiilor săi se ofilește încă și astăzi în mlaștina neputinței de a se manifesta, este deosebit de importantă revelația, ici și colo în lume, a valorii excepționale a câte unui Român indisolubil legat de obârșia sa.

Nicolae Horodniceanu, autentic fiu al Moldovei, a urmat cu seriozitate cursurile Școlii Politehnice din București, adevărată pepinieră de ingineri de frunte. Dedicția lui față de meseria pentru care fusese format îl absorbea într'atât de puternic încât nu se putea decide să-și împartă preocupările cu cele ale generației lui, care se ridica în iureșul anilor '30.

Totuși, după câțiva ani de ezitare, acest tânăr, structural destinat unei dăruiri totale, a optat hotărât pentru idealul și lupta tineretului român de atunci, în sânul căruia a devenit imediat un element de prim plan, colaborator direct al liderului.

Vicisitudinile tragediei acelei generații l-au dus apoi prin două exiluri, prin internarea în lagărele Berkenbrück și în fine, la

rămânerea în exil definitiv.

În 1948, Nicolae Horodniceanu ajunge ca imigrant în Argentina, în orașul San Juan, distrus de cutremur. Cu capacitatea formației lui ingineresti și cu spiritul de dăruire al elitei generației sale românești, el se înhamă cu toată energia la reconstrucția întregului oraș și devine principalul realizator al acelei reconstrucții pe baza principiilor moderne de rezistență antiseismică. Oferea astfel, pe un plan diferit, un exemplu comparabil cu acela al Arhiepiscopului Valerian în istoria exilului românesc.

Ca profesor la universitatea din San Juan, a format generații de ingineri, dintre care s'au ales membrii corpului profesoral de astăzi. Ca om, a stăruit respectul și admirația concetățenilor dintr'a doua jumătate a vieții lui.

Pe plan românesc, a rămas intransigent opus deviațiilor ivite în sânul curentului căruia și-a dăruit anii tinereții. S'a afirmat astfel, până la capăt, ca o personalitate a cărei puritate morală nu a putut fi contestată nici de adversari.

La venerabila vârstă de 85 de ani, "Universidad Nacional de San Juan", într-o ședință solemnă prezidată de rectorul acelei universități, în prezența corpului profesoral și a numeroase personalități

ȘEDINȚA SOLEMNĂ DELA UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DIN SAN JUAN

academice și profesionale, i-a decernat supremul titlu de PROFESOR EXTRAORDINARIO HONORARIO.

Actul academic s'a desfășurat într-o ambianță emoționantă, în amfiteatrul arhiplin al Facultății de

Inginerie. În fotografia alăturată se distinge masa prezidială, în centru, sărbătoritul, înconjurat de rector, decani, profesori și directorul Institutului de Seismologie. În stânga, inginerul român Demetrio Dobjanschi, imigrant

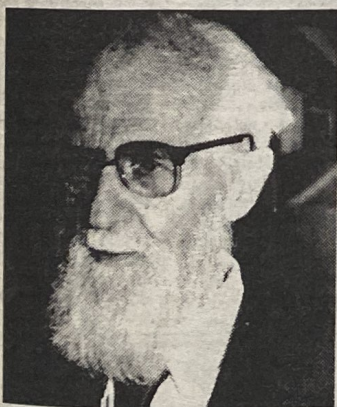
împreună cu Horodniceanu și colaborator în toată acțiunea de reconstrucție. În dreapta, corul universității.

Nicolae Horodniceanu a ilustrat în mod strălucit, prin viața lui exemplară, capacitățile intelectuale,

morale și de caracter ale Românului. El este și rămâne o mândrie a neamului românesc, simbol și îndemn pentru tineretul român de astăzi.

Duiliu SFÎNȚESCU

CINSTIREA ÎN ȚARĂ A UNUI ROMÂN DIN EXIL

la 7 Noembrie, 1992 Institutul de Construcții din București a conferit Inginerului Dr. Duiliu Sfîntescu, din Franța, "Gradul Academic și Calitatea" de DOCTOR HONORIS CAUSA.

Cine l-a cunoscut mai de aproape pe inginerul Sfîntescu l-a remarcat două trăsături caracteristice: întâi, o constituție fragilă, ca de schimnic, însoțită de o bunătate, de o curtoazie și de o modestie mai mult decât ieșite din comun; în al doilea rând, acest om firav și de o tenacitate și de o promptitudine uluitoare. Neobosit, nedormit, indiferent la vremea de afară, Duiliu Sfîntescu e mereu pe drumuri, în serviciul țării, de care nu s'a lepădat

niciodată. Sunt Români în exil care și atunci când, aparent, trăiau și lucrau pentru ei personal, în realitate gândul și dorul lor erau numai la țara lor și-a noastră. Inginerul Sfîntescu este, fără îndoială, unul dintre acești iluminați ai neamului.

În 1973, Universitatea germană din Aachen i-a acordat titlul de Doctor Honoris Causa, pentru merite excepționale în profesia dânsului. Câți dintre noi am știut acest lucru? În discursul său de acceptare găsim următoarea frază, remarcată și de Rectorul Institutului de Construcții dela București: "Rumanien, meinem Heimatland, das ich niemals verleugnet habe"

(România, țara mea natală, de care nu m'am lepădat niciodată).

La invitația pe care Rectorul și Senatul Institutului de Construcții din București i-au făcut-o anul acesta, de a accepta un Doctor Honoris Causa, Duiliu Sfîntescu a răspuns în felul următor: "...la propunerea pe care mi-ați făcut-o, sincer nu știu cum aș fi răspuns dacă venea din partea unui exponent al unei lumi în care nu mă regăsesc și unde nu regăsesc lumea tinereții mele. Dela Dumneavoastră venind, această propunere îmi aduce parcă o adiere a acelei lumi pe care am purtat-o neclintit în străfundul inimii mele, în toată lunga-mi înstrăinare. Vine ca o mână întinsă peste o jumătate de veac... Închei... mulțumindu-vă pentru gândul de a-mi deschide un prilej de reafirmare a sentimentului românesc care nu m'a părăsit niciodată".

Meritele științifice și profesionale ale Ing. Dr. Duiliu Sfîntescu sunt așa de multe și de variate încât mă obligă să-mi declar totală incompetență în a le analiza sau, chiar a le enumera numai. Voi menționa, totuși, câteva din activitățile sale pentru ca cine va citi aceste rânduri să vadă extensiunea lor pe glob. Cu concursul decanului englez dela

Facultatea de Construcții din Hong-Kong a construit un imobil-laborator la Cape d'Agullar, pe traseul cicloanelor sud-estice. Acest imobil este și astăzi singurul din lume care are numai această unică utilizare. În Franța, cu fondurile necesare dela Comunitatea Europeană, a construit o instalație care reproduce fidel efectele oricărui tip de incendiu real, într-o construcție reală, asupra componentelor de construcție. În Statele Unite a prezidat, mulți ani, Consiliul Internațional pentru Clădirile Înalte, încadrat ca atare la UNESCO. A participat, ca singurul European, la elaborarea - în sânul lui National Research Council american - a documentului inițial propus și aprobat de Națiunile Unite în legătură cu Limitarea Catastrofelor Naturale. Mă opresc aici. Si pentru că ziarul nostru nu e un ziar de specialitate, ci de apărare a drepturilor Patriei, voi încheia această scurtă și neadekvată prezentare a necunoscutului Ing. Dr. Duiliu Sfîntescu, cu alte câteva mărturisiri de credință românească ale dânsului.

În discursul de prezentare Rectorul Institutului de Construcții s'a referit și la "implicația politică" a

sărbătoritului. Reluând tema, noul Doctor Honoris Causa a declarat fără sfială, știind că e vorba de ceva demn de orice onoare: "Ați menționat în treacăt, Domnule Rector, implicația mea politică, pe care nu am nici un motiv să o reneg, dar ați sesizat și dezacordul meu cu devierile intervenite ulterior. Ați văzut just."

Pentru cei care poate nu cunosc natura implicației politice menționate, precizăm, cu mândrie, că Dl. Sfîntescu a fost unul dintre colaboratorii foarte apropiați ai lui Corneliu Zelea Codreanu. Așadar, din punctul de vedere al activității și al rezultatelor științifice obținute, cât și din acela al consecvenței și purității românismului său, Dl. Sfîntescu a avut tot dreptul să-și termine

cuvântarea de acceptare a noii demnități, decernată în capitala țării noastre dragi, cu următoarele cuvinte: "Închei...mulțumind lui Dumnezeu că mi-a dat, la această vârstă înaintată și la 19 ani dela pensionare, să nu fac poate, inutil umbră pământului."

Puteți fi sigur de acest lucru, D-le inginer, mult mai mult decât putem să fim noi, cei care am trăit împreună cu D-voastră suferința chinuitoare a aceluiași exil. Prieteni sinceri, suntem orgolioși când Patria vă recunoaște capacitatea și sentimentele. Universitățile din Iași și Timișoara și-au exprimat imediat adevărată bucurie la festivitatea din București.

Prof. Nicolae ILIESCU

Abonamentul Dumneavoastră

sustine un ziar

care luptă pentru o

cauză dreaptă...

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

ZILELE INSTITUTULUI ROMÂN DELA FREIBURG

—Matei CAZACU—

Ca în fiecare an din 1949 fără întrerupere, Institutul și Biblioteca română din Freiburg-im-Breisgau, frumosul oraș universitar dela marginea Pădurii Negre, au organizat cele trei zile de întâlniri, comunicări și festivități care marchează începutul lunii Octombrie.

Programul acestor trei zile - 2,3 și 4 Octombrie - a urmat credincios cursul tradițional stabilit de titlul Institutului, Virgil Mihăilescu, continuat de actualul Comitet de conducere: Matei Cazacu, președintele Asociației, și lăncu Ioan Bidian, directorul Bibliotecii și al Institutului din 1986, și anume Adunarea generală anuală, Sesiunea de comunicări și, în încheiere, Duminică dimineață, participarea la un serviciu religios în Biserica Maica Domnului. Ocrotitoarea (Maria Schutz, am zice Pocrovul sau Acoperământul Maicii Domnului) din Freiburg, slujbă celebrată de un sobor de preoți prezidat de Preotul Protopop Dumitru Popa.

Adunarea generală ordinară a fost ocazia prezentării și dezbaterii situației Institutului în anul scurs din Octombrie 1991, pe plan material, științific și moral. Pe plan material, mai întâi, Institutul a suferit, după cum se știe, de câțiva ani deja, o reducere serioasă a creditelor oferite de guvernele landului Baden-Württemberg și de cel federal dela Bonn. Statutul înșuși al Institutului, considerat până atunci a fi o organizație a refugiaților români, s'a văzut repus în discuție. Această mutație este în curs și va duce desigur la modificarea statutului Institutului menit să devină o instituție culturală în noua Germania reunificată. Până la definitivarea noii situații juridice, Institutul român trăiește din cotizațiile membrilor și din donații particulare și publice, din benevolatul asigurat de doamnele Irina Nasta și Rodica Moschinski. Aportul autorităților germane este circumscris la acțiuni precise ca publicarea Buletinului anual, revistă de bună ținută științifică aflată în al XXI-lea an de apariție.

Adunarea generală a cinstit memoria membrilor decedați în ultimul an, în special a lui Vintilă Horia, premiul Goncourt pe 1960 a cărui operă a constituit și subiectul principal al sesiunii de comunicări. Pe de altă parte, au fost primiți 7 noi membri în Asociație, printre care

amintim pe scriitorii Leonid Mămăligă Arcade dela Paris și Radu Enescu dela Madrid, precum și pe istoricul literar Roberto Scagno dela Torino.

Dacă Adunarea generală era rezervată doar membrilor Asociației, sesiunea de comunicări, care a ocupat toată ziua de Sămbătă 3 Octombrie, a fost deschisă unui public numeros și pasionat venit din întreaga Europă, din România până în Spania, și Statele Unite ale Americii.

Două teme principale au constituit subiectul acestei sesiuni: viața și opera lui Vintilă Horia, pe de o parte, și comemorarea lui Pavel Chihaia la împlinirea vârstei de 70 de ani, pe de alta.

Personalitatea și opera lui Vintilă Horia sunt covârșitoare pentru spiritualitatea românească din secolul XX plasat sub semnul unei grave rupturi ontologice: exilul, consecință a o jumătate de secol de război civil între diferitele grupări ale societății românești. Antonia Constantinescu dela Paris a plasat opera lui Vintilă Horia în dimensiunile primului exil românesc și a studiat propensiunea sa pentru remitierea, deci reînscălcarea lumii cu semne, vizibilă și la Mircea Eliade și Horia Stamatu. Primul exil este cel al glasurilor care strigă în pustiu, al resemnării și singurătății. Aceasta în total contrast cu evoluția intelectuală a Occidentului care, în aceiași ani - '40-'60 - demistifica universul, îl golea de miraculos și îl sărăcea spiritual ducându-l la criza materialismului contestat din 1968 încoace de tineretul de pe toate continentele.

În mod paradoxal deci, Vintilă Horia s'a dovedit vizionar și mai modern decât contemporanii săi raționaliști care au recunoscut totuși imensul său talent acordându-i în 1960 premiul Goncourt pentru romanul său "Dumnezeu s'a născut în exil." Această distincție - cea mai înaltă recunoaștere literară din Franța - a declanșat cum se știe un imens scandal: reprezentanții oficiali ai României comuniste la Paris au încercat să-l "recupereze" pe Vintilă Horia și să-l prezinte ca pe un scriitor din R.P.R. La refuzul hotărât al acestuia, o campanie de presă ignobilă a încercat să-l marginalizeze pe scriitor acuzat de fascism și de alte păcate mortale în ochii Occidentului. Deși false, aceste acuzații au marcat pe Vintilă Horia dar nu l-au

impiedicat să-și continue opera de scriitor și filosof în Spania unde este profesor la Universitatea din Madrid și editor al revistei "Futuro presente" (Viitorul prezent), cunoscută revistă de viitorologie. Au urmat "Cavalerul resemnării" (în 1961), roman scris înainte de "Dumnezeu s'a născut în exil", apoi "A VII-a scrisoare" (a lui Platon), "Jurnalul unui țaran dela Dunăre", "O femeie pentru apocalips" și altele despre care au vorbit, pe lângă Antonia Constantinescu, profesorul Cicerone Poghirca dela Universitatea din Bochum (în comunicarea "Conceptele teoretice ale operei lui V.Horia"), Radu Enescu (Madrid) și Roberto Scagno (Torino).

Foarte emoționante au fost evocările omului și prietenului Vintilă Horia făcute de Aurelio Răuță și Radu Enescu, la care s'a adăugat și mărturia unui fost coleg dela Liceul Sf. Sava din anii 1926-1933: o mare bunătațe și disponibilitate pentru prieten, un entuziasm incorijibil, un anticomunism profund și o reală religiozitate, o credință adânc ancorată în suflet.

Trecerea dela comemorarea lui Vintilă Horia la cea a lui Pavel Chihaia a fost făcută de comunicarea lui Matei Cazacu, "Sfinți și sfințenie în trecutul românesc", o temă de actualitate pe care recentele canonizări din Biserica ortodoxă română sunt departe de a o fi epuizat. Se pune astfel cu stringență problema canonizării de sfinți români, de martiri, victime ale regimului comunist (ca Mircea Vulcănescu și Vladimir Ghica), ai represiunii din Decembrie 1989 (martirii revoluției anticomuniste) și alții, cum ar fi de pildă Nicu Steinhardt, părintele Nicolae dela Rohia. Numai așa Biserica ortodoxă română va dovedi că este implicată în actualitatea dramei românești din ultima jumătate de secol.

Dela Ovidiu, exilatul dobrogean din vremea împăraților romani (eroul lui Vintilă Horia din "Dumnezeu s'a născut în exil") la personajele dobrogene ale lui Pavel Chihaia, autorul romanului "Blocada" și al piesei "La farmecul nopții", dela "Radu Negru", "Cavalerul resemnării", la "Negru Vodă", studiat de Pavel Chihaia, tranziția era foarte naturală. Adolf Armbruster și Dr. Vasile Iliescu dela München au vorbit despre cel sărbătorit, care a mulțumit precizându-și situația de scriitor

neprofesionist, de intelectual liber. Biografia și parcursul spiritual al lui Pavel Chihaia sunt marcate de dramatism și de multiple rupturi: orfan de timpuriu, scriitor și dramaturg de succes în anii 1945-1947, Pavel Chihaia traversează între 1948 și 1960 un deșert punctat de experiențe de neuitat: muncitor necalificat, figurant de teatru și cinema, caloriferist, zidar. Aceste experiențe îi vor servi în a treia sa "carieră" de istoric al artei medievale, românești și europene, cercetător la Institutul de istoria artei din București. Din acei ani datează interesul său pentru arhitectură și pictura munteană dela Argeș, pentru Negru Vodă și Neagoe Basarab,

pentru civilizația orășenească medievală. În cărțile sale, Pavel Chihaia interoghează cronicile și lucrările parenetice (Invățăturile lui Neagoe Basarab), frescele și monumentele, urbanismul și filosofia puterii domnești, pentru a reconstitui icoana unui ev mediu românesc care a sintetizat aporturile orientale și occidentale și le-a topit într-o creație originală.

Membru activ al Institutului dela Freiburg, Pavel Chihaia a continuat în exil atât studiile de istoria artei (dovadă teza de doctorat dela Sorbona despre "Artă și imortalitate în sculptura funerară occidentală", cât și, mai ales, literatura și gazetăria. Este oarecum c

patra "carieră", o nouă etapă a vieții sale, începută cu exilul în Occident în 1978 și stabilirea la München. Este și o întoarcere la pasiunea din tinerețe, literatura, cu reeditarea "Blocadei" la București și publicarea unui volum de interviuri cu intelectuali din țară în 1990, "Fața cernită a libertății".

Dezbaterile pe marginea acestor comemorări au continuat și după ridicarea ședintei Institutului dela Freiburg. Un ultim moment de comuniune l-a însemnat participarea la slujba religioasă de Duminică, 4 Octombrie în Biserica Sfânta Maria, după care ne-am întors cu toții acasă cu urarea: "Să ne vedem la anul viitor, la Freiburg!"

FLORICA CUNIA

și obișnuia să-și viziteze prietenii, fără să uite pe vreunul. Florica lăsa pe vârf de munte, "Mont-Royal", în mijlocul Montréalului, trup din trupul ei, pe "Maia" Varduli, mama ei, pentru care avea un adevărat cult. Respectul pentru bătrâni o copleșea. Se simțea bine în mijlocul lor și după tradiția ei macedoneană, femeie fiind, bătrânii mai de aproape le săruta mâna.

O boală nemiloasă contra căreia Florica a luptat cu demnitate aproape un an de zile, i-a pus sfârșit sufletului la vârsta de 61 de ani. Ani frumoși când vara vieții se aplecă spre toamnă și posibilitățile de a pune vise în practică, încep să încolțească în inimile celor ce se apropie de anii de aur. Voia lui Dumnezeu fu alta, și a chemat-o mai repede în loc de pace, la viața eternă. Pentru noi care nu putem pătrunde misterul Ceresului, plecarea Floricăi Cunia a lăsat un mare gol.

Noi prietenii ei, ne alăturăm cu toată dragostea la suferința îndurerată ei familiei, le spunem curaj, iarție Florica să-ți fie țărâna ușoară și când vine vremea și ne-om duce, așteaptă-ne la o răscruce.

Vetuța POP

CEI CE NU SE UITĂ

Enoriașii parohiei Sf. Treime din Miramar, Florida, au făcut Duminică 29 Decembrie 1992 parastas în memoria "Eroilor României Mari". S'a cântat Veșnică lor pomenire generației de tineri și celor bătrâni dela 1922; celor uciși cu gloanțe, streang, arși sau îngropați de vii pentru credința lor în învierea României; celor fără nume și fără cruce la capătăi, căzuți pe front, ori deportați în Siberia sau care au murit în munți luptând împotriva invaziei bolșevice. N'au fost dați uitării nici tinerii și bătrânii care și-au sfârșit zilele în lagărele și închisorile comuniste, nici studenții creștini uciși în Decembrie 1989 și nici cei din exil, care au purtat în mână și în inimă torța de lumină a năzuințelor românești.

Correspondent

ACCEPTAM URGENTE

ALL DENTAL PLANS ACCEPTED

DR. MIHNEA E. STRUGURESCU
DENTAL SURGEON
745 DANFORTH AVE. #309
(LA EST DE PAPE AVE.)
PARCARE AMPLĂ
469-1968

STATA DE METROU PAPE

DANFORTH

PAPE

LUNI - VINERI (10 a.m. - 8 p.m.)
SĂMBĂTA (9 a.m. - 2 p.m.)

Exilurile neamului românesc

—Anton MOISIN—

Intreaga istorie a poporului român - la fel de ciudată și de fascinantă ca a poporului evreu - a stat sub semnul exilului. A fost exilul cel mai complex și mai labirintic din câte se cunosc. Vom enumera doar principalele lui momente.

1. Exilul codrului.

A durat o mie de ani, dela retragerea stăpânirii romane din Dacia (271 d.Hr.) până la formarea statelor feudale românești (secolele XIII-XIV). 12 popoare migratoare au stăpânit pe rând în țara noastră în acest răstimp iar Românii, ca să se salveze, s'au făcut "Frații codrului". Erau totuși într'un exil, în propria lor țară. Am studiat și eu mult timp codrul și am ajuns la concluzia că principala lui caracteristică este forța distrugătoare: nu păstrează urmele, absoarbe totul. De aceea noi avem un mileniu de eclipsă istorică, pentru că am stat mai mult refugiați în locuri care distrug uluitor de repede urmele prezenței omenești. Lupta arborilor pentru a crește, torenții și avalanșele din păduri și munți au îngropat o întreagă istorie. Pe scurt, încă dela nașterea noastră ca popor (terminată în secolul al VII-lea d.Hr.) am stat în exil în propria noastră țară. De altfel, exilul codrului s'a perpetuat pentru cei ce luptau

contra nedreptății (haiducii în evul mediu, partizanii sub regimul comunist) până în zilele noastre. Si urmele lor au fost înghițite de codru, totuși ei au existat și au luptat în aceste locuri.

2. Exilul lingvistic și spiritual.

Nici nu se terminase bine exilul codrului și a început un altul, de factură foarte diferită. Bulgarii stăpânitori ne-au ruit cu forța de ascultarea noastră religioasă de Roma, cetate căreia îi datorăm numele, încreștinarea, limba și esența civilizației, de fapt însăși plămădirea noastră ca popor român. Limba latină a fost alungată din biserică și înlocuită cu limba slavonă. Poporul o asculta și nu pricepea nimic. Era ca și exilat într'o țară în care se vorbea alt grai. Chirilica s'a impus și în cancelariile domnești. Timp de peste șapte secole cultura noastră a fost aproape sufocată din această pricină și noi am rămas mult în urma celorlalte popoare latine. Spiritualitatea noastră a avut și ea mult de suferit, pentru că dezvoltarea religioasă-spirituală a Apusului ne-a rămas străină și noi am înțepenit în formalismul și tipicaria sterilă slavo-bizantină, cu urmări până astăzi. Când slavonismul a început să fie

înlocuit cu grecismul fanariot în cultură, nu am făcut decât să trecem într'o altă fază a aceluiași exil și puțin a lipsit ca întreaga pătură cultă a populației să fie grecizată și astfel să se așeze bazele unei temeinice deznationalizări.

3. Exilul național.

Dacă perioada fanariotă de peste un veac a avut și aspectul unui exil politic, pentru Românii din Tara Românească și Moldova, care erau dați la o parte din conducerea statului de către Greci, Românii din Transilvania au trăit multe secole într'un exil național, după cum mult timp au trăit și cei din Basarabia și Bucovina. Cam jumătate din poporul român a cunoscut acest exil, deosebit de cumplit. Într'adevăr, cel ce este nevoit să-și părăsească țara și să plece printre străini, știe cel puțin că undeva în lume este o țară a lui și nădăjduiește că se va putea întoarce cândva acasă; dar cel ce este scotocit "tolerat" în propria sa țară, încotro își mai îndreaptă nădejdea?

4. Exilul total.

Acesta a fost sub regimul comunist și a îmbrăcat felurite aspecte. S'a dovedit un exil moral, deoarece întregul popor a fost rupt de adevăr și aruncat pe tărâmul minciunii și

păcatului, care i-a și adus ruina morală. A fost un exil spiritual, întrucât trăirea religioasă a fost înlocuită cu ateismul. S'a dovedit un exil politic, deoarece poporul cinstit era un sclav al partidului comunist, tolerat dar fără drepturi politice și cetățenești reale. Același regim a acceptat exilul național pentru Românii din Basarabia și Nordul Bucovinei. A fost un exil cultural, prin proletcultism, sovietizarea culturii și distrugerea culturii românești autentice. A provocat un exil concentrațional total, fără precedent în istorie. Acesta îi cuprindea pe cei din închisori, lagăre de muncă și zonele de exil din Bărăgan - adică "primul

cerc", cum le-am putea numi - și pe cei rămași în așa-zisa "libertate", dar de fapt niște prizonieri ai sistemului ("al doilea cerc"); țara întreagă era în fond un singur mare lagăr.

Același sistem comunist a adus și marele exod al Românilor în exilul printre străini.

5. Exilul printre străini.

Milioane de Români au fost exilați ori s'au exilat singuri din groaza de comunism. Din Siberia până în Balcani din Ungaria până în America și din Apusul Europei până în Australia, nu credem să mai fie meridian sau paralelă fără Români. Basarabeni sunt într'un

exil pretins independent dar cu trupe rusești în teritoriu, iar bucovinenii zac într'un stat străin.

Românii au cunoscut toate formele posibile de exil, iar de o jumătate de veac încoace au fost mai exilați decât oricând. A sosit vremea să ne regăsim și să ne reclădim casa. Dar suntem total dezbiinați, atât în țară cât și printre străini. Trebuie oare mai întâi să ne regăsim unitatea ori unitatea va izvorî din efortul de reclădire a casei noastre strămoșești? Personal cred că efortul de reconstrucție va aduce și unitatea. De aceea, să ne rugăm lui Dumnezeu și să ne suflecăm mâinile, apucându-ne de lucru.

BABILONIE, PUTERE ȘI CENZURĂ

—George DRAGU—

Di. Ilescu a reușit prin dezordine și babilonie să fure Revoluția și să câștige alegerile. Acum caută să-și consolideze veșnicia pe fotoliul prezidențial. Compilăm din articolul "Mafia și Puterea" publicat în "România liberă" din 19.11.92:

"Corupția, traficul de influență, abuzul de putere, concurența neloyală, delapidările au ajuns la ordinea zilei, se fac pe față fără nici o rușine..."

nimeni nu se mai revoltă, astfel de fapte au intrat deja în banalul cotidian".

"Puterea pare interesată de promovarea acestei avalanșe a criminalității. Pe de o parte pentru a compromite reforma, pe de alta pentru a avea permanent un motiv de declarare - dacă interesele o vor cere - a stării excepționale."

Starea excepțională și-a găsit imediat susținători: senatorul Cornelii Vadim Tudor a propus o lege ce va pune capăt alarmării publicului despre crimele, mizeria, corupția și toate cele rele ce se întâmplă în țară. Bardul "Epocii de Aur" propune o lege care să amendeze "activitățile an-

tiromânești". A scrie că în țară se comit crime, jafuri, hoții, ori că Di. Ilescu nu și-a lustruit strungăreața ar putea însemna că ești antiromân.

Ce frumoasă și nevinovată sună această frază "activitățile antiromânești" pentru omul sincer dar naiv care uită că toate dictaturile au început cu suprimarea libertății cuvântului.

Cine va decide ce-i activitate românească și ce-i activitate antiromânească? Di. Ilescu, Păunescu, Nicu Ceaușescu, ori alt neocomunist?

Să parafrazăm cuvintele poetului: "Nu de cenzură mă cutremur, ci de tirania ei!"

UN COMUNIST, SAU IUȚEALĂ DE MÂNĂ ȘI NEBĂGARE DE SEAMĂ PE SPINAREA POPORULUI ROMÂN

Era odată un comunist (și încă mai este) pe nume Florea. Si pe zi ce trecea, Florea al nostru devenea tot mai combativ, tot mai revoluționar. Până într'un Decembrie, când, spre regretul celor ca el, cel mai comunist dintre comuniști a trebuit să dispară, în locul său emanându-se, știm prea bine cine.

Mult timp și-a mai plăns Florea idealul ce părea pierdut...

Dar iată că într'o zi, nu se știe cum, de ce și de unde (ba știu, dar nu vor să ne spună) vântul imbiator dar otrăvit al diversității, sau poate nu numai el, a adus pe scena politică românească un copil ce s'a născut bătrân, pe numele său P.S.M. Cântecul său de sirena a atras și s'ar putea să mai atragă o vreme câțiva adepți. Printre ei, bineînțeles, și tov. Florea, mândru, cu flamura roșie în mână și cu nețărmită încredere în viitorul eroiciei noastre clase muncitoare.

Deci, la luptă, tovarășii! Si da-i și luptă și luptă și da-i; și da-i și luptă și luptă și da-i... până au venit alegerile, zi în care Florea a pornit cu un avânt post-revoluționar către secția de votare, unde partidul mult iubit l-a desemnat membru al comisiei. Ca orice comunist care se respectă, PSM-istul Florea a știut să arboreze o zi întreagă un zămbet ac-

ceptabil, reușind chiar să pară un bine intenționat cunoscător al fair-play-ului și al logicii, până în momentul în care a început număratoarea voturilor, când la apariția unor buletine cu ștampilă dublă în patruleterul unui singur candidat, Di. Florea a considerat că e cazul să fie anulat, "pentru că are două ștampile".

Degeaba i-a arătat legea, în care erau nominalizate toate cazurile de vot nul (situația de față nefiind menționată). Încurajat de atitudinea similară a D-nei vicepreședinte, "independentă", în ciuda protestelor și argumentelor multiple ale reprezentanților CD și PNL, Di. Florea a rupt colțurile dela buletinele în discuție, procedând la fel ca și cu cele anulate de drept. Cei doi, vicepreședinta și Di. Florea au susținut că așa "li s'a spus" la instructajul dela Județ. Foarte bine! "De unde nu este, nici Dumnezeu nu cere!" Dar, oare nu aveau cei doi ceea ce păreau să nu aibă? Mă indoiesc.

Si iată de ce: După ce, în urma unui telefon dat la Comisia Județeană, li s'a comunicat valabilitatea voturilor, au avut o atitudine incredibilă, propunând ca voturile anulate pe nedrept să rămână anulate, "de ce să mai răscolim după ele în-

teancul ăsta de anulate, pentru câteva voturi, nu merită, oricum nu influențează rezultatul"?!!? "Mai bine să considerăm de acum înainte valabile pe cele ștampilate de două ori într'un patruleter."

Două erori (Intenționate? Întâmplătoare? Planificate? Coordonate? Comandate?) care pot fi considerate, fără teama de a greși, o dovadă elocventă a alterării accentuate a simțului politic al Românului și de asemenea, o dovadă a manipulării celor care gândesc în genul "oricum, tot ăla ieșe". Cu alte cuvinte, "las că merge și așa". Da, de acord, merge. Dar cum?

Dimineața, la ora 7 (stătușem în secție 26 de ore, fără pauză de odihnă), asemeni membrilor multor altor comisii de votare, ne-am retras toți acasă, având privirea tulbură și atenția la nivelul minim, din cauza oboselii care nu mai putea să răbziată. Totul a rămas sub parau militară, urmând ca noi să revenim la ora 12. Apucaserăm, cu eforturi supraomenești, să numărăm toate cele trei tipuri de voturi: Președinte, Senat, Deputați.

Mircea DODI

Fost membru al Comisiei de votare dela Secția nr.85, Braza lui Novac, Craiova

EAST - WEST TRADING AMERICA
IMPORT / EXPORT ENTERPRISES
4208 IRISH HILLS DR. SOUTH BEND, IN 46814
PHONE (219) 299-0441 / FAX (219) 299-1311

UNIC IN U.S.A. • PREȚURI IMBATABILE
PRODUSE ALIMENTARE LA ALEGERE
Cantități nelimitate în orice variantă
NOI REDUCERI DE PREȚURI!

KENT 1 carton	8.00 \$	VEGETA 1 kg.	5.25 \$
CAFEA 1 kg. (pachet 1/4)	4.25 \$	BANANE 1 kg.	1.60 \$
SALAM SIBIU 1 kg.	5.05 \$	CITRICE 1 kg.	1.60 \$
CIOCOLATA Import 1 kg.	4.80 \$	MUSCHI PORC 1 kg.	4.25 \$
UNT/MARGARINA 1 kg.	3.70 \$	MUSCHI VITA 1 kg.	4.25 \$
ZAHAR 1 kg.	1.25 \$	CARNE PU 1 kg.	2.65 \$
FAINA 1 kg.	0.60 \$	MEZELURI 1kg.	4.80 \$
MALAI 1 kg.	0.55 \$	SUNCA DANEA (cut. 1 lb.)	2.95 \$
PIPER 1 kg.	5.95 \$	OUA (30 buc.)	1.60 \$
CACAO 1 kg.	4.40 \$	WHISKY 1 st.	5.25 \$
QIEZ 1 kg.	0.80 \$	VIDCA SMIRNOFF 1 st.	5.25 \$
TELEMEA/CASCAVAL 1 kg.	3.50 \$	BERE 1 cut.	0.75 \$
LAPTE PRAF 1 kg.	3.25 \$	DETARGENT Import 1 kg.	1.35 \$
MASLINE 1 kg.	2.00 \$	ALUNE 1 kg.	4.80 \$
ULEI Import 1 l.	1.20 \$	COCA-COLA 2 l.	1.60 \$

Prețurile includ taxele vamale și transportul în țara. ASIGURAREA 3.00\$. Absoate toate coletele cu produse alimentare se predau personal la domiciliu, între 3-5 zile.

TRANSPORTUL DIRECT LA DESTINATAR
BUCUREȘTI 0,30 \$/lb. • PROVINȚE 0,65 \$/lb.
*10% REDUCERE, LA COMERȚI ALIMENTARE PESTE 100 \$.

APARATURA ELECTRONICĂ ȘI MARFURI ELECTROCASNICE LA 220 V. DIRECT DIN MAGAZINUL NOSTRU DIN BUCUREȘTI.

T.V. COLOR / Multistatim-telecomanda Sharp, JVC, Orion, Grundig, Samsung, Sonite, Teraul, de la 337-732 \$
*diagonală 36,41,45,54,63,71 cm.

VIDEORECORDER / Multistatim
Sony, Toshiba, Sharp, Akai, Panasonic. de la 210-485 \$

VIDEOCAMERE / statim european
Panasonic M-7,9,10, Akai, Sony, Ricoh de la 760-1075 \$

COMBINA STEREO/CD, de la 249 \$

TRANSPORT: 40 \$/ASIGURARE VAMA
FRIGIDERE/CONGELATOARE: 180-320 L.
ASPIRATOARE/VENTILATOARE
MICROWAVE OVEN/ARAOAZE
MASINI DE SPALAT, 16 progr./USCATOR
FRIGIDERE/TELEFON-ANSWERING
PREȚURILE SE POT SCHIMBA FARA
ANUNT PREALABIL. SUMATI PENTRU
PREȚ LA ZI.

MASINI INGHETATA 10q, 20q, 30q/alde, 1-2-3 brațe
MASINI DE SPALAT MASINUT DE 2145 \$
MASINI DE FACUT SUCURI: 5,6,8 valve
MASINI DE TRICOTAT: manuale si electronice "SINGER", "BROTHER"
ROTOARE 12 put./ax
APARATE EXPRESSO/CAPUCINO 2-10-17, \$/ora

MASINI CASNICE SI DE UZ CASNIC

TRANSPORT: la funcție de greutate

OFERTA UNICA

"SUNMASTER" #1 în lume!

1\$= 400 - 500 LEI IN 24 ORE
Sunati pentru rate maxima la st.

Livrati Dolari Cash la domiciliu, indiferent de localitate, între 1-3 zile!
de la confirmarea plății!
BUCUREȘTI: PE LOC!
TRANSPORTAM COLETELE DUMNEAVOASTRA, PREDATE PERSONAL DESTINATARULUI, IN ORICE LOCALITATE DIN TARA.
Prezentarea inventarului obligatorie. Asigurarea și manipularea 10 \$
Formalitate vamale suportate de firma noastră.

BUCUREȘTI 1,15 \$ / lb
PROVINȚE 1,70 \$ / lb

DELIVRAREA LA DOMICILIU: EXTRA 12 \$ / lb.
REDUCERI PENTRU CANTITATI MARI
Garantam livrare între 5-10 zile de la data sosirii în Romania!

TRANSPORTAM AUTOTURISME EUROPA/sau direct în Romania

SUNATI PENTRU DETALII!
SOLICITATI NOII CATALOG GRATUIT.
PROGRAM ZILNIC : 9 - 18

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE ȘI PĂȚITE

George DONEV

PETROL, BOMBE ȘI COCA COLA

O țară ca să magnetizeze pe capitaliști are nevoie de petrol, bombe atomice și milioane de setoși ca să bea Coca Cola. Așa se explică atenția de care se bucură fosta Uniune Sovietică: are bombe, petrol, și milioane de setoși care mai sunt și flămânzi. Din aceste motive fostul președinte Nixon, pentru a nu supăra bombele atomice, insistă ca pe lângă ajutorul dat Moscovei, Statele Unite să aibă grijă și de cele "25 de milioane de cetățeni care vorbesc limba rusă și se găsesc în Țările Baltice" și în alte state ce s-au deslipit de Mama Rusia (New York Times, 19.11.92).

E creștinește să dai pâine celui flămând și să protejezi de război și de război brută a băștinașilor îndreptățiți contra celor trimiși să-i subjughe și să le rusifice țara; dar să nu uităm pe ceilalți grăitori de alte limbi: româna, germana, polona, ungara etc. care au fost expediți cu forța în vagoanele de vite la minele din Siberia. De ei nu pomenesc iubitorii de Drepturi Umane! De ce nu se fac eforturi să fie ajutați cei care mai sunt în viață și doresc să se întoarcă la vatra de unde au fost smulși cu forța? Atăta timp cât foștii comuniști care au preluat puterea, în numele democrației, mi și-au abandonat năvurile, este de datoria noastră să le reamintim de teroarea trecutului pentru a nu se repeta istoria.

De dragul de a primi ajutoare dela vechii dușmani capitaliști, Rusia "nouă" încearcă să falsifice istoria. Ministrul de Externe al Rusiei, Dl. Andrei Kozirev, vorbind dela catedra Națiunilor Unite a afirmat: "...Rusia a jucat un rol important permitând acestor țări (Baltice) să-și obțină independența (New York Times, 23.11.92).

Rusia n'a eliberat de dragul libertății nici o țară, ea a fost silită - ca să nu moară de foame - să cedeze parte din prada ce-a înșafăcut o cu forța și îngăduința lui Hitler. Să nu uităm parte din Polonia și Basarabia.

Când Dl. Elțin cere protecția cetățenilor de peste hotare care "găvaresc" rusește, el trebuie să ofere în același timp protecția cetățenilor care vorbesc altă limbă în țara lui Ivan.

Nu e greu de ghicit de ce nu se obosește nimeni să protesteze când ne sunt măcelăriți frații de peste Prut.

Basarabia n'are nici petrol, nici bombe atomice.

STOMACUL E SCUTIT!

Direcția Generală a Vămirilor a dat instrucțiuni ca oricine părăsește țara trebuie să plătească vamă 24.000 lei pentru benzina din rezervor, indiferent că-i plin sau gol, iar pentru benzina din al doilea rezervor, ori cea din canistre, taxa e de 400% din valoarea carburantului cumpărat-părat.

În ce privește taxele pentru exportul de alimente nu s'a hotărât dacă individul trebuie să plătească vamă și pentru alimentele mistuite în ultimele 24 de ore.

AJUTOR ȘI APĂRĂTOR CU INIMA LATĂ

Cartea "Good bye, domnule Pacepa" (ce se inserază în "C.R.") ne dă amănunte despre pățania cu publicarea cărții "Ceașescu al României, campionul păcii", și ne informează (pag.44), cum s'au plătit \$500 (din fondul C.I.E. ("Centrul de Informații Externe"), unui "editor american".

Dl. Gh. Ionescu Olbojan, nu dă numele celui care a încasat \$500, dar am citit cartea, la fel ca puțini alții, așa că nu-i un secret dacă divulg că autorul este avocatul român din Cleveland Dl. Nicolae Bucur.

Nici prin gând nu ne trece să-l acuzăm pe Dl. Bucur că-i comunist pentru simplul motiv că a luat bani dela comuniști. Dl. N.B. este avocat și este dator să apere pe orice criminal. Asta-i meseria! Dl. Bucur a apărut în fața tribunalului opiniei publice americane pe "Nicolae Ceașescu al României", acuzat de teroare și genocid, crime pentru care a fost judecat și executat.

Ce ne surprinde că așa un mare și renumit avocat cum e Dl. Bucur și la așa un mare și renumit criminal cum s'a dovedit a fi clientul Ceașescu, onorariul de \$500 e o bagatelă, care-i hodorogeste prestigiul. Unii colegi de bară, de talia D-lui Bucur, iau \$200-\$400 numai pentru o consultație de o oră, fără să se mai obosească să mai scrie și un volum. Secretul microscopului cec e altul: Domnul Bucur are o inimă dilatată de bunătațe.

LA BLAJ "INIMA ROMÂNISMULUI"

Cum îi spunea Eminescu, funcționează acum, Universitatea "Școala Ardeleană", componentă a Fundației "România de mâine". Se predau cursuri de istorie, geografie (patru ani cursuri de zi și cinci secole), contabilitate, turism și pedagogie.

IMPERTINENȚA COMUNISTĂ A LUI ILIESCU ȘI PROSTIA BALCANICĂ

Camil UDREA

Trebuie să scriu câteva rânduri despre o emisiune TV canadiană - The fifth estate care a tratat subiectul banilor furați de Ceașescu și dispăruți fără urme. Interesant este că emisiunea a fost amănătată inițial cu trei săptămâni, pentru că aumite cercuri interesate au încercat să oprească difuzarea, prin hotărâre judecătorească. Mai mult ca sigur că în țară această emisiune nu va fi văzută. Pentru noi cei care am suferit sub comunism nu a fost nimic nou, dar pentru cei născuți în Vest a fost o lecție.

Oricum s'a dovedit că Ceașescu nu a fost decât o paiață paranoică și a fost doar produsul celor din jur care l-au sprijinit și împins în speranța unui blid cât mai mare de linte. Dintre ei au apărut unii care s'au autointitulat "disidenți" ca Maurer sau Apostol. Clanul a produs și elemente care au complotat contra stăpânului în speranța de a pune ei mâna pe putere și pe huzurul faonnic.

Cel mai important dintre ei este Iliescu, așa zisul președinte.

Întrebarea era: cine deține banii furați de Ceașescu?

Emisiunea canadiană nu poate să dea un răspuns clar, dar el este ușor de înțeles. Banii furați și obținuți prin escrocherie, bacșiș, trafic de influență, de droguri, șantaj etc. au fost detectați de investigatori internaționali profesioniști, care au mers

"pe fir" până la o companie fantomă grecească. De acolo (am aflat din surse particulare, nu dela TV) au ajuns la numele șefului de azi. De atunci totul s'a stopat, guvernul de distrugere națională și-a pierdut interesul și toată povestea s'a îngropat. Mai mult chiar, unul din investigatori, a primit telefoane de amenințare dacă va mai continua. Singurul care a mai scris despre acest furt național a fost Băcanu dela "România liberă". Dar cine îl ascultă? Deci unde sunt banii?

Așa cum îmi spunea anul trecut un fost membru al "nomenclaturii" că "are grijă Frontul de noi" nimeni nu a putut să simețea balcanică a potențialului din vârf, a pus mâna pe bani și - sunt convins - servesc la întreținerea "victimelor democrației", foștii securiști și activiști.

Un ziarist canadian i-a luat un interviu președintelui care spre surprinderea mea-vorbea englezește. Întrebarea a fost destul de deschisă, ca idee: de ce el, ca șef al noii nomenclaturi, nu face ceva pentru a repara greșelile trecutului și a desființa gangul de bandiți ai fostului pecere. Președintele, cu zămbet calmuc și cu o logică slavă învățată la Academia Frunze, a răspuns cam așa: "Dar ce, la voi în America ați putut desființa Mafia?"

Implicit deci a recunoscut că de fapt tot feșeneul nu e altceva decât

continuarea vechii mafii securisto-comuniste.

Însă lucrul cel mai revoltător a fost afirmația cum că, de fapt, toată populația țării a fost implicată în colaboraționism cu comunismul.

Îl întreb acum pe președinte, dacă tot poporul român s'a subordonat ocupantului, atunci de ce au murit sute de mii în lagăre și închisori politice? De ce au luptat în munți partizanii, acei eroi fără speranță, până târziu în anii cincizeci? De ce sunt atâtea zeci de mii de Români refugiați prin toate colțurile lumii? Dacă nu au fost și nu sunt opozați, de ce el, președintele a folosit secu - minimeea ca să mutilize în continuare și alte generații?

Aceste întrebări trebuie să aibă un răspuns.

Este adevărat că nu trebuie subestimată colaborarea unora cu

regimul de ocupație. La început au fost cei dintr'o anumită minoritate națională, apoi țiganii, lumpenproletariatul, scurșorile oricărei națiuni și terminând cu unii intelectuali care și azi mai improașcă cu venin, după ce au descoperit subit că sunt disidenți. Aceeași drojdie, am văzut la televiziunea canadiană, mai plânge și acum la mormântul genialului retardat care-zicea o fostă agentă provocatoare- a luptat ca poporul român să aibă pâine și căldură.

Cu asemenea faună morală nu e de mirare că Iliescu și compania se simt siguri pe ei și consideră poporul român o turmă de oligofreni care veșnic va vota cu comunismul, orice fată ar îmbrăca el.

Ceașescu a fost mai mult decât sigur pe el și a sfârșit într'o ploaie de gloanțe.

DIN CULISELE PUBELEI "ROMÂNIA MARE"

Tensiunile din cadrul adunăturii șovine-securiste (Partidul România Mare) l-au determinat pe C.V. Tudor, președintele în exercițiu, să amâne congresul ce urma să aibă loc în luna Decembrie 1992, deoarece a început să fie contestat de mai multe filiale din țară, în urma demisiei "D-lui" Radu Theodoru, fost vicepreședinte, fost autor penibil de romane pseudo-istorice, fost ofițer comunist, devenit președinte al unui partid-satelit al F.D.S.N., Partidul Unității Social-Democrate.

Nu-i bai! Pare-se că rândurile acestui partid se vor îmbogăți în curând prin achiziționarea lui Adrian Păunescu, care nu se știe încă de ce dar nu-i mai place partidul Verdețului.

Cristina STĂNESCU

EDITORIALE

Dl. Tudor Murgoci

P.O. ROCKTON ONT., CANADA LOR 1X0

Puteți procura dela adresa de mai sus, următoarele cărți:

PITESTI de D.BACU	\$ 20.00	TEMLIE DE VEAC NOU, de Vasile MILITARU	18.00
POEZII DIN INCHISORI, culegere de Zahu PANA	20.00	STROPI DE ROUA, de Vasile MILITARU	20.00
CU ACUL PE SAPUN, poezii de Zahu PANA	18.00	POEMELE NEMURIRII, de V. MILITARU	18.00
JURNALUL FERICIRII, de monahul N. STEINHARDT	22.00	VORBE CU TALC, de Vasile MILITARU	6.00
GOOD BYE, DOMNULE PACEPA de Gh.I.OLBOJAN	10.00	PADUREA DELA TANCABESTI, poezii de Ion TOLESCU	5.00
CORNELIU ZELEA CODREANU (53 de ani dela asasinare)		RASPUNSURILE LUI TRAIAN BOERU IN CAZUL IORGA- MAGEARU, de Ghe. COSTE	5.00
Se comandă împreună cu		POVESTE DE DINCOLO, de Ana Maria MARIN	7.00
CITATE CULESE DIN DOCUMENTE PRIVIND MISCAREA LEGIONARA		DESTARATII, poezii de Ana Maria MARIN	7.00
PENTRU LEGIONARI, Cornelii Z. CODREANU	28.00	DURERI CONDENSATE, poezii de Vasile MUSTATA	5.00
DEZGROPAREA CAPITANULUI, de Vasile POSTEUCA	12.00	MEDITATII SI MARTURISIRE, de Ilie OLTEANU	5.00
DIN IMPARATIA MORTII, de Gabriel BALANESCU	28.00	PICURI DINTR'O LUME FARA SOARE, poezii de Alex. BIDEAN	10.00
ARON COTRUS, opere complete	20.00	CARUTA CU SCANDURI, de Marcel PETRISOR	5.00
SI CERUL PLANGEA, amintiri din prigoane de Ion Roth JELESCU	25.00	VRETI SA RADETI, de Florin SCARLATESCU	5.00
SARATA de Nicolae ROSCA	8.00	BISERICA SI RELIGIA LA ROMANI, de Horia STAMATU și Pr.Dr. Dumitru ICHIM	5.00
CREZ DE GENERATIE, de Vasile MARIN	20.00	PARMITHI, de Victoria BATU	5.00
INSEMNARI DE PE FRONT (1936-1937) de Nicolae TOTU	12.00	AGAPE, poezii de N.NOVA, D.ICHIM și F.BATU	6.00
ROZA VANTURILOR, de Nae IONESCU		VALEA NISIPULUI DE AUR, poezii de Dumitru ICHIM	2.00
POEZII PRINTRU GRATII, de Alex. SILISTREANU	8.00	SEARA LUMINOASA, poezii de Florica BATU	7.00
OPERE COMPLETE de Alex. CANTACUZINO	15.00	URMELE, poezii de Dumitru ICHIM	2.00
ISTORIA POLITICA SI MILITARA A RAZBOIULUI -22 Iunie-, de G-ral Platon CHIRNOAGA	25.00	PENTRU COPII, poezii de Florica BATU	8.00
FRUMOASA MEA CU OCHII VERZI de Nelu MANZATI	15.00	APARTILE MAICI DOMNULUI LA MEDJUGORJE, de Pr.Dr. Dumitru ICHIM	5.00
ANII DE GROAZA DIN ROMANIA COMUNISTA de Virgil MATEIAS	15.00	MELCUL, poezii de Dumitru ICHIM	2.00
PE MELEAGURI STRAINE de Filon VERCA	15.00	BOLNAV DE CANCER IN MEDJUGORJE, de Florica BATU-ICHIM	2.00
POEZII de Nicu IANCU PALTINISTEANU	10.00	RETRANSYLVANIA (limba engleză) de Traian GOLEA	
AMINTIRI DIN INCHISOARE de Nicolae DIMA	20.00	-Restablishing Historical Truth-	
CETATI SFARAMATE, schițe și nuvele de Nicolae NOVAC	7.00	POEMS FROM COMMUNIST PRISONS (limba engleză) translated by Mother ALEXANDRA	7.00
FORTUL Nr. 13, de Marcel PETRISOR	10.00	THE ANTI-HUMANS (Pitești, tradus în limba engleză) de D. BACU	20.00
FATIMA-profeții de tragedie sau speranță pentru lume- de Eugenia MURESANU	16.00	JOURNEY TO FREEDOM (limba engleză), de Nicolae DIMA	23.00
DIALOG DE ABIECTIE, de Radu. N. CISMASEANU	5.00		
AMINTIRI DIN COPILARIE, de P. NAMOLOASA	5.00		
O VIATA INCHINATA UNUI SAT, de Nicolae GOLEA	7.00		
PUNCTE DE VEDERE, de Eugen POPESCU	15.00		

La fiecare comandă se adaugă costul expediției

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Din 30 în 30 de zile:

AJUNGEM DE UNDE AM PLECAT

Neocomuniștii și-au aruncat năvodul ca să prindă pe cei care mai luptă pentru libertate. Este un război de gherilă inversat: ascunși printre tușiturile legilor și decretelor stau la pândă oamenii Puterii care urmăresc două scopuri: a) Să steargă orice urmă a Revoluției și b) Să reabiliteze pe cei acuzați de crimele trecutului. Pentru îndeplinirea planului se aplică teoria salamului: dacă tai câte o felie subțire, protestele sunt minime și salamul dispare.

Sediile unor organizații patriotice au fost evacuate pe motiv că nu există spațiu locativ... aproape toți liderii pătrăși la crimele lui Ceaușescu sunt liberi pe motiv că au păr alb (bătrâni) și au guturai (bolnavi)... Deși sunt dovezi: mărituri, fotografii etc. nici un miner n'a fost încă deosebit de crimele comise... pentru a suprima libertatea presei s'a scumpit hârtia. Multe publicații și-au încetat apariția, cele guvernamentale au fondurile moștenite dela P.C.R.

Nicu Ceaușescu este liber, va pleca el în străinătate ca să-și trateze ficatul la doctorii dela băncile din Elveția?

La TV o scurtă istorie a regalității l-a infuriat pe Dl. Iliescu, el prefera emisiunile cu istoria comunismului.

Pentru validarea guvernului au votat extremiștii de dreapta, (Funar, Vadim etc) și extremiștii de stânga (Verdet, etc.). O armonie desăvârșită: ce face stânga știe și de dreapta. Manevra de a duce lumea în eroare și de a obține voturi din ambele tabere.

Așa a reușit să-și poposească mintea pe scaunul de Ministru de Interne, Dl. Ioan Dănescu fostul Șef al Inspectoratului General al Poliției București care a autorizat în ziua de 13 Ianuarie 1991 (la un an după Revoluție, N.R.) să fie bătuți ziariștii presei de Opoziție sub motiv că nu erau înscrși pe listele oficiale.

Am comite o greșală dacă am spune că numirea D-lui Ioan Dănescu, care-i și pe gustul D-lui Iliescu, ar fi o idee originală.

Sub Carol al II-lea am avut un alt ministru de Interne de același calibru ca și Dl. Ioan Dănescu: el se numea Armand Călinescu.

DEZINFORMATORII AU CUVÂNTUL

După rezultatul alegerilor, TV-București a început o campanie de reabilitare a comunismului. În 2.10.92 s'a vorbit despre luptele justificate ale comuniștilor, iar a doua zi despre comunismul cu față umană: "Primăvara dela Praga".

Dl. Emil Constantinescu, președintele Convenției Democratice a protestat că TV falsifică istoria și vrea să reabiliteze comunismul și indirect pe actualii conducători.

CU REGE SAU FĂRĂ REGE?

Scandalul pricinuit de purtarea puțin regală a copiilor, nurilor și ginerilor Reginei Elisabeta a Angliei a diminuat visul xenofobilor unguri de a relinva împărăția Austro-Ungară. Revista "TIME" 30.11.92 pune pe copertă întrebarea: "Is the monarchy really necessary? (Este monarhia într-adevăr necesară?)". Menținerea monarhiei engleze costă anual peste \$100 milioane dar atrage turismul!

În schimb susținătorii monarhiei din Iugoslavia pledează: dacă am fi avut rege nu am fi avut război civil.

OPT ȘI TOATE OPT!

La ultima expoziție a Salonului Mondial de invenții din Bruxelles au fost expuse și opt invenții trimise de grupul celor dela Institutul de invenții "George Asachi" din Iași.

Toate cele opt invenții cu "minte moldoveană" au fost distinse cu medaliile de aur.

COSTUL VIETII

Merele și cartofii - 100 de lei/kg, margarina din Turcia - 1.100 de lei/kg, mierea, uleiul, brânza, carnea - între 600-1000 de lei/kg; fructele între 100 - 600 de lei/kg. De asemenea s'au majorat cu 76% convorbirile telefonice. Tarifele pentru comunicațiile internaționale se majorează cu cca. 65%. La o scumpire de cca. 50 - 75%, pensiile au fost mărite cu 15 - 17%.

PE CE DRUM, PE CE CĂRĂRE TV?

"Mass-media, în special televiziunea, cu un rol hipnotic asupra omului simplu se află în mâna Puterii, iar datele furnizate cu ocazia instaurării noului guvern Văcăroiu nu sunt în măsură să ne dea liniștea și garanția..." - spune Dl. Constantin Ticu Dumitrescu, președintele Asociației Foștilor Deținuți Politici.

CRIMELE DELA CĂCIULEȘTI-SNAGOV

A.M. PRESS publică știrea primită dela Asociația Foștilor Deținuți Politici din România: numărul scheletelor descoperite în preajma fostului sediu al Securității dela Căciulești-Snagov se apropie de 300. Săpăturile continuă fiind efectuate de soldații Ministerului de Interne asistați de reprezentanți ai Procuraturii. Cadavrele au fost îngropate în micile luminșuri ale pădurii și sunt ghicite prin faptul că deasupra lor pământul este puțin lăsat.

Notă: au fost descoperite cadavrele, dar nu știm dacă s'a identificat vreun securist, funcționar ori măcar un măturător care să fi lucrat la acel sediu al Securității.

CINE SUNT RRROMÂNII?

"Renașterea bănățeană", cotidian timișorean finanțat de colaboraștii ceaușist Iosif Constantin Drăgan, este unul din vârful presei șovino-comuniste din România. În paginile acestei gazete se face mare caz de Neam și Tară, de pericolele iminente ce ne pasc pe noi Români dinspre Ungaria, Israel și Coreea de Nord ne sunt "pretene".

Să analizăm însă componența etnică a "mahărilor" din susnumita gazetă: George și Florin Boieru (Boyer); Evrei; Ildice Achimescu (n. Viermessy); Evreică-Unguroaică; Constantin Cozmiuc: Ucrainean; Marina Cernikova-Bucă: Rusoaică; Eleonora V. Popa (n. Drinov): Sârboaică; Ion Marin Almăjan (Marin Lală): Tigan.

Curat Români!

Trăiască Internaționala Comunistă!

Nicoleta BUZNER

PIERDEM TINERETUL

Ultimele cifre ale Ministerului de Interne: dela 1.1.1992 la 1.10.92 au emigrat 13.648 de Români, 7.921 de Germani și 303 de Evrei... Majoritatea sunt tineri între 18 - 40 de ani. Țările preferate: Germania, Ungaria, Austria, Canada, Statele Unite și Franța.

"MAMA CHINA"

În lipsă de instrucțiuni dela Moscova care caută să se scuture de comunism, Dl. Ilie Verdet, fostul premier al lui Ceaușescu și actualmente șeful Partidului Socialist al Muncii, a plecat la Beijing ca să împrumute sfaturi.

"FRUCTIFICAREA" GUNOAIELOR

Primăria Bucureștiului și firma germană GEKO au semnat un contract pentru prelucrarea și valorificarea deșeurilor menajere, stradale și industriale prin incinerare; se va obține astfel energie termică, ce va încălzi orașul. Procesul nu este poluant.

ȘI CUNOAȘTE TOVUL

Dl. Petre Roman a declarat cotidianului francez "La Croix" că re alegerea D-lui Iliescu se datorează unui program populist și demagogic, în consecință viitorul României este plin de incertitudini.

PE LINIE SECRETĂ

Satisfacția curioșilor a fost răsplătită. Supra elegantul tren al familiei Ceaușescu, care rivaliza în eleganță cu trenurile regilor și președinților din lume a fost descoperit: era "pus la gheață" pe o linie moartă a unei unități militare secrete de lângă Mogoașoaia.

SIMPLE COMPARAȚII

Una din fostele reședințe ale cuplului Nicolae și Elena, apreciate de fosta pereche imperială ca ceva modest, a fost transformată într-un hotel de lux cu patru stele.

DELA 40 LA 37?

Nu-i vorba de grade de căldură, ci de conținutul alcoolului în sticlele de whisky. Patronul libanez al unei firme de import a fost prins că vindea băutură cu 3 grade în plus de apă.

CU DIPLOMELE ÎN VÂNT

Foștii absolvenți ai Academiei de Studii Politice "Stefan Gheorghiu" sunt înștiințați: dacă nu și-au echivalat studiile până la 30 Septembrie 1992, ei nu-și mai pot menține posturile de specialitate și salariul obținut în baza acestor diplome.

NU SUNT CHIABUR, SUNT FOST PREȘEDINTE DE C.A.P.!

Desen de Nicolae LENGIJEI

O călătorie în București cu autobuzul, troleibuzul sau cu tramvaiul costă 20 de lei.

La Bruxelles a avut loc parafarea Acordului de asociere între Comunitatea Economică Europeană și România.

Cu ocazia zilei de 8 Noembrie (Sf. Mihail și Gavril), monarhiștii au ridicat un Tedeum în onoarea Regelui Mihai, la cinci biserici din Capitală și una din Ploiești.

Guvernul Marii Britanii a hotărât să acorde României asigurări la creditele de export pe termen mediu. Englezii au investit până în prezent \$83.400.000.

Poliția franceză a donat vameșilor români 20 de truse pentru analiza rapidă a drogurilor. Vameșii dela Giurgiu, Constanța și Aeroportul Internațional Otopeni sunt primii posesori.

S'a interzis circulația pe Dunăre a navelor cu destinația Iugoslavia.

După 15 ani, Bucureștii au o nouă carte de telefon, ce se distribuie "gratuit" pentru 2.100 de lei. Cartea, tipărită în Franța, are 100 de pagini și cuprinde telefoanele instituțiilor și întreprinderilor din țară.

Înălții slujitori de cult din țară au fost numiți Membri de Onoare ai Academiei Române. Printre noii academicieni se numără și Dr. Moses Rozen, șeful rabin al cultului mozaic.

Cele mai multe cazuri de tuberculoză sunt în județul Argeș, 81,7% la 100.000 de locuitori. Cauzele ar fi: poluarea mediului, stressul, frigul din locuințe, hrana inconsistentă, oboseala, tabacismul și alcoolismul.

Guvernul român n'a primit nici un ban pentru reprimirea refugiaților din Germania. Nemții au plătit doar cheltuielile de transport până la granița României.

Moș Crăciun ne-a adus în sac 1.000.000 de șomeri.

Actuala garnitură guvernamentală a fost acceptată de Parlament cu 260 voturi pentru și 203 contra.

O familie fără copii trăiește mai bine decât una cu copii, deoarece din alocația primită nu se poate hrăni, îmbrăca și educa un copil, a cărui întreținere costă circa 9000 lei pe an.

Numărul bovinelor și ovinelor a scăzut atingând în unele județe o pierdere de 30%.

Ultimele mărimi de salarii, care totuși rămân în urma inflației, încep dela minimum 15.200 lei lunar. Media lefurilor este 34.200 lei.

La 1 Martie va fi inaugurat în Capitală serviciul de telefoane fără fir. În primii trei ani vor fi conectate la sistem orașele Brașov și Constanța.

S'au împlinit 5 ani dela revolta muncitorilor din Brașov, dar datorită manevrelor neocomuniste, în loc de comemorarea eroismului muncitorilor, s'a vorbit despre "Istoria Modernă a României".

Va apare în curând, în tiraj limitat, volumul "Prima istorie a prigonirii creștinilor din România sub comuniști".

Din lipsă de fonduri, lucrările pentru prelungirea liniilor de metrou merg foarte încet. S'au alocat 4,2 miliarde lei, suficient doar pentru construirea unui km de metrou.

S'a inaugurat în București primul sediu din România al adoratorilor megastarului american Michael Jackson. Clubul se numește "FAN Club Michael Jackson".

Din lipsa profesorilor, orele de învățământ religios, înscrise în program, sunt ore de bătut mingea.

Aeroportul Otopeni se mai numește "Bazar Istanbul", datorită puzderiei de vânzători din Orient care trag clienții de mână.

Producția din Valea Jiului nefiind suficientă, s'au importat 80.000 de tone de cărbuni din Australia și Africa de Sud.

A fost numit ca membru de onoare al Academiei Române profesorul Constantin Grigore Bostan, șeful catedrei de limbă română dela Universitatea din Cernăuți.

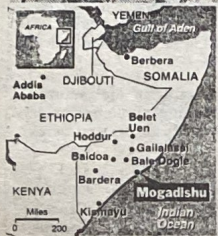
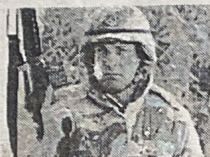

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de D. PĂSTOREL

Operațiunea "RESTABILIREA SPERANȚEI"

Pe data de 9 Decembrie 1992, trupele americane, care formează majoritatea forței militare multinaționale imputernicite de ONU, au început debarcarea în Somalia în așa zisa "Operațiunea Restabilirea Speranței".

Intervenția a fost necesară pentru asigurarea distribuției ajutoarelor în alimente, într-o țară în care foametea a făcut în ultimii doi ani o jumătate de milion de victime, iar peste patru milioane sunt amenințate de aceeași soartă.

Ingrozitoare situație din Somalia nu se datorează atât secetei, cât războiului civil care a continuat din 1991 când a fost răsturnat

regimul Președintelui Siad Barre. Clanuri rivale au început să se lupte între ele, iar dictatorii militari locali au început să-și plătească luptătorii, prădând satele și orașele rivalilor, ca și convoaiele cu ajutor internațional.

Somalia este și ea o victimă a războiului rece, în care marile puteri au luptat pentru cucerirea zonelor de influență. Astfel Siad Barre, după ce a pus mâna pe putere în 1969, a instaurat un regim marxist, iar Moscova și țările est-europene l-au aprovizionat din abundență cu armament, și URSS a putut apoi să-și facă baze navale și aeriene în Golful Aden.

Barre a putut astfel să ajute gherilele somaleze din Etiopia, dar după ce în această țară a venit la putere Haile Mariam, URSS și-a îndreptat simpatiile către acesta (probabil un marxist mai de viitor), și atunci a fost rândul Washingtonului să ajute pe Barre în războiul împotriva Etiopiei, inundând de data aceasta Somalia cu armament american.

Cele șase clanuri împărțite în subclanuri (și chiar sub-subclanuri!) care luptă între ele, au devenit pericolul major, care paralizează activitățile în

orașe și în sate.

Tropele americane, care vor ajunge până la 20.000 de oameni, vor fi completate și probabil înlocuite treptat de forțele altor state, care au promis că vor ajuta ONU. Până în prezent peste 2.000 de soldați au trimis Franța și Italia.

Cea mai grea sarcină va fi dezarmarea purtătorilor de arme, într-o țară în care fiecare locuitor posedă cel puțin o armă automată pe care o consideră necesară pentru propria sa apărare. Tropele americane au fost nevoite să distrugă un bivouac, de unde s'a tras asupra lor cu arme automate și unde s'a capturat armament greu și câteva mașini blindate, în Mogadishu.

Cei 14 șefi ai diferitelor facțiuni somaleze, convocați inițial de Secretarul General ONU Boutros Ghali la Addis Ababa, au fost de acord să semneze o înțelegere de încetare a focului, de pregătire a unei conferințe naționale de reconciliere și de colaborare cu echipele internaționale de salvare. Clanurile cele mai puternice care sunt rivale și stăpânesc capitala Mogadishu sunt ale generalului Mohammed Aidid și ale lui Mohammed Mahdi.

ELȚÎN NEVOIT SĂ CEDEZE PASUL

Incolțit timp de două săptămâni de o majoritate de deputați conservatori, Boris Elțin a fost nevoit să-l sacrifice pe Egor Gaidar, arhitectul reformelor economice.

Congresul Deputaților Poporului a votat împotriva numirii acestuia ca prim-ministru plin, cu 486 voturi contra și numai 467 voturi favorabile lui Gaidar, deși pentru a-l salva, Elțin a fost gata să facă compromisuri cedând Parlamentului alegerea ministrilor Apărării, Afacerilor Interne, Afacerilor Externe și Securității.

Președintele a reacționat vehement, denunțând "fortăreața forțelor conservatoare și reacționare" din congres. Spre a împiedica însă o criză politică, cu consecințe neprevăzute, Elțin a fost de acord să redeschidă votarea pentru numirea unui prim-ministru, după o nouă procedură. Congresul urma să dea președintelui o listă de candidați, din care acesta va alege câteva nume. Apoi deputații

V. CERNOMIRDIN

trebuiau să selecteze prin vot trei candidați, iar în final Elțin să aleagă pe unul din cei trei. Congresul a preferat în ordine, pe Iuri Skakov (consilierul lui Elțin pentru securitate) cu 637 de voturi, urmat de Viktor Cernomirdin, 621 de voturi și Egor Gaidar cu numai 400 (492 contra).

Socotind că acum Gaidar are șanse minime să fie susținut, președintele, după ce s'a consultat cu acesta, a ales ca prim-ministru pe Viktor Cernomirdin. Noul premier a fost prim-ministru adjunct în guvernul condus de Gaidar, iar sub Gorbaciov a

fost Ministrul Energiei.

Elțin a luptat pentru menținerea în guvern a nucleului echipei lui Gaidar, întrerupându-și în acest scop, chiar vizita de trei zile din China. A putut astfel să fie menținut și Ministrul de Externe, Andrei Kozirev, iar Egor Gaidar a fost numit consilier prezidențial.

În aceste momente grele pentru Elțin, cancelarul Kohl a promis și de data aceasta ajutorul Germaniei. Astfel Rusia va fi iertată de o datorie de 11 miliarde de dolari, iar cancelarul a promis că va interveni și pe lângă alți creditori să facă la fel.

Noul Prim-ministru Viktor Cernomirdin a declarat că reformele economice vor continua, dar cu mai multă grijă pentru populație. Astfel guvernul a dat un decret, în care limitează profitul producătorilor între 15-50% față de prețul de cost. Cernomirdin consideră însă că este nevoie de sprijinire mai intensă a industriei grele, pentru ridicarea nivelului economiei.

BUSH ȘI ELȚÎN AU SEMNAT TRĂTATUL START II

Președintele american George Bush și Președintele rus Boris Elțin au semnat la Moscova tratatul START II, care reduce cu două treimi arsenalul atomic al celor două puteri.

De reamintit că în Iulie 1991 George Bush și Mihail Gorbaciov au semnat primul tratat START (Strategic Arms Reduction Treaty) care reducea arsenalul atomic cu o treime.

Actualul tratat, START II, a fost pus la punct la Geneva cu numai câteva zile înainte, de Secretarul de Stat Lawrence Eagleburger și Ministrul de Externe rus Andrei Kozirev. (De remarcat că din delegația acestuia a făcut parte și Ministrul Apărării, Generalul Pavel Graciov.)

ambelor puteri la nivelul anilor 1960.

Reducerea arsenalului nuclear se va face în două faze. Prima, în decurs de șapte ani dela ratificare, a doua până în anul 2003 sau chiar 2000, dacă SUA va putea ajuta Rusia să plătească costul pentru neutralizarea armelor sale.

Tratatul este considerat că acordă Statelor Unite un oarecare avantaj prin faptul că mai păstrează superioritatea în numărul rachetelor de pe submarine și prin faptul că au reușit să înlăture temutele rachete sovietice S-18 cu 10 capete nucleare.

Pentru a intra în vigoare START II trebuie însă să fie ratificat de parlamentele țărilor semnatare, iar în

ostile, procomuniste, drept trădători.

Trebuie de asemenea ținut cont de poziția celorlalte republici foste sovietice, care mai dețin armament atomic. Spre deosebire de Kazakstan, Belarus și Ucraina nu au ratificat încă nici tratatul START I. Cea mai îngrijorătoare pare poziția Ucrainei, care în prezent este a treia forță nucleară mondială, cu arsenalul pe care îl posedă. Deși Președintele Kravciuk a promis în repetate rânduri că va transfera armele nucleare pe teritoriul Rusiei, recent a cerut condiționarea semnării tratatului prin acordarea de garanții de securitate și

START II prevede înlăturarea tuturor rachetelor intercontinentale cu multiple capete nucleare și reducerea numărului total pentru fiecare parte a 3.000-3.500 de bucăți. Acest lucru va scădea prezenta forță nucleară a

acest sens se pare că mai sunt unele obstacole.

Astfel pentru conservatorii și naționaliștii din parlamentul rus, START este socotit o ploconire față de Vest, iar Elțin și Kozirev au fost etichetați în demonstrații

compensații din partea Rusiei.

Se poate remarca totuși că George Bush a ținut ca ultima sa călătorie în străinătate, ca președinte, (a 25-a), să aducă încă o contribuție majoră la politica externă a SUA.

IARNA ÎNRĂUȚĂȚEȘTE

SITUAȚIA DISPERATĂ A BOSNIEI

În Sarajevo, oamenii au început să moară de frig în locuințele neîncălzite. Au fost tăiați pomii din parcuri și de pe străzi, s'au pus pe foc mobile și cărți. Lipsa de electricitate, aprovizionarea dificilă cu apă și alimente, bombardamentele și focurile trăgătorilor cu lunetă continuă să reprezinte infernul cotidian, în care trăiesc locuitorii Capitalei.

La Geneva au fost convocați de reprezentantul ONU, Cyrus Vance și de cel al CE, Lordul Owen, Președintele Bosniei Izetbegovici, liderul Sârbilor bosniaci Kradzici, liderul Croaților bosniaci Mate Boban, ca și Președinții Croației și Iugoslaviei, Tudjman și Cosci.

Reprezentanții ONU și CE au propus împărțirea Bosniei în 10 provincii autonome cu un guvern central cu puteri limitate. Kradzici a cerut însă un statut special pentru Sârbi, iar Izetbegovici consideră că acest plan nu face decât să recunoască cuceririle făcute de către Sârbi, Bosnia dispărând ca stat independent. El a spus că va boicota convorbirile în momentul când s'a anunțat asasinarea Viceprim-ministrului Bosniei, Turalici. Acesta a fost împușcat după ce Sârbii au

oprit mașina ONU în care se afla ministrul și au tras în el, în prezența soldaților și ofițerilor francezi care nu au ripostat(!)

Slobodan Miloševici, care a fost reales președinte al Serbiei și care se consideră că este principalul vinovat de tragedia din Bosnia, a promis din nou (a căta oară?) că va da tot concursul ONU-lui pentru restabilirea păcii.

Dacă nu se va putea pune capăt situației din Bosnia pe cale diplomatică, la cererea Consiliului de Securitate, SUA, Marea Britanie și Franța au fost

de acord să utilizeze forța pentru curmarea războiului din Bosnia.

Reținerea de până acum se datorează temerii ca acest conflict să nu se extindă și în regiunea Cosovo (90% Albanezi) și Macedonia (unde s'au trimis 1.000 de soldați ONU) cu posibila antrenare apoi a Albaniei, Greciei, Bulgariei și Turciei.

De reamintit că Germanii, deși au avut la dispoziție 6 divizii, nu au putut neutraliza forțele partizanilor sârbi în timpul celui de-al II-lea Război Mondial.

VICTIMELE FRIGULUI DIN SARAJEVO

CRONICA INTERNAȚIONALĂ

GÂNDURI DE ÎNDREA

— Lucian G. COSTI —

Spirit revoluționar, în sens antitraditional, al timpurilor pe care le trăim, nu a încetat odată cu fenomenul complex al răsturnării comunismului în Răsăritul Europei. Este acum rândul Vestului să cadă pradă aceleiași tentații, mai subtilă și mai nuanțată, dar având ca scop final tot îndepărtarea civilizației moderne de rădăcinile ei creștine. Spirit anticreștin îmbracă aici numeroase forme, dela falsă libertate, la revolta intelectualilor "raționaliști" contra învățăturilor creștine. Dar atacul frontal cel mai surprinzător s'a produs în chiar bastionul unei importante comunități creștine, și anume în sânul Bisericii Anglicane. Decizia Sinodului general al acestei Biserici, de a permite hirotonisirea femeilor, a provocat stupefacție în întreaga lume creștină. Este adevărat că ramuri ale acestei Biserici, stabilite în special în SUA, admiseseră hirotonisirea "preoteseilor", și că lumea anglo-saxonă e cuprinsă de fura acordării depline "egalități" celor două sexe, într-o lipsă bizară de discernământ a diferențelor naturale și deloc inositoare care presupun funcțiuni sociale care nu se pot suprapune integral.

La un scurt interval, un violent incendiu mistui celebră sală de recepții "Sfântul George" a castelului regal britanic dela Windsor. Consternată, Regina Angliei, alături de ceilalți membri ai familiei regale, n'a putut decât să treacă în revistă rămășițele fumegânde al somptuoasei săli, care timp de cinci secole servise de gazdă celor mai semnificative momente ale diplomației britanice. Să fi înțeles oare suverana acestui popor, lecția? Teama ne e că răspunsul e negativ.

Secolul douăzeci s'a scurs sub semnul superiorității rasei anglo-saxone, stăpână a mărilor și oceanelor lumii, a comerțului mondial, și beneficiară a unei prosperități fără egal în analele istoriei. Învingătoare contra tuturor celor care încercau să-i dispute supremația, rasa anglo-saxonă a raportat un șir de victorii, care păreau că-i vor asigura pe sute de

ani rolul dominant pe Terra. Printre învinși se număra Germania, Austro-Ungaria, apoi din nou Germania, Japonia. Cel mai periculos inamic, Rusia sovietică, se prăbușește sub povara propriei sale armuri. Nimic nu mai stă în calea dominației mondiale pentru acest neam, a cărui limbă este deja un fel de limbă universală, pe care trebuie s'o știi ca să supraviețuiești, din Manila la Madrid. Și totuși, apare un obstacol, greu de anticipat, și anume atitudinea rebelă pe care conducătorii din lumea anglo-saxonă o au, din ce în ce mai deschis, față de propria lor tradiție, pe care o respectaseră cu strictețe secole de-a rândul, și care le-a permis să ajungă pe culmile de azi. Debusolarea principalului pilon al Occidentului apare concomitent cu frământata perioadă de cădere a celeilalte supraputeri, Rusia. Sesizând parcă alunecarea ireversibilă spre statutul de fostă supraputere, Elțin alocă un buget cu 10% mai mare pentru cheltuielile de înarmare pentru anul 1993, într-o disperată încercare de a salva ce se mai poate salva dintr-o armată aflată în plin proces de dezagregare. Ce sens mai au acele procente în plus într-o economie roasă de inflație și ineficientă, incapabilă să susțină o armată modernă? Ofițerii și soldații ruși, când nu se dedau la acte de bestialitate, cum au făcut-o în Transnistria românească, au ajuns să vândă orice, oricui e dispus să plătească, dela mitraliere și tancuri până la focose atomice.

Vizita lui Elțin la Budapesta demonstrează tocmai faptul că președintele rus e conștient de slăbiciunea ce macină economia și armata sa, și iată-l dispus să caute cu febrilitate găsirea de aliați care să-i împărtășească nostalgia după imperiul pierdut, sau măcar să-l ajute să păstreze ce încă n'a pierdut. Și cine poate fi un interlocutor ideal decât Ungaria, având și ea nostalgii după un mini-imperiu pierdut cândva, la începutul secolului? Merită să analizăm cauzele care l-au determinat pe Elțin să

aleagă Budapesta ca partener favorit, apropierea dintre cele două țări fiind cât se poate de neașteptată. Ungaria are ceva datorii către Moscova, pe care Elțin s'a angajat să le facă uitate, și mai are și ceva trupe ruse pe teritoriul său, dar nu asta poate să-l împingă pe Elțin să cânte serenade în limba lui Arpad. Nici problemele pe care le are cu Balticii nu pot să constituie cauza amorului subit cu Ungurii, aceștia nefiind capabili să ofere nici o asistență în conflictul din Nord. Nici trecerea de care se bucură Ungaria în Vest n-ul interesează pe Elțin, pentru că nici măcar Budapesta n'a beneficiat cu nimic substanțial de pe urma politicii sale pro-vestice, cu atât mai puțin poate aceasta să folosească Moscovei. Rămâne o singură intenție, pe care o aflăm voalat exprimată în comunicatul dat publicității la încheierea vizitei, și anume aceea de a păstra statu quo-ul din zonă, și implicit a nu permite României să se reîn-tegească.

Obiectivul lui Elțin este cât se poate de precis: ca să salveze starea actuală, care corespunde planului pe lungă durată al expansiunii rusești, România nu trebuie să redevină Mare. O Românie reunită va redeveni în scurt timp o putere regională, cu pretenții reale și istoric fundamentate în toată zona balcanică, și, prin inteligență și calitățile native ale locuitorilor ei, România va spulbera definitiv planurile Rusiei de a domina exact partea din lume pe care Rusia o jinduește de secole. Prinsă între ceardaș și cazacioc, România nu se va putea mișca în voie, iată calculul lui Elțin, cel puțin pentru o perioadă, care se anunță grea pentru Rusia. Mai târziu, după ce Moscova va restabili clasică sa autoritate și haosul numit democrație va fi îndepărtat, se vor schimba și direcțiile diplomatice. Atunci nu se va mai exprima regretul pentru intervenția sovietică din 1956, care e, în viziunea oricărui Rus patriot, o glorioasă pagină a expansiunii mujice. Jocul lui Elțin demonstrează că de importantă este evoluția

situației dela București pentru Ruși. Rocada muscală are toate șansele să fie o reușită, dacă n'ar fi cealaltă necunoscută și anume conflagrația din Balcani, care mocnește și amenință să explodeze. A afirmat-o fără înconjur Președintele Albaniei, Sali Berisha, referindu-se la aventura Sârbilor din Kosovo, provincie locuită de Albanezi.

Intre debusolarea morală a Vestului și zvâcnirile balaurului muribund din Est, România are în față de ales calea revenirii ei la normalitate, care înseamnă restaurarea forme sale istorice de guvernare, monarhia, și apărarea valorilor Ortodoxiei, sau complacerea în starea incertă de sclavă a apuselor timpuri de detenție comunistă de obediență moscovită.

Revenirea la propria sa tradiție este nu numai garanția recuperării demnității terfelite, dar și un act de o rară valoare simbolică într-o lume care și-a întors fața dela Dumnezeu, și care contestă tot mai mult comandamentele divine și singura formă de guvernare umană care respectă relația directă cu Creatorul. Într-o lume tulburată de geniul Răului, un asemenea gest de reparație exemplară va asigura țării noastre un viitor ferit de cataclisme.

Mai mult, grația divină se va revărsa asupra neamului românesc, atât de greu încercat, și-l va ajuta să-și vindece rănilor. Vom avea din nou pâine în țară și vom fi cu fruntea sus, noi cei care am fost aruncați cu fruntea la pământ.

Traversăm o perioadă istorică plină de violență, cu focare aproape de frontierele noastre, aducătoare de nenorociri, dar și de promisiuni. Depinde de noi cum vom ști să navigăm prin involburarea timpurilor. Este oare destinul nostru, de popor creștinat de Cel Dintâi Chemat Apostol al Mântuitorului, Sfântul Andrei (și în onoarea căruia strămoșii noștri au numit luna Decembrie *Indrea*), să suferim și să renaștem tocmai când ne așteptăm mai puțin?

EFEMERIDE

Au trecut trei ani de când tinerii din România au făcut cea mai spectaculoasă revoluție împotriva comunismului. Despre rezultatul evenimentelor de atunci se vorbește în fel și chip, se comentează politic și antipolitic, dar pentru viitor rămâne faptul că tineretul român este singurul din Europa care și-a vărsat sângele pentru înfrângerea comunismului.

După trei ani doar părinții s'or mai fi gândind ce vârstă ar fi avut copiii lor acum, câte o iubire îndoliată mai duce o floare la mormântul care începe să fie uitat, câte un coleg mai simte locul gol de lângă el, iar puterea uzurpatoare caută cu orice mijloace să steargă amintirile, aducând de peste ocean, în cenușul peisaj românesc, zeul hermafrodit al fabricanților de mituri, pentru a inocula un nou virus tinerei generații.

Perioada post-revoluționară ne-a mai adus și alte aspecte. Repetatele imagini de manifestări religioase, cu crucile până la pământ, ale lui Don Pedro și plecaciunile de credință ale lui Iliescu, pioșenie cu tâlc, cum le-ar fi numit Polonius, pentru că atunci când s'au numărat bobocii și s'au pus sacii plini în căruța Cotrocenilor, Iliescu jura credință pe Constituție și a dat Biblia la spate.

Acum durerea președintelui României și a colhozului fedesenist numit guvern, este alta. Strugurii Clauzei Națiunii celei mai Favorizate după care alegărua Bucureștilor. Până la obținerea Clauzei, a izbucnit amorul ardent pentru emigrația românească.

În Europa, în America, în Australia și în toate țările de pe mapamond unde se află vreun Român, diplomații români au pornit acțiunea de captare a Exilului, cu aceeași rețetă de pe vremuri, când veneau cu ansamblul Ciocărlia, ori trimiteau revista Glasul Patriei, devenită mai târziu Tribuna României; cu mesele bogate unde se servea țuică de Văleni, vin de Murfatlar, brânză telemea, cașcaval de Dobrogea, salam de Sibiu, mititei și alte bunătăți de care în țară abia își mai aminteau de existența lor, doar buncii.

Noul val este tot "cultural", cu dragoste de țară și unire, cu maniere privatizate, pentru a fi integrați în Europa, cu manifestări categorice anti...ceausiști, și cu invitații discrete la amnezie. Să uităm trecutul! Realist privind problema, este normal ca Exilul să se unească în spirit și simțire cu țara. Dar cine sunt noii trimiși ai țării? S'ar putea să nu fi fost comuniști. S'ar putea ca în sinea lor să fie oameni corecți. Au state de bună pregătire profesională și nu le putem contesta valoarea. Dar ei nu vin nici în calitate de profesioniști, nici în roluri de oameni de cultură, ci sunt trimiși guvernului fedesenist pentru a duce în afara țării politica fedesenistă, împotriva căreia Exilul, în quasi-unanimitate a votat în mod liber și secret și la alegerile din 20 Mai 1990 și la cele din toamna aceasta.

Să fim bine înțeleși. Iliescu și guvernul dela București nu sunt și nu pot reprezenta poporul român, chiar dacă după niște alegeri sui-generis, s'au cocoțat în fruntea țării. În trei ani de zile de conducere neo-comunistă, Iliescu și guvernele care s'au succedat au arătat nu numai incapacitatea lor de a conduce, ci totala lor rea credință, și violentă adversitate împotriva oricărei tendințe de schimbare radicală a politicii românești pentru libertate și democrație.

Inhibată de semi-eșecul din ultimele alegeri, Opoziția și-a pierdut busola și s'a înghâmă orbește la carul fedesenist pentru obținerea Clauzei. Din păcate, în plasa tovarășiei de drum întinsă emigrației românești, sunt pe cale să cadă unii sentimentali naivi, pentru că vechile cadre colaboraționiste și-au îmbrăcat din nou armura și au ieșit iar la lumină.

Oare chiar n'au înțeles nimic agenții Bucureștilor? Când C.C.R. dela New York deschide manifestările de poezie română cu lucrările comuniste Nina Katz-Cassian, iar Eminescu este lăsat undeva la coada vacii, nu este vorba doar de ignoranță, ci de insolentă sfidare a întregului Exil românesc și aceasta nu o face un activist de partid analfabet, ci o persoană cu respectabilă pregătire culturală.

Față de această insultă adusă Românilor din afara țării, oricărei tendințe de susținere a obținerii Clauzei Națiunii celei mai Favorizate de către regimul quasi-ceausist dela București, trebuie opus un puternic NU, din partea emigrației românești.

Un regim care se opune deschiderii Procesului comunismului, care trece sub tăcere violențele mineriadelor, eliberează pe criminalii comuniști, favorizează dispariția criminalului împotriva umanității, Alexandru Drăghici și admite ca bună, misterioasă și neverosimila moarte a lui Nicolski, sabotează toate inițiativele de liberalizare și anulare a actelor abuzive comuniste, nu poate veni să ceară Clauza. De avantajele Clauzei vor beneficia doar securiștii și oamenii lor, transformați peste noapte în agenți comerciali, cu banii furați dela popor și nu va avea nimic de câștigat populația sărăcită.

DA, pentru acordarea Clauzei poporului român liber, atunci când va fi într-adevăr liber și democrat. NU, regimului Iliescu și guvernului fedesenist!

Zahu PANĂ

REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL LA
"CUVÂNTUL ROMÂNESC"

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE / LA VOIX ROUMAINE

pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului
cu cel puțin 4 săptămâni înainte.

CRONICA VREMII

ÎNCÂLCCEALA UNOR GAZETARI

— Ion BOIERU —

După răsturnarea dictaturii lui Ceaușescu și a prăbușirii forței monolitice a partidului comunist, după 40 de ani de teroare și indoctrinare marxistă, era firesc să ne așteptăm la o încălceală a minților și la o confuzie generală de valori, pe toate planurile vieții naționale. Mai ales că totul s'a produs pe neașteptate, pe nepusă masă, încât puțini au mai avut în România, luciditatea de a privi cu claritate desfășurarea evenimentelor și de a fi în stare să facă comentarii adecvate și rezonabile.

Intelctualii formați de regimul comunist erau cu deficiențe structurale de perspectivă și de principialitate. Cei din generații mai vechi fuseseră striviți de povara acuzațiilor și temnițelor pe care le-au îndurat cu anii și, psihologic, s'au adaptat mai greu condițiilor de relativă libertate, după Decembrie 1989. Un lot de intelectuali mai rășăditiți au mizat chiar dela începutul "stăpânirii" lui Ilescu și Brucan pe noua lor orientare, fără să facă nici cea mai elementară discriminare ideologică între nomenclatura comunistă și noii lideri ai României. Peste tot a fost o încălceală de toate felurile la așa-ziii intelectuali, și la ce te mai puteai aștepta dela alte categorii sociale.

S'au făcut câteva rupturi spectaculoase și substanțiale, din intelectuali și ziarisții, care au fost atașați partidului, dar nu integrați organic ideologiei marxiste, și aceștia prin însăși euforia rupturii lor au fost mai curajoși și au apărut ca promotori ai unor noi valori, uneori de frumoasă ținută morală. Si a fost bine așa, pentru că presa avea nevoie de minți mai luminate, de oameni de curaj și luciditate, pe lângă virtuțile tradiționale ale onestității, obiectivității și conștiinței morale ale unor misionari ai adevărului.

Dar imediat după Revoluția din 1989, în România s'a creat o stare de

criză generală, care nu a ajutat la limpezirea stărilor de lucruri, ci dimpotrivă, toate s'au încurcat și mai rău, căci în toate domeniile au început să apară pescuitorii în ape tulburi, dela conducerea guvernamentală și până la ultimele forme de organizare economică, financiară sau politică. Așa a fost invadată și presa scrisă, ca și alte mijloace de comunicare publică, de către tot felul de "nechemai" și "nepricepuți", cu o vădită rea voință de a amplifica dezordinea și de a se amesteca în treburile pentru care nu aveau nici o pregătire. Si s'a umplut țara de "gazetari", fără vocație, fără cultură, fără percepție ideologică și fără decență sau curățenie de cuget. Si, astfel, s'a ajuns la un spectacol de ridicol și vulgaritate, care se întinde de-a lungul anilor și parcă nu se mai termină.

Mai recent am avut ocazia să citesc un fel de articol, care de fapt este ceva greu de definit, ieșit din pana unuia din acești prețioși gazetari, care s'au aciuat în coloanele unui ziar care își respectă într-o măsură considerabilă, rolul pe care îl are în publicistica românească de azi.

Prețiosul gazetar s'a dus la un parastas, adică după spusele lui, "la un fel de parastas recuperator consacrat memoriei lui Corneliu Zelea Codreanu - un creștin în slujba neamului". Acest parastas a fost pregătit de un partid nou - "Noua Românie Creștină" și adevărul acestui partid "s'a născut pe un temel nationalist și creștin, împins până la exacerbare mistică", și acest adevăr "este unul pe care omenirea l-a rănduit de mult între dezastrele ei". Astea, toate, se referă la Mișcarea Legionară.

Am făcut citatele respective, ca să se vadă limitele intelectuale ale gazetărilor nostri, lipsa de bun simț. După toate legile nescrise ale bunului simț din lume,

nu se ia în batjocură, niciodată, chiar într-o formă ocolită, un parastas pentru cei morți. Din ce maidane vine acest ziarist impietrit la inimă, față de respectul religios al credințelor altora? Firește, vine din maidanele ideologiei marxiste, în climatul căreia a fost educat, format și învățat cu adevăruri denaturate, despre toți și toate, și nu poate avea o perspectivă largă asupra trecutului istoric.

Această moștenire care a rămas dela comuniști reprezintă și ea, pe lângă altele, o plagă serioasă și gravă. Indoctrinații marxiste, formați în mentalitatea comunistă au devenit mentori politici și directorii mintali ai societății românești. Nu este, în realitate, numai o plagă, ci o rușine națională de mari proporții.

Fenomenul legionar este prea semnificativ în viața românească, ca să poată fi înțeles de intelectul acestui gazetar ignorant și vulgar. Vulgaritatea lui apare în evidență din maniera în care își scrie articolul: cu note de "sentință" judecătorească, cu tonalitate polemică, cu emfază ridicolă, și cu fișă de agent de poliție, care denunță pe infractori, căci sfidează anumite interdicții ale legii.

Mișcarea Legionară a fost una din creațiile majore ale istoriei românești și ea nu poate fi tratată cum se cuvine, fără o perspectivă largă și fără a ține socoteală de momentul istoric în care a apărut. Ideologia legionară nu poate fi discutată fără a aduce în sprijin valori și principii morale, fără modalități de comparație, pentru a putea formula o ierarhie a valorilor. Gazetarul nostru este arrogant și pozează în atotștiutor, făcând în felul acesta, afirmații nu gratuite, ci de-a dreptul silnice.

În plus, astăzi, când țara are nevoie de dezbateri ale conceptelor fundamentale de politică, de "disciplină

politică" așa cum a fost înțeleasă de cultura europeană dela Aristotel și până la Werner Sombart, și când termenul de democrație este fluturat pretutindeni, gazetărașul nostru are un înțeles foarte limitat despre democrație.

Se pare că un nou partid, care să reprezinte vederile unei categorii sociale, acest nou partid, în primul rând, are nevoie de aprobarea "domnului gazetăraș". Astfel, este condamnat de istorie și omenire, și monitorul istoriei și omenirii este însuși agentul unor forțe oculte, care semnează acest articol.

Este surprinzător că ignorantul ziarist socotește Mișcarea Legionară un fenomen numai al epocii interbelice. Ori, acei ce cunosc istoria țării românești, știu că problema cea mai dificilă a regimului comunist din 1945 până în 1989, a fost aceea a Mișcării Legionare, a stării de spirit legionar. Toate temnițele au fost pline de zeci de mii de legionari și țara întreagă a fost, prin rezistența ei anti-comunistă, într-o "stare" de legionarism. Insuși subiectul gazetărașului nostru este legat, în special, de tineretul care apare în postura legionară, în contextul de azi al politicii românești. Căci dacă veteranii "nostalgiei filo-legionare", cum zice autorul articolului s'au împușinat, a rămas ceva trainic, care nu poate pieri, învățătura legionară și tineretul care și-o va însuși ca să-și poată îndeplini misiunea. Cărtitorii și pigmeii strecurați în ziaristică, se vor pierde în ceață și întuneric.

Între timp, istoria își urmează cursul ei, cu toate miracolele, banalitățile și zburdălniciile ei și nu se oprește din faptul "deveniri", pentru că unii sau alții cârtesc și se gângăvesc vorbind despre tainele istoriei, din semnificațiile cărora ei nu pricep nici o iotă și sunt încălciți în scrisul lor.

NOTE ȘI COMENTĂRII

GENERALUL PACEPA MĂRTURISEȘTE

Generalul Ion Mihai Pacepa deschide din nou cutia Pandorei, dând la iveală lucruri și fapte necunoscute din cadrul serviciului de spionaj român de pe timpul lui Nicolae Ceaușescu. După apariția cărții de mare succes "Orizonturi Roșii", generalul Pacepa scrie o nouă carte, intitulată "Moștenirea Kremlinului - Rolul Spionajului în Comunism", un fel de autobiografie.

"Acest nou volum, care prezintă dezvăluiri inedite din culisele serviciilor de spionaj ale regimului din România, va întregi cele descrise în precedenta lucrare. (Orizonturi Roșii, n.n.) Cartea este o trecere în revistă a principalelor momente biografice ale generalului Pacepa, asociate cu principalele etape de dezvoltare ale spionajului românesc".

Noi știam, sau mai bine zis simțeam, că exilul românesc se găsea infiltrat cu fel și fel de agenți informatori ai serviciului român de spionaj care călătoreau mai mult sau mai puțin regulat, în țară, pentru a-și da raportul. Personal am cunoscut un asemenea individ, care, dintr'un bun început mi-a declarat fără teamă că este agent informator, dar, spunea dânsul că, în timp ce-i informează pe cei dela București, ținea la curent și organele de resort canadiene. Era, cum s'ar zice, agent dublu bine plătit și de unii și de alții, trăind pe picior mare. Dar câți asemenea "iscoditori" din coloniile românești pe care le infiltrase, nu făceau decât jocul comuniștilor? Unii, pentru un blid de linte, alții având familii rămase ostateci în țară, iar alții din pur idealism sectant, crezând în nemurirea comunismului. Că toți, absolut toți, s'au înșelat, furându-și singuri căciula, e o altă mănecare de pește.

În primul capitol al cărții, generalul Pacepa face cunoscut, fără a da nume, organele prin care lucrau acești lupi îmbrăcați în piele de oaie.

"Orizont" a fost numele de cod pe care însuși Ceaușescu l-a dat acelei monumentale "operați de infiltrantă", cum a fost numită în jargonul de spionaj, care antrenase peste 1.000 de ofițeri și agenți de informații externe ce au fost trimiși în Occident sub paravan de diplomați, reprezentanți comerciali, ziarisți, profesori și PREOTI MISIONARI (sublinierea noastră).

Cu alte cuvinte, "preoții misionari", preoții în care-ți pusesei toată încrederea și la care mergeai la spovedanie, crezând că astfel îți vor fi iertate păcatele cele de voie sau fără de voie, nu erau nimic altceva decât informatori nedemni ai celui ce-i trimisese peste hotare, indiferent de numele cel purta: Ceaușescu sau Teoctist. (Vorba aia: Erji, Berji, tot un drac). Si acești politrucci, erau așteptați la aeroportul Otopeni de limuzina Patriarhiei, tratați ca niște persoane foarte importante ale regimului de teroare al împușcatului.

În ceea ce privește această mârșăvie a Patriarhului, să lăsam pe alții să vorbească. Astfel, în numărul 190 din revista "Vatra", citim cele de mai jos:

"Teoctist n'a fost niciodată reprezentantul lui Iisus, ci al Sfintei Burți, gata la orice slugărnice în slujba potențailor. A semnat cele mai mârșave adulări la adresa îndrăciților analfabeți, a răspopit preoți devotați Bisericii și Neamului, a blagoslovit dărâmări de biserici, contribuind vărtos la transformarea turmei credincioșilor în turmă pur și simplu. Era însuși așa de conștient de aceste crime și apostazii, încât, la uciderea stăpânilor, apărându-și prețioasa-i piele, a fugit din București. Rechemat de garnitura comunistă, care avea aceeași nevoie de o slugă sigură în fruntea importantei instituții bisericești, a avut nerușinarea să se întoarcă, continuând să infecteze, cu puhava-i făptură, sfânta iesle dela Bethlehem, și să descurajeze orice avânt spre zarea libertății".

Si faptul nu ne miră, căci generalul Pacepa spune, în cunoștință de cauză și fără ocolișuri, că: "Urmând modelul Moscovei, după 1972 D.I.E. a preluat sub control său Ministerul Afacerilor Externe și al Comerțului Exterior, Agenția Română de Presă (Agerpres), Camera de Comerț Exterior, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, DEPARTAMENTUL CULTELOR (care răspundea și de subordonarea politică a bisericilor din emigrație) și toate agențiile de transport internațional rutier, aerian și maritim, împreună cu reprezentanții lor care lucrau în Occident".

Prin urmare, după cum mărturisește generalul Pacepa, bisericile aparținătoare de Patriarhia dela București, se aflau în subordonarea politică a dictaturului, dărâmator de biserici.

E limpede că lacrima!

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365

Redacția și Administrația:
P.O. BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5

TELEFON: (416) 387-1832
FAX: (416) 388-4651

CUPON DE ABONAMENT

COMPLETAȚI CU LITERE DE TIPAR

☐ NOU ☐ REÎNNIRE
NUMELE DE FAMILIE.....
PRENUMELE.....
STRADA/Nr. ....
ORAȘUL.....STATUL/PROVINCIA.....
COD POȘTAL.....ȚARA.....

PREȚUL ABONAMENTULUI ANUAL:

PESTE \$35 ABONAMENT DE SUSTINERE
\$30 ABONAMENT INSTITUȚIONAL
\$25 ABONAMENT INDIVIDUAL (TOATE ȚĂRILE)